

การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนอง
เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

พงศ์พันธุ์ เดชกรูท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE DEVELOPMENT OF PRACTICAL VIOLIN
INSTRUCTIONAL PACKAGE APPLYING KAM BAN
SARATALAY DANCE SONG IN PAYUHAKEEREE DISTRICT
NAKHONSAWAN PROVINCE**

PHONGPHUN DEJKRUT

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements

for Master of Arts

Academic Year 2015

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

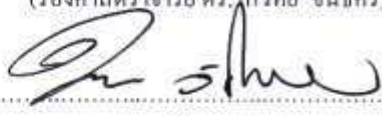
ชื่อเรื่อง การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไว้ออนไลน์โดยการประยุกต์ทำนอง
เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
ชื่อผู้วิจัย พงศ์พันธุ์ เดชครุฑ
สาขาวิชา ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เข็มสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์)

..... กรรมการ
(ดร.อนุรักษ์ บุญแจ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์จิระพันธ์ อ่อนเดือน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
ชื่อผู้วิจัย	พงศ์พันธุ์ เดชครุฑ
สาขาวิชา	ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับชั้นต้น จำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.23/82.33 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน เพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล

Title   **The Development of Practical Violin Instructional Package
Applying Kam Ban Saratalay Dance Song in Payuhakeeree
District Nakhonsawan Province**

Author   **Phongphun Dejkirut**

Program   **Music**

Major Advisor   **Associate Professor Dr.Manat Wattanachaiyot**

Co-advisor   **Assistant Professor Bunjong Cholviroj**

Academic Year   **2015**

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop practical violin instructional package applying Kam Ban Saratalay Dance Song in Payuhakeeree District Nakhonsawan Province on basis of 80/80 efficiency criteria and 2) to compare the students' learning achievement between before and after using the developed practical violin instructional package. The sample included ten students who passed beginning practical violin obtained through purposive random sampling. The research instruments included practical violin instructional package applying Kam Ban Saratalay Dance Song in Payuhakeeree District Nakhonsawan Province and achievement test.

The findings revealed as follows.

1. The practical violin instructional package applying Kam Ban Saratalay Dance Song in Payuhakeeree District Nakhonsawan Province measured 82.23/82.33, which was higher than the assigned criteria.

2. The students' learning achievement after using the developed practical violin instructional package was higher than that before the experiment at significance level .05.

Keywords: practical violin instructional package, Kam Ban Saratalay Dance Song

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ประสบความสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันชสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ ดร.อนุรักษ์ บุญแจ และอาจารย์จระพันธ์ อ่อนเดือน ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ ตลอดจนดูแลเอาใจใส่ตรวจแก้ไขอย่างละเอียด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง ดร.ประทีปย์ ประทีปะเสน และอาจารย์ฉัฐพร ผกาหลง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณคทาจุติ มีมุข พ่อเพลง แม่เพลง และผู้ร่วมการละเล่น เต็นกำบ้านสระทะเล ที่ให้ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม รวมถึงอาสาสมัครนักเรียนทุกคนที่เข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง และร่วมมือกันในการเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเพื่อนและพี่ร่วมหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่เป็นเพื่อนร่วมทางและช่วยเหลือกันมาจนวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสิ้น

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้และช่วยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา ด้วยความเคารพอย่างสูง

พงศ์พันธุ์ เเดชครูฑ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ชุดการสอน.....	10
จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี.....	17
เครื่องดนตรีที่ใช้ในการวิจัย.....	35
บทเพลงที่ใช้ในการวิจัย.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ตอนที่1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการ ประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์.....	74
ตอนที่2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับ หลังเรียน ด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์	77
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	92
ภาคผนวก ค ผลการประเมินชุดการสอน และความสอดคล้อง (IOC) ของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	96
ภาคผนวก ง แบบประเมินคุณภาพชุดการสอน และแบบประเมิน ความสอดคล้อง (IOC) ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ	102
ภาคผนวก จ ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน	111
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติ ของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน.....	210
ภาคผนวก ช แบบตอบรับในการเผยแพร่บทความวิจัย.....	219
ภาคผนวก ซ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ.....	221
ประวัติผู้วิจัย.....	223

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เนื้อหาชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำ บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์.....	5
2	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์.....	69
3	เกณฑ์การให้คะแนนข้อทดสอบการปฏิบัติไวโอลิน.....	70
4	แบบแผนการทดสอบแบบกลุ่มเดี่ยวสอบก่อนและหลัง.....	71
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน.....	75
6	ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน.....	76
7	ค่าสถิติจากการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียนของผู้เรียน โดยใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน.....	77
8	สรุปค่าสถิติจากการทดสอบการปฏิบัติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของ ผู้เรียน โดยใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2	ลีลาจังหวะทำนอง.....	43
3	บันไดเสียงเพลงต้นกำเนิด.....	44
4	สรุปขั้นตอนการสร้างชุดการสอน.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาและการสร้างสรรค์เป็นปัจจัยหลักของวิวัฒนาการหรือเป็นตัวนำแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งของบุคคลและของสังคม ในแง่ของบุคคลสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญได้ทุกด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ส่วนในแง่ของสังคมเป็นการพัฒนาในระยะยาวมุ่งสู่อารยธรรมของมนุษยชาติ การให้ความสำคัญทั้งสองด้านนี้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน บุคคลกับบุคคล ประกอบกันเข้าเป็นสังคม สังคมเป็นที่รวมใจให้คน ได้สัมพันธ์เกาะเกี้ยวโยงอาศัยเกี่ยวคู่กัน แผล่ประโยชน์ถึงกัน บุคคลจะอยู่ดีมีสุขต้องอาศัยสังคมที่สงบเรียบร้อย สังคมสงบเรียบร้อยต้องอาศัยบุคคลอยู่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดี การศึกษานับมุ่งให้มีความร่วมมือกันเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม เป็นจุดหมายเพื่อสร้างอารยธรรมให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป การมุ่งไปสู่อารยธรรมจึงเป็นการสร้างสรรค์สิ่งดีงามที่ร่วมอยู่ในสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี วรรณคดี วัฒนธรรม เป็นผลมาจากความรู้ ความคิดที่ประณีตงดงาม ส่งผลให้ชีวิตในสังคมมีความเป็นอยู่ที่สันติสุข (พระพรหมคุณาภรณ์, 2541)

ในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลง และเชื่อมต่อในด้านข้อมูลข่าวสารไปในส่วนต่างๆของโลก การเชื่อมโยงในระบบดิจิทัลนำพาข้อมูลข่าวสารไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านวัฒนธรรมที่เป็นศิลปะดนตรี การสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี เป็นการสร้างสรรค์เพื่อมุ่งไปสู่ความสงบสุขส่วนรวม จึงต้องหาวิธีการดำเนินการให้มีความเหมาะสมในการเตรียมการรับและแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆที่จะเข้ามา คือ หากดูคร่าวๆให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้ากันได้กับวัฒนธรรมนอกที่ขยายอิทธิพลเข้ามา และคงไว้ในความหลากหลายของวัฒนธรรมประจำชาติ การมีเสรีภาพที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และแสดงออกในความคิด โดยนำเสนอเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นหนทางหนึ่งที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมจากแหล่งท้องถิ่นออกไปให้เป็นที่รู้จักได้อย่างกว้างขวาง

คนในสังคมไทยส่วนใหญ่มีแนวคิดและความศรัทธาที่มีพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การแสดงออกทางวัฒนธรรมผ่านขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรม ซึ่งมีหลายรูปแบบด้วยกัน ที่เด่นชัดอย่างหนึ่งก็คือพิธีกรรม การแสดง หรือการเล่นที่มีเพลงหรือดนตรีเป็น

องค์ประกอบ เช่น พิธีบวงชานามีการร้องและบรรเลงเพลงนางนาคตอนทำขวัญนาค การแสดงโนราทางภาคใต้ ประเพณีปอยหลวงของชาวล้านนา ประเพณีตรุษจีนในประเทศไทยของชาวไทยเชื้อสายจีน การละเล่นเต๋นกำของชาวพยูหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น

เมื่อกล่าวถึงเพลงเต๋นกำ ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านภาคกลางเก่าแก่ของไทย เป็นการร้องรำของกลุ่มชาวนา เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่บ้านสระทะเล ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยูหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้คนได้ผ่อนคลายความเหนื่อยล้าหลังจากการทำนาเก็บเกี่ยวข้าว สร้างความสนุกสนานและเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชน จึงตั้งวงเล่นเพลงเต๋นกำกันเป็นการละเล่นหรือการนำดนตรีมาช่วยในการทำงาน และสร้างความสัมพันธ์ทางจิตใจ เพลงเต๋นกำจึงเกิดขึ้นมาจากกระบวนการทำนาแบบดั้งเดิมของไทย

ดนตรีที่มีความหมายทางพฤติกรรม จิตใจ และพัฒนาปัญญา สอดคล้องตามวิถีชีวิตเมื่อผ่านการปฏิบัติสืบทอดกันมา ดนตรีนั้นจึงเป็นส่วนร่วมของวัฒนธรรม เป็นภูมิปัญญาและเป็นสื่อที่แสดงออกมาสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ค่านิยม สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เพลงเต๋นกำมีลักษณะเหมือนกับสิ่งที่กล่าวมา ความเป็นมาในอดีตที่สอดคล้องกับปัจจัยข้างต้นเมื่อผ่านกาลเวลา และสภาวะแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอันเนื่องมาจากการเร่งเร้าทางเศรษฐกิจที่มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตแบบเสรีโลก ที่คนไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างชาติ โดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตกและอเมริกา ในรูปแบบสินค้าและบริการ โดยเฉพาะสินค้าในเชิงศิลปวัฒนธรรมที่ขยายอิทธิพลไปทั่วโลก จากการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการสื่อสารไร้พรมแดนเมื่อคนไทยเปิดรับอย่างเสรี สิ่งต่างๆเหล่านี้จึงเข้ามาสู่ประเทศและขยายตัวไปยังภาคส่วนต่างๆอย่างรวดเร็ว จวบจนถึงปัจจุบันวิถีชีวิตชาวนาและกระบวนการทำนาเปลี่ยนไปสู่แนวใหม่ โดยมีจุดหมายอยู่ที่การผลิตเพื่อขาย มีเงินรายได้เป็นตัวตั้งผลิตข้าวให้ได้จำนวนมากโดยการใช้สารเคมี และใช้เครื่องจักรกลแทนแรงคน แนวคิดของชาวนาเปลี่ยนไปแบบไม่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตเดิม แต่เพลงเต๋นกำยังคงอยู่อย่างสงบ ถึงแม้จะอยู่ในสภาพที่แตกต่างออกไปไม่ได้ร้องเล่นกันในห้องทุ่งเหมือนในอดีต แต่ก็ยังมีพ่อเพลง-แม่เพลงที่เรียนรู้และได้รับการถ่ายทอดสืบทอดกันมา มีการเล่นเพลงเต๋นกำกันในงานประเพณีและงานแสดงทางวัฒนธรรมตามศูนย์วัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียง เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญในปัจจุบัน

ระบบการเรียนการสอนดนตรีศึกษาของไทยได้รับแนวทางด้านวิชาการจากตะวันตกเป็นหลัก ในปัจจุบันผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรจะค้นหาความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการเรียนการสอนวิชาดนตรีที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา เพื่อจะศึกษาองค์ความรู้และถอดบทเรียนในสังคมมาประยุกต์ใช้ ผสมผสานให้เข้ากับการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทในห้องเรียนและ

ชุมชน การค้นหาความรู้ที่เกิดขึ้นในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิถีและกาลเวลาด้วยเหตุและปัจจัยต่างๆ จะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะสนองตอบต่อพื้นที่การศึกษาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการที่ดนตรีคลาสสิกเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนวิชาดนตรีในประเทศไทย ส่งผลให้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายของตะวันตกมีบทบาทที่สำคัญในการนำมาใช้ในสังคม โดยเฉพาะไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่มีเยาวชนสนใจศึกษาเป็นอย่างมาก ไวโอลินนั้นเป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่ที่มีเสียงคมชัด ผู้บรรเลงสามารถสร้างลักษณะของเสียงได้หลากหลายที่จะนำไปบรรเลงในการดำเนินทำนอง ได้เต็มศักยภาพ นอกจากนั้นไวโอลินยังมีเทคนิคบรรเลงบทเพลงของดนตรีชาติพันธุ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้วยเทคนิควิธีการปฏิบัติไวโอลิน ทำให้การบรรเลงทำนองเพลงเด่นก่าได้ไพเราะเช่นกัน เนื่องด้วยคำราและบทเรียนต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นของต่างประเทศ ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นหลักการที่ดี เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย โดยนำบทเพลงที่คุ้นเคยในชุมชนเข้ามาประยุกต์ใช้ มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและน่าสนใจยิ่งขึ้น เชื่อมความเข้าใจกันของคนในสังคม และเป็นทางเลือกที่นำความรู้นั้นไปใช้ในชุมชนได้จริง ก่อเกิดความรักวัฒนธรรมของตนมากขึ้น ในการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเด่นก่าบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยเชื่อว่า จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติไวโอลินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาดนตรีในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

ด้วยความสำคัญดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาดนตรีในชุมชนท้องถิ่นคือ เพลงเด่นก่าบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ว่ามีความเป็นมาและมีความสำคัญอย่างไร รวมทั้งศึกษาทำนองและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติไวโอลิน เพื่อที่จะนำองค์ความรู้นั้นมาสร้างชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบในการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้กับชุมชนได้อย่างกลมกลืน และเชื่อมโยงเข้าได้กับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่มีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเด่นก่าบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเด่นก่าบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ด้วยคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเนื้อหาการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นของโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดนตรีจูไรต์น์สาขาแฟชั่นไอส์แลนด์ นักเรียนโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทสโก้โลตัสนวนินทร์ และนักเรียนโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นจำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนจากโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 1 ของสถาบัน ABRSM จากโรงเรียนดนตรีจูไรต์น์ สาขาแฟชั่นไอส์แลนด์ จำนวน 6 คน นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 9 จากโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทสโก้โลตัสนวนินทร์ จำนวน 2 คน และนักเรียนที่ผ่านการประเมินผลระดับขั้นต้นจากโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่ จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติไวโอลิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมารวมอยู่ด้วย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ และใช้เวลาจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที แสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 เนื้อหาชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ / เนื้อหาย่อย	เวลา (ชั่วโมง)
1	เพลงต้นกำเนิด 1. ประวัติของการละเล่นเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 2. การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 3. คุณลักษณะสำคัญของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 4. การฝึกร้องเพลงต้นกำเนิด (เพลงมา)	3
2	เทคนิคพื้นฐานในการปฏิบัติไวโอลิน 1. การสีสายเปล่า 2. การสีโดยแบ่งส่วนของคันชัก 3. การปฏิบัติเสียงเบา-ดัง 4. การนำเทคนิคและความรู้มาใช้ในบทเพลง	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ / เนื้อหาย่อย	เวลา (ชั่วโมง)
3	<p>เทคนิคขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติไวโอลินให้มีความแม่นยำในระดับเสียงที่ถูกต้อง (Intonation) และสร้างคุณภาพเสียงที่ดี (Tone Quality)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกปฏิบัติไวโอลินสี่คู่เสียงเพอร์เฟค คู่ที่ 1, คู่ที่ 4, คู่ที่ 5 และคู่ที่ 8 2. การฝึกปฏิบัติอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยการร้อง (Solfege) บันไดเสียง 3. การฝึกปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง E minor 4. การนำเทคนิค และความรู้มาใช้ในบทเพลง 	3
4	<p>กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การตบมือเป็นจังหวะเพลงต้นกำเนิด (Theme) 2. การปฏิบัติอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) บทเพลงต้นกำเนิด (Theme) 3. การร้องและบรรเลงเพลงต้นกำเนิด 	3
5	<p>กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด (Variations)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์และการฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) ขึ้นคู่เสียงที่สำคัญและน่าสนใจในบทเพลง 2. การปฏิบัติไวโอลินขึ้นคู่เสียงที่วิเคราะห์ และอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตข้างต้น 3. การบรรเลงบทเพลงต้นกำเนิด (Variations) 	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ / เนื้อหาย่อย	เวลา (ชั่วโมง)
6	<p>การจัดแสดงไวโอลิน เพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)</p> <p>1. การแสดงของผู้เรียน บรรเลงบทเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)</p> <p>2. การทดสอบผู้เรียนโดยนำเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน ที่เคยเรียนรู้มาในหน่วยการเรียนรู้ นำมาปฏิบัติในบทเพลง</p>	3
	รวม	18

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนไวโอลิน และบุคคลทั่วไปที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นมาแล้ว นำไปใช้พัฒนาทักษะการปฏิบัติไวโอลิน
2. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อที่จะต่อยอดหรือสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่
3. ผู้เรียนมีความสุข ความรัก ซาบซึ้ง และเข้าใจในศิลปะดนตรี บทเพลง เทคนิคการบรรเลงสำเนียงเฉพาะของเครื่องดนตรี สามารถนำทักษะ ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ และมีความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมการแสดงอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนของตนได้อย่างเหมาะสม เป็นการอนุรักษ์บทเพลงโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับปัจจุบัน และให้เยาวชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการสืบทอดบทเพลง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความชัดเจนจึงกำหนดความหมายของคำศัพท์การวิจัยดังนี้

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดของบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ปฏิบัติ หมายถึง การร้อง หรือการบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีในแบบฝึกหัดหรือบทเพลง

ประยุกต์ หมายถึง การปรับปรุง เพิ่มเติม ปรับใช้ให้เป็นประโยชน์จากสิ่งเดิม

ทำนอง หมายถึง องค์ประกอบทางดนตรีในด้านการจัดเรียงระดับเสียงมีการเคลื่อนไหวในแนวนอน และมีจังหวะสั้น ยาว อยู่ในตัว

เพลงต้นกำเนิด หมายถึง เพลงต้นกำเนิดของบ้านสระทะเล ตำบลสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้เรียน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนไวโอลินที่ผ่านการสอบในระดับชั้นต้นมาแล้วได้แก่ เกรด 1 ของสถาบัน ABRSM หรือเกรด 9 ของสถาบันยามาฮา และผ่านการประเมินผลจากผู้วิจัย

ประสิทธิภาพของชุดการสอน หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน และมีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนและผลลัพธ์ที่ได้เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วได้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ เป็นคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรมการเรียนหรือการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เป็นคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการประเมินผลหลังการเรียน โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเปรียบเทียบก่อนการเรียนและหลังการเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ชั้นคู่เสียงสำคัญ หมายถึง ชั้นคู่เสียงที่ 1, 4, 5, และ 8

ABRSM หมายถึง The Associated Board of the Royal Schools of Music

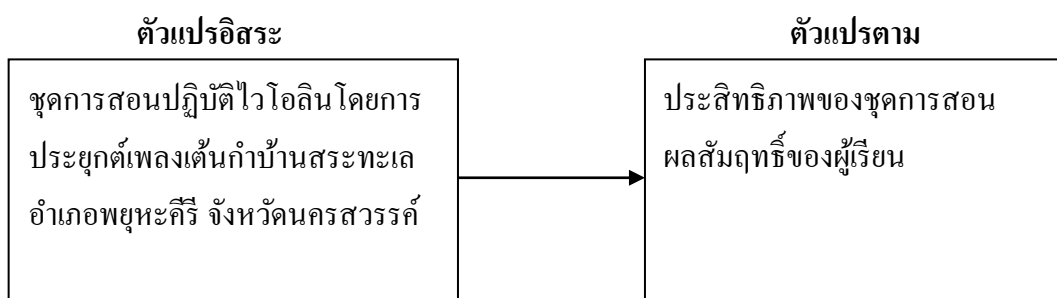
Intonation หมายถึง ความเที่ยงตรง หรือความแม่นยำในการสร้างระดับเสียงที่ถูกต้องในการปฏิบัติ

Theme หมายถึง ทำนองหลักของบทเพลง

Variations หมายถึง การแปรทำนอง เป็นการนำทำนองมาแปรเปลี่ยนให้แปลกออกไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาทำให้เกิดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยเริ่มจากการศึกษาเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ จากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีทัศน์ที่มีอยู่ในการดำเนินงานประเพณีของชุมชน สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อเข้าไปค้นคว้าหาข้อมูลภาคสนามพบว่าเพลงต้นกำเนิดได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้มาจากบรรพบุรุษ ซึ่งปัจจุบันมีกลุ่มอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านตำบลสระทะเล เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เพื่อการอนุรักษ์ เป็นบทเพลงที่น่าสนใจที่จะนำมาเป็นแบบฝึกเครื่องดนตรีไวโอลินได้ และใช้องค์ความรู้ทางดนตรีศึกษามาจัดทำชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนอง เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยเป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางและความคิดในการศึกษา โดยเรียบเรียงจากลำดับหัวข้อที่ศึกษาดังนี้

1. ชุดการสอน
2. จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี
3. เครื่องดนตรีที่ใช้ในการวิจัย
4. บทเพลงที่ใช้ในงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุดการสอน

1. ความเป็นมาของชุดการสอน

ชุดการสอนมีขึ้นในโรงเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1930 โดย David Stansfield แห่งสถาบัน Onterio Institute for Studies in Education เป็นผู้คิดทดลองออกประสงค์ขึ้นสำหรับเด็กเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ซึ่งเขาใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในเรื่องการสอนสำเร็จรูป (Programmed Learning) มาผลิตทดลองที่เรียกว่า Thirties Box ต่อมาได้พัฒนาเป็น Perception Bag, Audiovisual Juke Box และ Eco Box กล้องการสอนเหล่านี้เรียกว่า The 1930 Multi Kit ซึ่งพัฒนามาเป็นชุดการสอนในปัจจุบัน ชุดการสอนในประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นในปี พ.ศ. 2516 ที่แผนกโสตทัศนศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ทำการทดลองกับนิสิตปริญญาโท 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน สอนแบบบรรยาย และกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน สอนโดยใช้ชุดการสอน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ความคงทนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม จึงได้นำระบบที่ทำการทดลองมาปรับเป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการตามสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน เป็นต้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523, น.123)

2. ความหมายของชุดการสอน

นักวิชาการของไทย ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, น.64) ให้ความหมายว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการนำระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525, น.58) ให้ความหมายไว้ว่า ชุดการสอนเป็นระบบการผลิตและนำสื่อการเรียนอย่างหนึ่ง อาจใช้เพื่อเร้าความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกอย่างหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและประกันความเข้าใจผิด สื่อการสอนเรียกอีกอย่างหนึ่งเป็นสื่อประสมที่เราจะนำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526, น.102) ให้ความหมายชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุจุดหมาย

สุภารัตน์ ไผ่วงสาวงค์ (2534, น.52) กล่าวว่าชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนที่ครูสร้างขึ้นด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับความสำเร็จ

กุศยา แสงเดช (2545, น.5) สรุปว่าชุดการสอน เป็นสื่อการสอนที่จัดอย่างมีระบบ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อะไรและประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งอาจจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ

ระพินทร์ โปศรี (2547, น.1) สรุปว่าชุดการสอน คือ ระบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูผู้สอน โดยครูเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก และเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ สามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

สรุปความหมายของชุดการสอนได้ว่า ชุดการสอนหมายถึง การผลิตสื่อผสมต่างๆขึ้นมาเป็นชุดอย่างมีระบบมีความสมบูรณ์ในตัวเอง จัดองค์ประกอบได้สอดคล้องกันในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการสอนต่างๆรวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย หรือเรียนรู้ด้วยตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สัมฤทธิ์ผลการเรียนตามเป้าหมาย

3. หลักการและแนวคิดในการสร้างชุดการสอน

ในการสร้างชุดการสอนครั้งนี้ผู้สร้างชุดการสอนมีแนวคิดที่สำคัญอยู่ที่การจะนำความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลาง คือเพลงเต็นท์ของบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มาเป็นองค์ความรู้หลัก ด้วยเหตุผลที่

เพลงเดินก้านั้นเป็นเพลงที่อยู่ในวิถีชีวิตของคนในสังคมท้องถิ่นมาเป็นเวลานาน และเป็นเพลงที่น่าสนใจ มีลีลาการร้องที่เป็นธรรมชาติ ด้วยท่วงทำนองที่ฟังง่าย ๆ มีความเร็วของอัตราจังหวะที่แตกต่างกันในแต่ละท่อน และมีสำเนียงเสียงเอื้อนจากการร้องแบบเพลงพื้นบ้านไทยซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเพลงเดินก้า ผู้สร้างชุดการสอนจึงได้บรรจุการฝึกร้องเพลงเดินก้าไว้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เพื่อจะได้เรียนรู้การร้องเพลงที่เป็นแบบดั้งเดิมไว้ในเบื้องต้น

จากการลงพื้นที่ภาคสนามที่บ้านสระทะเล อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะติดตามความเป็นไปในปัจจุบันของเพลงเดินก้า ได้พบกับคุณคณาคุณ มิมุข ประธานกลุ่มอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านเดินก้ารำเคียวตำบลสระทะเล ได้นำชาวบ้านประมาณ 6-7 คนมีพ่อเพลง แม่เพลง และลูกคู่ มาแสดงการเล่นเพลงเดินก้าเพื่อให้ผู้วิจัยได้ถ่ายทำเป็นวีดิทัศน์ และบันทึกเสียง รวมทั้งเก็บรายละเอียดข้อมูลในแง่มุมต่างๆ ไว้

เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจึงนำเพลงเดินก้า มาวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบทางดนตรีและถอดเสียงออกมาเป็นโน้ตเพลง เพื่อจะหาจุดสัมพันธ์กันที่จะเชื่อมโยงภูมิปัญญาเดิมให้เข้ากับดนตรีศึกษา และสร้างเป็นแบบเรียน จึงมองเห็นว่าแนวทำนองของเพลงเดินก้าเป็นสิ่งที่น่าศึกษา เพราะว่าเพลงเดินก้านั้นประกอบไปด้วยเพลงสั้นๆ 11 เพลงที่มีทำนองเหมือนกัน นอกจากนั้นสิ่งที่น่าสนใจ ยังมีทำนองย่อยๆ สุนุกๆ ที่สอดแทรกอยู่ เพื่อที่จะให้ลูกคู่ได้ร้องเล่นขึ้นระหว่างพ่อเพลง แม่เพลง เพื่อจะได้พักหยุดคิดในการต่อเพลง

ในชุดการสอนนี้ จะนำความรู้ดนตรีศึกษาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการใช้การร้องเนื้อและทำนองเพลงเดินก้าแบบดั้งเดิมมาฝึกปฏิบัติต่อเนื่องกันไปพร้อมกับการร้อง Solfege และการสืโวโวลินคู่เสียง ควบคู่ไปกับการปฏิบัติโวโวลินในแบบฝึกหัด และบทเพลง เพื่อที่จะให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการปฏิบัติโวโวลินได้แก่ การเล่นระดับเสียงที่ถูกต้อง แม่นยำ และจุดประสงค์อื่นๆ ที่ได้ตั้งไว้ในแผนการเรียนรู้ รวมทั้งผู้สร้างชุดการสอนได้นำทำนองหลักเพลงเดินก้า Theme มาสร้างเป็นบทเพลงเดินก้า Variations เพื่อจะใช้เป็นแบบฝึก และใช้เป็นแบบทดสอบด้วย

เพลงเดินก้าได้บรรจุอยู่ในแผนการเรียนรู้ทั้ง 6 หน่วย บางแผนการเรียนรู้อาจนำเข้ามาเป็นบางท่อนเพื่อความเหมาะสมในเรื่องนั้นๆ แต่ส่วนใหญ่ในแผนการเรียนรู้ก็จะบรรจุไว้เป็นบทเรียนเต็มเพลง มีการฝึกฝนเทคนิคที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้สร้างความคุ้นเคยกับบทเพลงเดินก้าตามขั้นตอนการเรียนรู้ ในแผนการเรียนรู้สุดท้าย (แผนการเรียนรู้ที่ 6) ได้ให้ผู้เรียนจัดการแสดงโวโวลินบรรเลงเพลงเดินก้า Theme and Variations เป็นการแสดงดนตรีให้เห็นผลรวมขององค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว และเป็นแนวคิดที่จะอนุรักษ์และเผยแพร่เพลงเดินก้าโดยการนำองค์ความรู้ไปแสดงออกสู่สังคม กระบวนการสร้างชุดการสอนต้องพิจารณาถึงหลักการ

ทฤษฎีทางการศึกษาหลายด้าน ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนโดยนำแนวคิดทางการศึกษาแนวพุทธศาสนา มาปรับใช้ผสมผสานกับแนวคิดทางคณิตศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในด้าน เนื้อหา วัตถุประสงค์ และการวัดประเมินผล โดยมีหลักการและแนวคิดดังต่อไปนี้

แนวคิดที่ 1 คำนึงถึงความพร้อมของทั้งสองฝ่าย หมายถึงผู้สอนและผู้เรียน โดยการสร้างความพร้อมขั้นพื้นฐานจากประสบการณ์ร่วม มีความปรารถนาและเจตนาที่ดีในการสร้างกิจกรรม การเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ปฏิบัติ รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในการสร้างความคิด ขึ้นเองอย่างถูกวิธี

แนวคิดที่ 2 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลสองด้าน ในด้านที่หนึ่งในแนวตั้งหมายถึง ความแตกต่างในด้านการพัฒนาอินทรีย์ จิตใจ และปัญญา ส่วนในแนวนอนนั้นคือความ โน้มเอียง ความรู้สึก ความสนใจ แรงจูงใจ และความพอใจ เป็นต้น

แนวคิดที่ 3 คำนึงถึงความต่อเนื่อง และความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของเนื้อหาที่จะเอื้อ ประโยชน์แก่กันในการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการให้เหมาะสมจากง่ายไปหายาก โดยแบ่งส่วนของ แบบฝึกปฏิบัติเริ่มจากช้าๆ ไปหาความเร็วที่กำหนด

แนวคิดที่ 4 ชุดการสอนเป็นความรู้และข้อมูลที่เข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ ด้วยตัวเองได้

แนวคิดที่ 5 เป็นชุดการสอนที่เน้นกิจกรรมที่เป็นองค์รวมพร้อมกันไปกับการฝึกฝน ทางด้านพฤติกรรม อารมณ์จิตใจ และปัญญา มีเหตุผลในการปฏิบัติกิจกรรม และสามารถปฏิบัติให้ เป็นจริงได้ มีความสุขจากการเรียนรู้

แนวคิดที่ 6 วัสดุในการสอนที่เข้ากันได้กับเนื้อหาเข้ามาช่วย และเป็นสื่อที่ทันสมัยมีความ น่าสนใจ รวมทั้งผู้สอนเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวคิดที่ 7 มีการประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องในระหว่างการเรียน การสอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึก วิเคราะห์ และตีความแปลข้อมูลแล้วนำมาใช้ส่งเสริม หรือปรับปรุงการเรียนการสอนในระหว่างการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และผู้สอนให้ได้ ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียนโดยการประเมินสรุป

4. องค์ประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนแต่ละชุดนั้นมีส่วนประกอบที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับกรอบแบบให้ตรงตาม กลุ่มผู้เรียน โดยส่วนใหญ่จะมีส่วนประกอบที่สำคัญๆ โดย (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521; บุญชม ศรีสะอาด, 2537 ; สุรินทร์ สังข์อ่อง, 2528) นักการศึกษาไทยได้กล่าวถึง องค์ประกอบของ ชุดการสอนไว้สรุปได้ดังนี้

4.1 **คู่มือครู** เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของ ชุด การสอน โดยคู่มือครูชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนไว้อย่างละเอียด ครูและนักเรียนต้องปฏิบัติตาม คำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มืออาจทำเป็นเล่มหรือทำเป็นแผ่น แต่ต้องมีส่วนสำคัญ ดังนี้

- 4.1.1 คำชี้แจงสำหรับครู
- 4.1.2 บทบาทของครู
- 4.1.3 การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
- 4.1.4 แผนการสอน
- 4.1.5 แบบฝึกปฏิบัติ

4.2 **คำสั่งหรือการมอบงาน** เพื่อกำหนดแนวทางให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละ อย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล ทั้งนี้ต้องมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจ เสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้นๆ บัตรคำสั่งประกอบด้วย

- 4.2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- 4.2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม
- 4.2.3 การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปรายหรือการตอบคำถาม

4.3 **เนื้อหาสาระหรือประสบการณ์** อยู่ในรูปของสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น บทเรียน บทความ วีดีโอ รูปภาพ สไลด์ แถบบันทึกเสียง แผ่นภาพโปรงใส เป็นต้น ผู้เรียนต้อง ศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้ สื่อต่างๆต้อง สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

4.4 **กิจกรรมสำรอง** มีความจำเป็นสำหรับชุดการสอนแบบกลุ่ม ในกรณีที่ผู้เรียนทำ กิจกรรมเสร็จก่อนกลุ่มอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย

4.5 **แบบวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**ของผู้เรียนตรงกับวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ หรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของชุดการสอน ซึ่งทำโดยการวัดผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน อาจอยู่ในรูปแบบฝึกหัด แบบทดสอบต่างๆ หรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำ กิจกรรมได้จากรายงาน การสังเกตพฤติกรรม

5. ประเภทของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, น.118-119) ได้จำแนกชุดการสอนออกเป็นหลายประเภทตาม วัตถุประสงค์ องค์ประกอบการเรียนการสอน ตามความแตกต่างของสื่อการเรียนการสอน แบ่งออก ได้เป็น 4 ประเภทดังนี้

5.1 ชุดการสอนสำหรับครู (ชุดการสอนประกอบการบรรยาย) เป็นชุดการสอนที่ครูใช้ประกอบด้วยตารางคู่มือ ซึ่งนำเนื้อหาทั้งหมดมาแบ่งเป็นรายคาบ พร้อมทั้งเขียนรายงานการสอน วิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างละเอียด และหัวข้อในแต่ละข้อประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลแบบฝึกหัดเพิ่มเติม นันทนาการและปัญหาที่ควรเน้น ชุดการสอนนี้มุ่งขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้สอนจะได้ลดบทบาทในการพูดลงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น การสอนแบบบรรยายมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ สื่อต่างๆที่ใช้ เช่น เอกสารประกอบการบรรยาย แผนภูมิ ภาพยนตร์ เป็นต้น

5.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-7 คน เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ผู้สอนมีหน้าที่เตรียมสภาพการณ์ ประสานงานการเรียนการสอน ในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถขอความช่วยเหลือกันเองภายในกลุ่มหรือจากผู้สอนได้

5.3 ชุดการสอนแบบเอกภาพ หรือชุดการสอนแบบรายบุคคล ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรมและบัตรเฉลย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงานพร้อมเฉลย และบัตรทดสอบพร้อมเฉลย เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนดำเนินการในลำดับขั้นตามคำแนะนำที่ระบุไว้ในชุดการสอน ชุดการสอนรายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ โมดูล ผู้เรียนสามารถทำการวัดและประเมินผลได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถศึกษาในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน

5.4 ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนต่างถิ่นต่างเวลากันมุ่งให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ และโทรทัศน์ การสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

6. คุณประโยชน์ของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมในแนวทางใหม่ที่ผู้สร้างจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการ เพื่อจะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ในการสร้างชุดการสอนนั้นจึงต้องรวบรวมแนวคิด และทฤษฎีต่างๆที่สอดคล้องกันระหว่าง วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน การวัด และการประเมินผล ชุดการสอนจึงมีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอนในการศึกษาปัจจุบัน สรุปประโยชน์และคุณค่าของชุดการสอนได้ดังนี้

6.1 สำหรับผู้เรียน มีความสะดวกสามารถเรียนได้ตามลำพัง เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล โดยไม่ต้องอาศัยครูผู้สอน และสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ความก้าวหน้าเป็นไปตาม

ศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน กำหนดการใช้เวลาน้อยหรือมากของแต่ละคนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมและวัสดุการเรียนที่เขาสนใจ นอกจากนี้ผู้เรียนที่มีความสนใจเนื้อหาที่กว้างขวางออกไปจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่ก็สามารถทำได้โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ ชุติการสอนยังมีประโยชน์ในแงุ่มที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวคิดเดียวกัน เพราะชุตการสอนมีจุดมุ่งหมายชัดเจนที่เป็นพฤติกรรมมีข้อเสนอแนะกิจกรรมการใช้ชุตการสอน และข้อสอบประเมินผลของนักเรียนไว้อย่างพร้อมมูล

6.2 สำหรับผู้สอน ชุตการสอนสำเร็จรูปช่วยลดภาระผู้สอน ผู้สอนเพียงทำตามคำแนะนำที่ให้ไว้ในชุตการสอน ทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนมากขึ้น เอาเวลาไปทดลองศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพิ่มประสิทธิภาพผู้สอนทำให้มีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น ในบางโอกาสชุตการสอนสำเร็จรูปอาจแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดี ชุตการสอนจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้ เพราะชุตการสอนผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชาหลายสาขา รวมทั้งผู้เรียนและผู้ปกครอง มีการทดลอง ปรับปรุง หลายครั้งจนแน่ใจว่าได้ผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายหรือพื้นที่การศึกษา จึงนำออกมาใช้โดยทั่วไปได้

7. ขั้นตอนในการจัดทำชุตการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, น.193) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุตการสอน โดยการนำเอาวิธีระบบการผลิตแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นชุตการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเข้ามาใช้มี 10 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาสาระและประสบการณ์อาจเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่องโดยกำหนดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนแต่ละหน่วย เป็นเรื่องๆ
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ ต้องให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียน และหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน แล้วเปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน และกิจกรรมการเรียนที่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยการสอนแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนนั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

9. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการเรียนรู้เป็นการช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี

จิตวิทยา (Psychology)

จิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับจิตใจ ขบวนการความคิด และพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นขบวนการทางจิตที่เชื่อมโยงกับการแสดงออกทางกาย เนื้อหาที่นักจิตวิทยาศึกษา เช่น การรับรู้ อารมณ์ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จิตวิทยานำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆของคน ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมในครอบครัว ระบบการศึกษา การจ้างงาน จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการนำความรู้จิตวิทยาไปใช้เพื่อการรักษา หรือแก้ปัญหาด้านสุขภาพจิต โดยการพยายามที่จะศึกษาทำความเข้าใจในพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกมาจากตัวบุคคล และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ศึกษาขั้นตอนของระบบประสาทซึ่งมีผลต่อการควบคุม และแสดงออกของพฤติกรรม

1. ทฤษฎีและแนวคิดจิตวิทยาตะวันตก

หลักการและแนวคิดในทางจิตวิทยาที่จะนำไปใช้ในการสอนดนตรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ณรุทธ์ สุทชจิตต์ (2541, น.81-87) ได้รวบรวมทฤษฎีการเรียนรู้ไว้ แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆดังนี้

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม อธิบายการเรียนรู้โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองเป็นหลัก หรือการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อใช้สิ่งเร้าเป็นตัวชี้แนะ หรือจูงใจให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา โดยสรุปแล้วทฤษฎีของกลุ่มนี้เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นในสภาพการวางเงื่อนไข โดยมีการใช้การเสริมแรง การให้รางวัล และการลงโทษ เป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมา นักจิตวิทยาคนสำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ พาฟลอฟ (Ivan P. Pavlov) วัตสัน (John B. Watson) และสกินเนอร์

การนำทฤษฎีนี้ไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรี ในลักษณะการให้รางวัลในรูปแบบต่างๆกับผู้เรียน เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ผู้สอนมุ่งหวังให้ทำ สิ่งควรคำนึงก็คือ ต้องประเมินความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ต้องไม่ยากจนเกินไป การเสริมแรงจึงจะได้ผล ส่วนการเสริมแรงในทางลบ เช่นการลงโทษนั้นอาจจะใช้เป็นกรณีไปเมื่อเห็นว่าจำเป็น แต่ไม่ควรทำ ควรจะวางเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่ต้องการจะเหมาะสมกว่า

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism)

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มนี้กำเนิดในประเทศเยอรมัน พัฒนามาจากจิตวิทยากลุ่มเกสตัลท์ นักจิตวิทยาคนสำคัญได้แก่ บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) และออสซูเบล (David P. Ausubel) หลักการสำคัญของกลุ่มเกสตัลท์ก็คือ การเรียนรู้ที่เน้นส่วนรวมทั้งหมดมากกว่าส่วนย่อย ให้ความสำคัญกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ในสองลักษณะ คือเกิดจากการรับรู้ และเกิดจากการหยั่งเห็น สารสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสรับรู้สิ่งนั้นอย่างเด่นชัด การรับรู้สิ่งใหม่ อาจจะไม่ตรงตามที่ผู้สอนคราดหวังไว้ เนื่องจากประสบการณ์เดิมของแต่ละคนแตกต่างกัน ผู้เรียนและผู้สอนควรมีความเข้าใจตรงกันก่อนว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใด

2. การเรียนรู้ควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อก้าวไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ ผู้สอนควรชี้จุดที่คล้ายคลึงกันของประสบการณ์ และจัดสภาพการเรียนรู้ให้เหมาะสม

3. ผู้สอนควรทราบประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และใช้ประสบการณ์เดิมมาเชื่อมต่อกับประสบการณ์ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง และสมบูรณ์

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม โดยมีความเห็นว่าการเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบกายมนุษย์ การเรียนรู้เกิดขึ้นโดยการสังเกต หรือการเรียนรู้แบบจากตัวแบบ ตัวแบบนั้นอาจหมายถึง ผู้สอน หรือตัวแบบสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน หรืออาจหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นสื่อการสอน เช่น หนังสือ วีดิทัศน์ ฯลฯ การถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการในลักษณะหนึ่งที่สำคัญ โดยมีผู้เรียนเป็นผู้สังเกต ฝึกลง และรับรู้ สิ่งที่ควรตระหนักก็คือ ตัวแบบต้องสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนได้

กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนอาจจะลอกเลียนแบบไปไม่ทั้งหมด แต่จะใช้ความคิดวิเคราะห์หลอกลอกเลียนแบบไปเฉพาะในสิ่งที่ต้องการ นักจิตวิทยาคนสำคัญในกลุ่มปัญญานิยมได้แก่ บันดูรา (Albert Bandura) สาระสำคัญของทฤษฎีสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแบบควรแสดงพฤติกรรมหลายๆครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกต รับรู้ จดจำ พฤติกรรม หรือแนวคิดที่ตัวแบบต้องการสอน
2. มีการอธิบายและชี้แจง ควบคู่กันไปกับตัวอย่าง โดยกำหนดและบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน
3. ชี้แนะ หรือแนะนำขั้นตอนในการเรียนรู้ หรือสังเกต เพื่อให้ผู้เรียนมีวิธีการ หรือเรียนรู้อย่างเป็นลำดับ
4. สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน โดยการเสริมแรงเมื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างต่อเนื่อง
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้ไป เพื่อประเมินการเรียนรู้ ถ้าการเรียนรู้ไม่ประสบผล ควรมีการแก้ไขปัญหาที่กระบวนการ หรือตัวผู้เรียน
6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้แม้จะไม่มีแสดงพฤติกรรมออกมา การเรียนรู้เน้นพฤติกรรมภายในด้วย รวมทั้งความตั้งใจในการเรียนรู้ การคาดหวังในความสามารถของตนเอง และ การรู้จักประเมินตน เป็นปัจจัยสำคัญนอกเหนือไปจากการจูงใจ หรือการเสริมแรง

สรุปได้จากสาระสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญาสังคม นำมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะในการสอนทักษะดนตรี เพราะว่าการเรียนทักษะนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้ตัวอย่าง หรือการเรียนรู้จากต้นแบบคือครูผู้สอน

1.4 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมานุษยนิยม (Humanism)

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมานุษยนิยม ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนในด้านความรู้สึก รวมไปถึงให้ผู้เรียนมีส่วนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ตามความสนใจ มีอิสระในการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้อย่างกว้างไกล มีส่วนในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

จัดการตั้งเกณฑ์การประเมินถูกต้องเหมาะสม ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมของตน ในรูปแบบผู้เรียนที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) สาระสำคัญของทฤษฎีในกลุ่มนี้สรุปได้ดังนี้

1. สร้างสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ตามความสนใจของตนเอง
3. ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำให้กำลังใจ
4. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือในการแนะนำถึงการสร้างหลักเกณฑ์ในการประเมิน ด้วยความซื่อสัตย์ยุติธรรม
5. ให้ความสำคัญ และยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มต่างๆ จะเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะนำไปใช้ในการสร้างชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป

2. จิตวิทยาในแนวทางพุทธศาสนา

พุทธทาสภิกขุ ได้แสดงธรรมบรรยายแก่นักศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ สวนโมกขพลาราม เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2533 ไว้อย่างได้ดังนี้

จิตวิทยาหมายถึง วิชาตามธรรมชาติชนิดหนึ่ง จิตเป็นการนำขบวนการที่เรียกว่ากรรม (การกระทำ) ความจริงทุกเรื่องในโลกนี้เกี่ยวข้องกับจิตทั้งหมด หรือกล่าวได้ว่า “โลกนี้มีจิตนำไป” พุทธศาสนามีเป้าหมายชัดเจนเพื่อพัฒนาจิตใจของคน และพุทธศาสนาเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาโดยตรง กายและจิตธรรมชาติให้มาเพื่อพัฒนา การพัฒนาคนต้องพัฒนาจิต พัฒนากาย เพราะกายและจิตต้องไปด้วยกัน รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา โดยมีจิตเป็นแกนกลางเป็นศูนย์กลางรวมแห่งการพัฒนา การอบรมจิตเป็นหน้าที่ในทางพุทธศาสนาและนำความคิดไปใช้ได้ทั่วโลก

การพัฒนาจิตปรับปรุงจิตให้เหมาะสมเป็นสมาธิเป็นจิตบริสุทธิ์ ตั้งมั่นเข้มแข็งรวมกำลังทั้งหมด เมื่อจิตมีพลังปรับจิตให้มั่นคง อ่อนโยน เหมาะสำหรับนำไปใช้ในการงานและการอื่นๆ เป็นการเตรียมจิตให้พร้อมเพื่อจะทำหน้าที่ หน้าที่ของจิตเมื่อสร้างสมาธิทำให้จิตมีพลังแล้วสามารถเห็นแจ้งสิ่งทั้งหลายทั้งปวงอย่างเป็นจริง เช่น เห็นความไม่เที่ยง หรือการเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุตามปัจจัย การนำจิตวิทยาไปใช้จึงต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ที่ถูกต้อง ไม่นำความรู้เรื่องจิตวิทยาไปใช้ในทางแสวงหาผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความได้เปรียบ การอยู่ในความถูกต้อง เจริญไปตามความถูกต้องเป็นหัวใจของจิตวิทยาในทางพุทธศาสนา

จิตวิทยาในพุทธศาสนาสรุปได้เป็นสองขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่งคือ รู้จักจิตและเตรียมจิตให้เป็นจิตที่ดีที่สุดเป็นเรื่องสมาธิ และใช้จิตนั้นทำหน้าที่ทุกประการ ขั้นที่สองเป็นผลที่เกิดจากจิตแสดงออกมาเป็นการกระทำ จิตวิทยาสามารถช่วยทำหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์สำเร็จ พระพุทธเจ้า

ผู้เป็นครูของโลก ทรงใช้จิตวิทยาครูในการสั่งสอน คำสอนที่มีลักษณะ 3 องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่หนึ่ง เป็นเรื่องใหม่ที่น่าสนใจ มีความรู้ลึกซึ้งกว่าองค์ประกอบที่สอง มีเหตุผลอยู่ในตัวเอง (ไม่ต้องเชื่อผู้อื่น) องค์ประกอบที่สาม มีปราชญ์หรือความสำเร็จประ โยชน์ไม่เหลือวิสัยที่ปฏิบัติได้ นำมาซึ่งผลโดยแท้จริง

สรุปได้ว่า จิตวิทยาในทางพุทธศาสนาเป็นได้ทุกอย่างตามพึงประสงค์ เป็นศิลปะ ศิลธรรม วัฒนธรรม เป็นเรื่องของสุขภาพอนามัย เป็นวิถีทางแห่งการดำเนินชีวิต (Way of life) จิตวิทยาเป็นสิ่งส่องแสงสว่างให้เห็นหนทางดำเนินแห่งชีวิตผู้ทุกข์ไปสู่ผู้ดับทุกข์ (พุทธทาสภิกขุ, 2557, ออนไลน์)

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้แสดงธรรมบรรยาย แก่นิสิตใน โครงการฝึกปฏิบัติทางจิตตามแนวพุทธศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ. สถานพำนักสงฆ์สายใจธรรม เขาสำโรง-ดงยาง อ.พนมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา บรรยายเริ่มวันที่ 28 สิงหาคม 2534 มีใจความโดยย่อดังนี้

จิตวิทยาเป็นวิชาสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นและพัฒนาในในประเทศตะวันตก มีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนาในเชิงวิชาการ กล่าวคือ จิตวิทยาตะวันตกนั้นมีขอบเขตและเน้นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของคนป่วยทางจิตใจในแบบต่างๆ แล้วจึงพัฒนาขึ้นมาเป็นทฤษฎี การนำจิตวิทยาไปใช้ในทางบวก เช่น นำความรู้ไปใช้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาเกี่ยวกับแรงจูงใจ และความรู้ต่างๆ ที่นำมาใช้ในทางการศึกษา อีกทางหนึ่งซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมในยุคอุตสาหกรรมคือนำจิตวิทยาไปใช้ในเชิงอุบายหรือใช้ประโยชน์ในการจัดการกับผู้อื่นเพื่อสนองความต้องการของตน เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับจิตใจมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายของตนให้สำเร็จ ความมุ่งหมายนั้นอาจจะเป็นความมุ่งหมายที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ครั้นมาถึงปัจจุบัน จิตวิทยาตะวันตกได้เผชิญกับปัญหาของยุคอุตสาหกรรม แนวโน้มจึงเปลี่ยนไป คือเปลี่ยนจากการช่วยสนองความปรารถนาตามค่านิยมของยุคอุตสาหกรรม มาเป็นการหาทางช่วยแก้ปัญหาของมนุษย์ที่ประสบปัญหาจากการแสวงหาในยุคอุตสาหกรรม

จุดต่างที่สำคัญระหว่างจิตวิทยากับพุทธศาสนาคือ พุทธศาสนานั้นมองปัญหาจิตใจของคนโดยไม่ได้จำกัดอยู่ในวงของการป่วยทางจิต แต่มองปัญหาจิตใจของคนทั่วไปทุกคน ที่ยังมีความทุกข์หรือยังมีความบกพร่องอยู่ คือพุทธศาสนาสนใจปัญหาของคนธรรมดาสามัญที่อยู่ในสังคมทั่วไป เพราะจุดเริ่มต้นของพุทธศาสนาเกิดขึ้นจากการพิจารณาเรื่องความทุกข์ของมนุษย์ แล้วหาทางแก้ไขปัญหา คือความทุกข์นั้นที่มีอยู่ทั่วไปตามปกติของชีวิตและสังคม สิ่งนี้เป็นจุดสนใจและจุดเริ่มต้นของจิตวิทยาแบบพุทธศาสนา นอกจากนั้นพุทธศาสนาไม่ได้มองจิตวิทยาแบบแยกส่วน แต่มองเรื่องจิตใจและปัญหาจิตใจของมนุษย์ โดยสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์

ทั้งหมดทุกด้าน หรือกิจกรรมและพฤติกรรมทุกอย่าง พุทธศาสนาจึงมองจิตวิทยาเป็นเรื่องของกระบวนการแก้ปัญหาและการพัฒนามนุษย์

ในสิ่งที่เหมือนกันของจิตวิทยาสมัยใหม่และพุทธศาสนาก็คือ ในเรื่องของการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือเป็นเรื่องของการถือประสบการณ์เป็นสำคัญ รวมทั้งมีการสังเกต ใช้การตรวจสอบและทดลอง ในจิตวิทยาตะวันตกนั้น วิธีการวิทยาศาสตร์เน้นไปทางด้านวัตถุ คือการที่จะต้องตรวจสอบทดลองให้ออกมาเป็นรูปธรรม หรือดูที่พฤติกรรมภายนอก การแสดงออกทางด้านที่เห็นในสังคม แต่ในพุทธศาสนา ศึกษาประสบการณ์ของจิตใจ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะโยงออกมาสู่พฤติกรรมทางรูปธรรมภายนอก โดยทั้งหมดเป็นระบบของชีวิตมนุษย์ ประสบการณ์ทางจิตใจ มีผลทางด้านพฤติกรรม และพฤติกรรมก็มีผลไปถึงด้านจิตใจ

ปัญหาจิตใจของมนุษย์เมื่อวิเคราะห์ออกไปจะเห็นว่ามีส่วนปัจจัย เหตุหนึ่งมาจากทางจิตใจ อีกด้านหนึ่งมีเหตุมาจากปัญหาทางด้านปัญญาด้วย จะเห็นว่าการศึกษาและการแก้ปัญหาของมนุษย์มี 3 ระดับ ระดับแรก เป็นระดับพฤติกรรม ได้แก่สาเหตุทางด้านความทุจริต หรือเจตนาที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง เรียกว่าเป็นปัญหาในระดับศีล คือระดับพฤติกรรม ระดับที่ 2 คือ ระดับจิตใจ ได้แก่สาเหตุระดับตัณหา ระดับที่ 3 เป็นขั้นที่ลึกลงไป ได้แก่สาเหตุทางปัญญา ทั้งสามระดับมีความสัมพันธ์โยงเป็นปัจจัยแก่กัน ปัญญาในที่นี้ หมายถึงปัญญาที่รู้จักความว่างเปล่าจากตัวตน โดยรู้เข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริงว่าเรื่องทั้งหลายเป็นไปตามเหตุปัจจัย เมื่อปัญญาเห็นความว่างแล้วจึงเป็นการทำจิตใจให้เต็มอิมคือการปฏิบัติระดับสมาธิ เมื่อมีสมาธิดีแล้ว ออกไปมีความสัมพันธ์ที่มีความชุ่มชื่นเบิกบานในสังคม จากปัญญาส่งผลมาสู่ระดับจิตหรือสมาธิ และระดับสมาธิส่งผลไปหาพฤติกรรมระดับศีลอีก เวียนกลับไปกลับมา คือการปฏิบัติเริ่มจากศีลเข้าไปหาจิตหรือสมาธิ แล้วจากสมาธิก็โยงไปหาปัญญาเมื่อแก้ปัญหาจิตด้วยปัญญาแล้วนำจิตไปสู่อิสรภาพจะอยู่คนเดียวได้อย่างมีความสุขและเมื่อออกสู่สังคมก็อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขพร้อมช่วยทำให้สังคมมีความสุขด้วย ในทางพุทธศาสนาถือว่าความสุขเป็นเรื่องใหญ่ พฤติกรรมต้องอาศัยความสุขด้วย ในการปฏิบัติให้เกิดสมาธิต้องมีความสุขด้วยถ้าไม่มีความสุขสมาธิไม่เกิด สมาธิมาทำให้จิตได้คุณภาพเหมาะแก่การใช้งานไปในทางปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์, 2557, ออนไลน์)

2.1 การนำจิตวิทยาแนวพุทธศาสนาไปใช้ในการเรียนการสอน

พุทธวิธีในการสอน พระบรมศาสดา หรือพระบรมครู พระพุทธเจ้าได้เผยแผ่ธรรมด้วยความสามารถอันยิ่งใหญ่ เมื่อมองในแง่ปรัชญาการศึกษา พุทธธรรมทั้งหมดเป็นเรื่องระบบการศึกษาระบบหนึ่ง กล่าวคือการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นมีความขัดข้องปรวนแปร ความเดือดร้อนลำบาก ความเจ็บปวด ความสูญเสีย ความพลัดพราก และปัญหาชีวิตต่างๆ เรียกรวมน่าทุกข์นั้น มนุษย์จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องและได้ประสบแน่นอน และจะต้องยอมรับความจริงอันนี้ รับรู้และ

พร้อมที่จะจัดการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ดีที่สุด ภารกิจของพระพุทธศาสนาและระบบการศึกษาของพระพุทธศาสนา ก็คือ การช่วยมนุษย์ให้แก้ปัญหาของตนได้ พุทธวิธีการสอนวางเป็นข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับการสอน ดังนี้ 1) ปัญญาเป็นสิ่งสร้างสรรค์ขึ้นภายในตัวผู้เรียนเอง 2) ผู้สอนทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร ช่วยชี้นำทางการเรียน 3) วิธีสอน อูบาย และกลวิธีต่างๆ เป็นสื่อหรือเป็นเครื่องผ่อนแรงการเรียนการสอน 4) อิศรภาพในทางความคิด เป็นอุปกรณ์สำคัญในการสร้างปัญญา

หลักทั่วไปในการสอน เกี่ยวกับเนื้อหาหรือเรื่องที่สอนสรุปได้ดังนี้ 1) สอนจากสิ่งที่รู้เข้าใจง่ายหรือรู้เข้าใจอยู่แล้วไปหาสิ่งที่เข้าใจได้ยาก หรือยังไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจ 2) สอนเนื้อหาเรื่องที่ค่อยลุ่มลึกยากลงไปตามลำดับขั้น และต่อเนื่องกันเป็นสายลงไป 3) ถ้าสิ่งที่สอนเป็นสิ่งที่แสดงได้ ก็สอนด้วยของจริงให้ผู้เรียนได้ดู ได้เห็น ได้ฟังเองอย่างที่เราเรียกว่าประสบการณ์ตรง 4) สอนตรงเนื้อหา ตรงเรื่อง 5) สอนมีเหตุผล ตรงตามเห็นจริงได้ 6) สอนเท่าที่จำเป็นพอดีสำหรับให้เกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ผล 7) สอนสิ่งที่มีความหมาย ควรที่จะรู้และเข้าใจ เป็นประโยชน์แก่ตัวเขาเอง ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนมีดังนี้ 1) รู้ คำนี้ถึง และสอนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ปรับวิธีสอนให้เหมาะกับบุคคล แม้สอนเรื่องเดียวกันแต่ต่างบุคคล อาจใช้ต่างวิธี 3) คำนี้ถึงความพร้อม ความสุกงอม ความแก่รอบแห่งอินทรีย์ หรือญาณ 4) สอนให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง 5) การสอนดำเนินไปในรูปที่ให้ผู้รู้สึกว่าผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน ให้มีการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบเสรีในส่วนที่เกี่ยวกับตัวการสอน (พระพรหมคุณาภรณ์, 2556)

2.1.1 พรหมวิหาร 4 แปลว่าธรรมประจำใจของพรหม 4 ประการ พรหมก็คือ มนุษย์ในฐานะร่วมสร้างสรรค์คือภิกษุบาลบำรุงโลกหรือสังคมให้ดำรงอยู่ได้ด้วยดี เมื่อมนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์โลกในฐานะที่เป็นพรหมต้องมีธรรม 4 ข้อคือ หนึ่งเมตตา สองกรุณา สามมุทิตา สี่อุเบกขา ซึ่งจะต้องใช้ต่อเพื่อนมนุษย์ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เขาประสบและมีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องใช้ คือ

สถานการณ์ที่ 1 เมื่อเพื่อนมนุษย์อยู่ปกติ เราก็มี เมตตา ปรารถนาดีต่อเขา ต้องการให้เขาเป็นสุข

สถานการณ์ที่ 2 เมื่อเขาตกต่ำ คือเปลี่ยนจากปกติเป็นตกต่ำลงได้แก่ ตกทุกข์เดือดร้อนเราก็มีกรุณาพลอยห่วงใยในทุกข์ของเขา พยายามช่วยเหลือปลดปล่อยให้พ้นจากทุกข์นั้น

สถานการณ์ที่ 3 เมื่อคนอื่นสูงขึ้น เช่น ได้ดีมีสุข หรือทำอะไรถูกต้องดีงามแล้วเราก็มี มุทิตา พลอยยินดีด้วย และช่วยส่งเสริมสนับสนุน

สถานการณ์ที่ 4 มีความสำคัญมาก เพราะว่าเพียงมนุษย์มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเท่านั้น ยังไม่พอที่จะทำให้สังคมดำรงอยู่ได้ด้วยดี เบื้องหลังของสังคมนั้นมีสิ่งที่เป็นฐานรองรับอยู่คือ ความจริงแห่งกฎธรรมชาติ ที่เป็นไปตามเหตุปัจจัยของมันที่เรียกว่า ธรรม อันได้แก่หลักแห่งความถูกต้อง และความเป็นจริงตามเหตุปัจจัย ตลอดจนหลักการที่มนุษย์จัดตั้งวางขึ้นไว้โดยใช้ความรู้ในความจริงของกฎธรรมชาติ มาบัญญัติเป็นหลักการที่เรียกว่าเป็น กฎหมาย เป็นระเบียบ เป็นกติกาสังคมเพื่อที่จะดำรงรักษาสังคมของตน ไว้ อุเบกขา เป็นการปฏิบัติเพื่อรักษาหลักการไว้ ต้องใช้ปัญญาในการวางตน เช่นรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรเป็นธรรม อะไรเป็นหลักการแล้วรักษาความถูกต้องไว้ อุเบกขาจึงควบคุมทั้งหมดเพราะเป็นตัวรักษาคุณ อันไหนไม่ถูกต้องจึงหยุดเฉย (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, น.98)

การนำพรหมวิหารไปใช้ในการเรียนการสอน

เมตตา ประกอบด้วยความรักความปรารถนาดี เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอน

กรุณา มีความสงสาร คอยช่วยเหลือให้พ้นความยุ่งยากเดือดร้อน ช่วยแก้ไข ปัญหา และปลดปล่อยความทุกข์

มุทิตา คอยส่งเสริม ให้กำลังใจ และพลอยยินดีเมื่อศิษย์ประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้า หรือทำความดีงามถูกต้อง

อุเบกขา ในเวลาที่สมควร ให้โอกาสแก่ลูกศิษย์ในการพัฒนาตนเองเมื่อจะต้องรับผิดชอบตนเอง หรือควรรู้จักฝึกหัดทำอะไรด้วยตัวเอง ฟังตนเองได้ อีกแง่มุมหนึ่งคือเมื่ออยู่ในสังคมศิษย์ เมื่อมีการทะเลาะกัน ครูควรวางตัวเป็นกลางเพื่อให้มีการพิจารณา วินิจฉัย ตัดสิน และให้ศิษย์ปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และสมควรต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ข้อนี้จะปฏิบัติได้ถูกต้องจะต้องใช้ปัญญา

อุเบกขา แปลว่า คอยดูอยู่ใกล้ๆ มาจาก อุป แปลว่า คอย หรือใกล้ๆ อิกข แปลว่า มองดู ครูต้องใช้ปัญญาไม่ใช่ดูเปล่าๆแต่ต้องดูให้เขาทำ ให้เขาฝึกพัฒนาตนเอง และครูคอยเป็นที่ปรึกษาให้เขาทำให้ได้ผลสำเร็จด้วยดี อุเบกขานั้นเป็นตัวควบคุม เมตตา กรุณา มุทิตา ไม่ให้เลยขอบเขตละเมิดความเป็นธรรม เมตตา กรุณา มุทิตา รักษาคนช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่อุเบกขารักษาธรรม รักษากฎเกณฑ์ของส่วนรวมให้เกิดความสมดุล

จะเห็นได้ว่า เมตตา กรุณา มุทิตา ครูนำมาใช้โดยมีความรู้สึกที่ดีมีความรักต่อศิษย์ ส่วนอุเบกขานั้นครูนำมาใช้ต้องมีความรู้มีปัญญา รู้ว่าอะไรเป็นเหตุเป็นผล รู้ความจริง ความถูกต้องมีหลักการของคุณภาพ และบูรณาการจึงจะปฏิบัติได้ถูกต้อง (พระพรหมคุณาภรณ์, 2537)

2.1.2 อธิธิบาทสี่

อธิธิบาท หมายความว่า ทางไปสู่ความสำเร็จ หรือคุณธรรมที่ให้ถึงความสำเร็จ ประกอบด้วย

ฉันทะ มีใจรัก คือ มีความพอใจในสิ่งที่ทำ มีความตั้งใจและจริงใจในการทำงานทุ่มเทเพื่อไปสู่ความสำเร็จของงานหรือสิ่งที่ทำ ฉันทะจะนำไปสู่สมาธิ เมื่อใจฝึกฝนในการทำงานด้วยความจริงจัง สภาพจิตแน่วแน่อยู่กับสิ่งที่กระทำนั้นเรียกว่าเป็นสมาธิ คนที่ทำงานด้วยฉันทะมีความรักในงานที่ทำ ใจจึงเป็นสุข เมื่อทำให้จิตใจมีสมาธิแน่วแน่ตั้งใจทำเต็มที่ มีความเพียรพยายาม ผลสำเร็จของงานก็เป็นผลสำเร็จที่ดีนำไปสู่ความเป็นเลิศ

วิริยะ ความเพียร ความพยายาม เอาชนะอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ คนที่มีวิริยะมักเป็นคนลักษณะที่ชอบสิ่งที่ท้าทาย หากมีสิ่งที่ยากแล้วมักจะมุ่งมั่นทำให้สำเร็จ แล้วสมาธิที่เป็นตัวแกนให้งานสำเร็จจะตามมาเรียกว่าวิริยะสมาธิ

จิตตะ การมีใจจดจ่อ ผู้ที่เป็นคนแบบมีจิตตะ ลักษณะเป็นคนเอาใจจดจ่อ มีความรับผิดชอบเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเขา เขาจะทำอย่างดีไม่ทอดทิ้งงาน เหมาะสมกับคนที่ชอบได้รับมอบหมายงานให้ทำ

วิมังสา การไตร่ตรอง สวบสวน พิจารณา คนกลุ่มนี้ชอบสงสัย ค้นคว้า ทดลอง ถ้าทำอะไรให้เกิดความรู้สึกสงสัยอยากรู้อยากเข้าใจขึ้นมา คนกลุ่มนี้จะเอาจริงเอาจังต้องการทำให้สำเร็จในเรื่องนั้นเกิดมีวิมังสาสมาธิ

จะเห็นว่าอธิธิบาท 4 นั้นมีสมาธิเป็นตัวแกนผลฐาน และแต่ละข้อก็เป็นวิธีสร้างสมาธิได้ทั้งนั้น เป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จ ไม่จำเป็นจะต้องเริ่มที่ข้อใดตายตัว ตามปกติส่วนใหญ่จะเริ่มที่ฉันทะ แล้วตัวอื่นๆจะตามมาหนุนทันที (พระพรหมคุณาภรณ์, 2525, น.13-17)

ผู้วิจัยสรุปว่า หลักพรหมวิหาร นำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อที่จะสร้างความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สร้างสภาวะแวดล้อมในการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการปฏิบัติ ส่วนหลักอธิธิบาท เป็นหลักกว้างๆเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของงานนั้น นำไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้ตรงกับความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มคน ปรับใช้ได้ดีกับการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติ

2.2 การใช้สมาธิในการเรียนการสอนดนตรี

สมาธิ คือสภาวะตั้งมั่นของจิต ภาวะจิตที่แน่วแน่ มีอารมณ์หนึ่งเดียวในขณะนั้น เป็นสภาวะจิตที่พร้อมเหมาะแก่การนำไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่มีความยากในด้านเทคนิค จิตกับร่างกายจะต้องประสานกันในการทำหน้าที่ ยกตัวอย่าง การเรียนการสอน หรือการแสดงไวโอลิน ต้องใช้การดู การฟัง และการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ของ

ร่างกายให้มีความสัมพันธ์กับจิต ในส่วนที่เป็นทักษะต่างๆ จิตต้องมีความกล้าและมั่นใจที่จะให้ร่างกายปฏิบัติ เช่นการขึ้น position สูงๆ หรือการเล่นที่ใช้ความเร็วมากๆ การทำซ้ำๆจนเกิดความทรงจำของอวัยวะและกล้ามเนื้อในร่างกาย การมีสมาธิอยู่ในขั้นสร้างนิมิต สามารถนึกถึงภาพและเสียงขึ้นในจิตก่อนที่จะปฏิบัติด้วยร่างกาย การฝึกปฏิบัติสามารถสร้างความเพลิดเพลินและความสุขได้ถือว่าสมาธิสร้างดนตรี ดนตรีดีสร้างสมาธิ เป็นไปได้ดังนี้ เมื่อร้องหรือบรรเลงดนตรีในระบบเสียงใดระบบหนึ่ง ได้เสียงที่เรียงร้อยสมบูรณ์ทำให้ผู้บรรเลงหรือผู้ฟังมีสมาธิได้ เมื่อนำสมาธิไปใช้สร้างปัญญาร่างตนให้เป็นคนที่ได้พัฒนาแล้ว ถือได้ว่าดนตรีดีสร้างคน

3. จิตวิทยาพัฒนาการสอนดนตรี

ผู้วิจัยได้สรุปจิตวิทยาพัฒนาการสอนดนตรีที่ ฌรุท สุทธิจิตต์ ได้รวบรวมตามช่วงอายุและระดับการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 ระดับประถมศึกษา

ดนตรีเป็นเนื้อหาวิชาแขนงหนึ่งที่มีอยู่ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาโดยมุ่งพัฒนาให้เด็กมีความสนใจรู้จักและรักดนตรี ผู้ปกครองมีส่วนช่วยสร้างเสริมพัฒนาการทางดนตรีโดยสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและดูแลเด็กที่จะพัฒนาไปตามความสามารถของเด็กในระดับประถมแบ่งได้เป็นสองระดับดังนี้

ระดับประถม 1-3 (6-8 ขวบ) ในช่วงนี้เด็กยังพึ่งตัวเองได้ไม่มากนัก ผู้ปกครองและครูต้องคอยดูแล ในทางดนตรีเด็กเริ่มมีแนวคิดด้านจังหวะและด้านทำนอง รองลงมาจึงควรสร้างสภาพแวดล้อมทางดนตรีให้เอื้ออำนวยด้านจังหวะควบคู่กันไปกับทำนอง รวมทั้งแนวคิดในเรื่องรูปแบบของบทเพลง ลีลาของดนตรี และลักษณะของเสียงควรมีการพัฒนาไปด้วย ควรเริ่มจากการให้เด็กเรียนรู้ในจังหวะที่สม่ำเสมอ ความเร็วช้าของจังหวะ การเน้นจังหวะ และการจำรูปแบบของจังหวะ ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจ สามารถสร้างสรรค์ด้านจังหวะได้ในอนาคต

การสร้างกิจกรรมด้านดนตรีควรให้เด็กฟังดนตรีที่เด็กชอบ และร้องตามไปด้วยมีการตบมือตามจังหวะ เนื้อร้องอาจจะเป็นเรื่องที่ใกล้ๆตัวเด็ก ทำนองไม่กว้างจนเกินไปเพื่อพัฒนาแนวคิดด้านระดับเสียง รูปแบบของเพลงง่ายๆ นอกจากนี้เด็กควรเรียนรู้เสียงของเครื่องดนตรีบางชนิดที่ได้ฟังบ่อยๆ ส่วนในเรื่องของลักษณะของเสียงเด็กควรเรียนรู้เสียงดัง- เบา ที่เกิดจากความรูสึกในการฟังเพลง เด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้แนวคิดเรื่องเสียงประสานจากการฟังเพลงประสานเสียงที่ง่ายๆ เด็กในวัยนี้ชอบการฟังเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน การใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือกิจกรรมเข้าจังหวะจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาแนวคิดด้านดนตรีด้วย ผู้ปกครองควรมีส่วนชี้ชวนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่กล่าวมานี้ รวมทั้งพาเด็กไปชมการแสดงดนตรี

ประเภทต่างๆ เป็นรายการดนตรีที่ไม่ยาก และใช้เวลาไม่นานจนเกินไป เพื่อปลูกฝังความสนใจของเด็ก

ระดับประถม 4-6 (9-11 ขวบ) ในช่วงนี้เด็กมีความลึกซึ้งเกี่ยวกับดนตรีมากขึ้น ร้องเพลงตรงระดับเสียง และมีช่วงเสียงได้กว้างขึ้นพร้อมที่จะเรียนรู้และร้องเพลงประสานเสียง มีความจำ ในรูปแบบของจังหวะได้ดีขึ้น แสดงออกในการร้องเพลงได้หลายรูปแบบ และแสดงตนว่าชอบเพลงประเภทใดได้ชัดเจน

กิจกรรมที่ผู้ปกครองควรสนับสนุน ในเรื่องการฟังเพลง การร้องเพลง หรือรายการดนตรีที่จะไปชมควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเลือก เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจด้วยตัวเอง และมีโอกาสได้เรียนรู้บรรยากาศในการแสดงดนตรีสด เด็กในวัยนี้สามารถอ่านได้ดีแล้วควรจัดหาหนังสือเกี่ยวกับดนตรีให้เด็กได้อ่าน สำหรับเด็กที่มีความสนใจที่จะเรียนดนตรีเป็นพิเศษผู้ปกครองควรเข้าใจถึงความชอบและความสามารถที่เด็กจะเรียนได้ และเด็กควรเลือกเครื่องดนตรีที่ชอบและอยากเรียนด้วยตัวเอง

3.2 ระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น แบ่งออกเป็นสองระดับคือ มัธยมต้น และมัธยมปลาย

ระดับมัธยมต้น (12-15 ปี) เป็นช่วงเชื่อมต่อระหว่างความรู้สึกความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว เริ่มมีความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถคิดถึงสิ่งต่างๆที่เป็นไปอย่างนามธรรมมากขึ้น มองสิ่งต่างๆในหลายแง่มุม มีความใกล้ชิดกับเพื่อน ในด้านความคิดและการกระทำ ในวัยนี้สามารถเรียนรู้ดนตรีได้อย่างรวดเร็ว มีความเข้าใจความรู้สึกของเพลงได้เป็นอย่างดี มีความเด่นชัดในเรื่องการประสานเสียง ปฏิบัติดนตรีได้ดี เนื่องจากร่างกายและกล้ามเนื้อมีการเจริญเติบโต มีวิจารณญาณ และความคิดลึกซึ้งในดนตรีที่ตัวเองชอบมากขึ้น

กิจกรรมทางดนตรีส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากโรงเรียนหรือสถาบันดนตรี ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุน ในวัยนี้เด็กชอบคิดค้นทดลองสิ่งใหม่ๆ เนื้อหาดนตรีควรเป็นดนตรีทุกประเภท โดยเฉพาะดนตรีที่อยู่ใกล้ๆตัวผู้เรียน สำหรับเด็กที่มีความตั้งใจที่จะเรียนดนตรีเป็นสาขาวิชาเอก ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องการแบ่งเวลาการฝึกซ้อม ระเบียบวินัย การแสดงฝีมือให้เห็นจริงเพื่อให้เกิดการยอมรับ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ต่อกลุ่มผู้ฟังในระดับต่างๆจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนศึกษาเล่าเรียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ระดับมัธยมปลาย (15-18 ปี) ผู้เรียนในวัยนี้จัดอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายต่อเนื่องกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในวัยนี้ผู้เรียนจะยอมรับตัวเองมากขึ้น มีวุฒิภาวะทางด้านความคิด การพัฒนาการ

ด้านสติปัญญามีมากขึ้น การใช้เหตุผลเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญและนำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียน ผู้เรียนในวัยนี้ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สร้างลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง และต้องการพิสูจน์แนวความคิดที่เป็นของตัวเอง อย่างไรก็ตามในวัยนี้อารมณ์อาจอยู่เหนือเหตุผลได้เสมอ เช่น เมื่อเกิดความรักอาจจะขาดสติ ผู้ปกครองควรใส่ใจดูแล ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นให้ถ่องแท้ และมีความตั้งใจแก้ปัญหาให้ตรงจุด การพูดจาควรสื่อสารถึงความรู้สึกนึกคิดเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

ในด้านดนตรี เด็กควรทราบความต้องการของตนเองว่าจะเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกหรือไม่ ถ้าผู้เรียนจะเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกก็ควรมีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอ มีความสามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้ดีขึ้นเนื่องมาจากการพัฒนาด้านสติปัญญาและความคิด มีการฝึกซ้อม และการแก้ไขสิ่งบกพร่องที่ผู้สอนแนะนำอย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนควรมีความพร้อมในการสอน และสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มกำลัง และอย่างกว้างขวาง สำหรับผู้ที่เลือกเรียนวิชาดนตรีเป็นวิชาเอก จะมีความลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนจึงต้องสนใจและทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนอย่างเต็มที่พร้อมทั้งได้รับการช่วยเหลือจากครูอย่างเต็มความสามารถ เพื่อที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

3.3 ระดับอุดมศึกษา (17-22 ปี)

ผู้เรียนเริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ในวัยนี้เป็นการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมในเรื่องกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในวัยนี้ร่างกายพัฒนามาถึงจุดสมบูรณ์สูงสุด อวัยวะทุกส่วนของร่างกายมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ในวัยนี้ผู้เรียนเริ่มวางรากฐานความคิดตามความสามารถของตน ผู้เรียนเริ่มศึกษาเล่าเรียนในสิ่งที่ตัวเองรักและต้องการ นอกเหนือจากนั้นผู้เรียนยังมีความใฝ่ที่จะเรียนรู้หรือทำในสิ่งที่ไม่เคยเห็นหรือทำมาก่อน อาจจะเป็นงานอดิเรกที่ชอบ การพัฒนาด้านอารมณ์ถึงจุดสมดุลในระดับหนึ่ง การควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น รู้กาลเทศะในกาลแสดงออกในทางสังคม ชอบความสนุกสนาน อาจจะขาดความรอบคอบอยู่มาก บางครั้งอาจเกิดความไม่พอใจจนเกิดเป็นการใช้ความรุนแรงเพื่อตอบโต้หรือต่อต้านด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้สังคมได้รับรู้ เป็นช่วงค้นหาตนเอง และสร้างความเป็นตัวของตัวเอง สังคมมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการใช้ชีวิต ในช่วงนี้ ผู้เรียนจึงใช้เวลาส่วนใหญ่ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่อย่างแท้จริง

ทางการเรียนดนตรีผู้เรียนในวัยนี้รู้และยอมรับตัวเองได้แล้วว่าตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนต้องปรับตัวให้เข้าการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นการศึกษาที่ต้องช่วยเหลือตัวเองเป็นอย่างมาก ถ้าผู้เรียนเรียนดนตรีเป็นสาขาวิชาเอก จะต้องรับผิดชอบกับการเรียนอย่างจริงจัง และเรียนรู้สาระดนตรีให้ถึงแก่นแท้ ผู้เรียนในวัยนี้ต้องการผู้ชี้นำที่ดีตลอดจนเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์ ต้องการเวลาทำความเข้าใจแนวคิดต่าง ๆ ทางดนตรีที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นสามารถเรียนรู้ทักษะดนตรีอย่างมีความหมาย ผู้เรียนอาจมีความรู้สึกที่ถดถอย

จากการอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ทฤษฎีเทคนิคมากมาย และเกิดการต่อต้านโดยการหันไปให้ความสนใจดนตรีในรูปแบบแปลก ๆ นอกเหนือออกไป ในกรณีนี้ควรปล่อยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความแตกต่างของดนตรีในลักษณะต่างๆ จะทำให้เข้าใจดนตรีมากขึ้น ผู้สอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจในโครงสร้าง องค์ประกอบและเทคนิคที่สำคัญของบทเพลง ก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกซ้อม ผู้เรียนจะได้ฝึกซ้อมอย่างมีความหมาย ผู้สอนควรเน้นการตีความของบทเพลงออกมาก่อนที่จะใส่ความเป็นตัวของตัวเองเข้าไปในบทเพลง แต่ยังคงไว้ซึ่งลักษณะเฉพาะของบทเพลงในแต่ละยุคสมัย หรือลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้ประพันธ์แต่ละคน การให้ผู้เรียนได้ฟังเพลง และฝึกวิเคราะห์วิจารณ์การแสดงโดยมีผู้สอนแนะนำจนสามารถสร้างเอกลักษณ์และถ่ายทอดความเป็นตัวเองออกมาได้ หลักสูตรในระดับนี้จึงต้องการให้ผู้เรียนเป็นนักดนตรีศึกษาเรียนรู้สาระดนตรีและสุนทรียะทางดนตรีอย่างครบถ้วน

สิ่งที่ผู้สอนควรตระหนักก็คือ ความเชื่อมั่นของผู้เรียนว่าสิ่งที่ตนมีอยู่นั้นถูกต้อง สมบูรณ์การยอมรับคำแนะนำจากผู้สอนอาจถูกปฏิเสธหรือดูแคลนได้ อาจเป็นเพราะผู้เรียนในวัยนี้มีความเข้าใจและนิยมความสามารถของตนเองมากขึ้น แต่ยังคงขาดประสบการณ์และความเข้าใจในรายละเอียดปลีกย่อย จึงต้องใช้เวลาเรียนรู้ต่อไป ผู้สอนควรเข้าใจลักษณะเช่นนี้ของผู้เรียน ควรวางตนเป็นกลาง สอนไปตามแนวทางที่ควรจะเป็น ให้คิดว่าในวันข้างหน้าผู้เรียนจะเข้าใจในสิ่งที่สอนไป เจตคติเช่นนี้ทำให้เกิดผลดีในการเรียนการสอน

3.4 การเรียนดนตรีในวัยผู้ใหญ่

วัยผู้ใหญ่เป็นช่วงที่มีระยะยาว ต่อจากวัยรุ่นไปจนถึงวัยชรา ผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีความสนใจดนตรีเช่นกัน มีหลายเหตุผลที่ผู้ใหญ่เสียสละเวลามาเรียนดนตรี อาจจะมีคามสนใจดนตรีมาตั้งแต่ในช่วงวัยที่ผ่านมาแต่ยังไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ หรือค้นพบความชอบในสุนทรียะของดนตรีจึงเรียนรู้เพื่อความพอใจในขณะปัจจุบัน หรืออยากเข้ากลุ่มที่มีการเล่นดนตรี และอีกหลายเหตุผล อย่างไรก็ตามการที่ผู้ใหญ่มาเรียนดนตรีมีความน่าสนใจ และผู้สอนสามารถจะช่วยให้บรรลุผลที่เป็นไปได้ จึงควรเรียนรู้พัฒนาการด้านการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่เสียก่อน

ในวัยนี้ ในด้านร่างกายเจริญพัฒนาเต็มที่แล้วเริ่มถดถอยลงตามลำดับอายุ แต่การพัฒนาด้านปัญญาสามารถงอกงามไปได้ตามประสบการณ์ในชีวิต เป็นวัยที่เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล มีความพร้อมในด้านต่างๆ ในการดำเนินชีวิต มักจะมองหากิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจให้กับตนเอง เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา กิจกรรมด้านศิลปะ การศึกษาเรียนรู้ดนตรี และการเล่นดนตรี ฯลฯ

ผู้ใหญ่ที่สนใจดนตรี และหันมาเรียนดนตรีมีวัตถุประสงค์หลักคล้ายกันคือ ความอยากรู้อยากเห็นในศิลปะดนตรี โดยเฉพาะความต้องการในเชิงปฏิบัติที่จะร้องหรือจะเล่นเครื่องดนตรี

ที่ตัวเองชอบให้ได้ ผู้สอนต้องค้นหาวัดดูประสงคที่แท้จริงเพื่อทำความเข้าใจ และจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม หากว่าผู้เรียนมาเรียนดนตรีเพื่อที่จะร้องหรือเล่นดนตรีให้ได้ เพื่อความพึงพอใจของตนแล้ว มีแนวโน้มว่าจะเป็นผู้ที่สอนได้ง่ายกว่าผู้ที่มาเรียนด้วยวัตถุประสงค์อื่น เพราะเป็นผู้ที่มาเรียนดนตรีเพื่อดนตรีจริง ๆ อย่างไรก็ตามผู้ที่เรียนดนตรีในวัยนี้ไม่ต้องการใช้เวลาในการเรียนมากจนเกินไป ผู้สอนต้องจัดเนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ให้เหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่

เนื้อหาดนตรีและกิจกรรมที่จัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรปรึกษากับผู้เรียนให้ได้ ข้อสรุปเบื้องต้นว่าสิ่งที่ผู้เรียนต้องการนั้นเป็นแบบใด รายละเอียดในเนื้อหาได้แก่ ประเภทของเพลง การเริ่มต้นอยู่ในระดับที่ไม่ยากนักหรืองานจนเกินไป การปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี หรือเรียนเน้นทักษะการปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ความต้องการของผู้เรียนมีมากกว่าความสามารถของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้ ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ผู้เรียนทราบถึงทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นก่อนการเรียนเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ผู้เรียนต้องการ ผู้สอนไม่ควรย่ำถึงความเป็นไปได้ หากผู้เรียนยังปฏิบัติไม่ได้ อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่พอใจได้ ผู้สอนควรคำนึงถึงเทคนิควิธีการสอน และปรับใช้ให้เหมาะสม ในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ หลักการสอนผู้ใหญ่พอสรุปได้ดังนี้

1. สอนเพลง มีจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปเพื่อการเล่นเพลงให้ได้ ทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน เน้นที่เนื้อหาของเพลง ไม่เน้นการเล่นที่มีคุณภาพมากนัก ในระยะเริ่มต้นไม่เน้นเทคนิคมากจนเกินไป
2. เพลงที่เลือกมาสอนควรเป็นรสนิยมของผู้เรียน ไม่ยากเกินไปในระยะเริ่มแรก
3. เสนอวิธีซ้อมที่เหมาะสม ผู้สอนควรเข้าใจผู้เรียนว่าไม่มีเวลาซ้อมมากนัก อาจให้ผู้เรียนปฏิบัติในชั่วโมงเรียน และแนะนำเรื่องต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย ไม่ควรสอนเพลงเก๋านานจนเกินไป
4. ปรับแผนการสอนได้ตลอดเวลา และยืดหยุ่นได้ตามความสนใจ หรือความต้องการของผู้เรียนเท่าที่จะทำได้ แต่ไม่ควรเปลี่ยนแผนการสอนตามผู้เรียนทุกครั้งไป สิ่งที่คุณเรียนสนใจ อาจต้องการพื้นฐานอื่นๆ สิ่งที่คุณควรทำคือ วางแผนการสอนร่วมกันเป็นระยะๆ เพื่อความเข้าใจตรงกัน
5. การอธิบาย การสาธิต เพื่อความเข้าใจให้กระจ่างจริง และควรใช้คำพูดที่เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่

6. สร้างความไว้วางใจ ผู้สอนควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ควรรับรู้เรื่องราวต่างๆ นอกเหนือจากดนตรีบ้าง เพื่อสร้างความเป็นกันเอง

7. สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนด้วยการเตรียมการสอนให้พร้อม ทบทวนศึกษาบทเพลงที่จะสอน แบบฝึกหัด เนื้อหาต่างๆ ให้ล่องแท้ เพื่อสร้างความศรัทธาต่อผู้เรียน ผู้สอนต้องมีความจริงใจ และเห็นความสำคัญของผู้เรียน

8. สรุปว่าการสอนดนตรีให้กับผู้ใหญ่ ผู้สอนต้องเข้าใจผู้เรียน ให้เกียรติผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อที่จะปรับตัวเข้าหากันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ดำเนินไปสู่ผลสำเร็จ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินเข้าถึงสุนทรียรสของคนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541)

4. แนวคิด ทฤษฎี และปรัชญาการเรียนการสอนดนตรี

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป โดยนำมาประยุกต์ใช้หรือผสมผสานให้เหมาะสม ในการสร้างชุดการสอนครั้งนี้ หลักการต่างๆ ของท่านผู้วิจัยจะแทรกอยู่ในแผนการเรียนรู้ว่าจะเป็นหลักใหญ่ๆ หรือบางส่วนของที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

4.1 วิธีการการสอนดนตรีของ เอมีล ซาคส์-ดาลโครซ

เอมีล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques Dalcroze, 1865-1950) ผู้ประพันธ์เพลง และนักดนตรีศึกษาชาวสวิส ดาลโครซ มีหลักการสอนดนตรี โดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะที่ดีเพื่อพัฒนาการตอบสนองต่อดนตรี และความรู้สึกที่สามารถแสดงออกมาในลักษณะการเคลื่อนไหว มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลักช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง ในขณะเดียวกันมุ่งเน้นพัฒนาการด้านจิตใจ และความคิดที่มีส่วนสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวร่างกาย และอารมณ์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ และความเข้าใจทางดนตรีตามวิธีการของดาลโครซ มี 3 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ยูริธึมมิก (Eurhythmics) การเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี ผู้เรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยอิสระ เรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะของดนตรี โดยคำนึงถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนตรีเป็นสำคัญ

2. โซลเฟจ (Solfege) ซึ่งเป็นการฝึกการฟังและการอ่านตัวโน้ตในระบบซอลเฟจาแบบอยู่กับที่ โดยมีวิธีการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นพื้นฐานผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านการอ่านโน้ตเพลง โดยเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง

3. อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งเพลง การปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีในทันทีทันใด ในการสอน

จะเป็นการให้สัญญาณหรือคำสั่งเป็นระยะๆ เพื่อให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี และเป็นการพัฒนาทางด้านการฟังด้วย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541 น. 137-138)

4.2 วิธีการของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff 1895-1982)

คาร์ล ออร์ฟ เป็นนักการศึกษาดนตรี และคีตกวีชาวเยอรมัน จุดหมายพื้นฐานของ ออร์ฟคือการพัฒนาความสามารถความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยเริ่มต้นจากจังหวะของการพูด ซึ่งเป็นเรื่องง่ายที่สุด และนำไปสู่ความเข้าใจแนวคิดในเรื่องระดับเสียง ประโยคของดนตรี ลักษณะของเสียง และค่าตัวโน้ตต่างๆ วิธีปฏิบัติในการเรียนการสอน เช่น การตบมือ การตบที่ตัก การขำทำ การคิดนิ้วมือ การใช้เครื่องประกอบจังหวะ เป็นวิธีการนำไปสู่การรับรู้เรื่องจังหวะทั้งสิ้น วิธีการนำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์จากการให้ผู้เรียนสำรวจ และทดลองสิ่งต่างๆทางดนตรี รอบๆตัวโดยใช้การพูด การร้องและการเคลื่อนไหว รวมทั้งสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบของเพลงควบคู่กันไปในแต่ละขั้นตอนของวิธีการเป็นไปในลักษณะจากการเรียนแบบจนถึงการสร้างสรค์ด้วยตนเอง จากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่อจากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน นอกจากนี้ยังมีการใช้สัญญาณมือ และระนาดที่ ออร์ฟ ประดิษฐ์ขึ้นเองจากการพัฒนามาจากระนาดของแอฟริกา บทเพลงที่ใช้เป็นบันไดเสียงเพนตาโทนิค (pentatonic scale) (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541 น. 139)

4.3 วิธีของ โชลตาน โคคาย (Zoltan Kodaly 1882-1967)

โชลตาน โคคาย เป็นผู้ประพันธ์เพลงชาวฮังการี ที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาโดยทั่วไปโคคายมีแนวคิดว่าคุณดนตรีเป็นส่วนหนึ่งและส่วนสำคัญของเด็กควรได้รับการพัฒนาในระดับเดียวกับภาษา โดยเริ่มจากการสอนเด็กเล็กๆ โดยนำเอาเพลงพื้นบ้านฮังการี ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด เน้นการฟังและการร้องเพลงให้ถูกต้องตรงระดับเสียง และการร้องแสดงออกซึ่งอารมณ์เพื่อสร้างทักษะทางดนตรีเป็นอันดับแรก ต่อมาเด็กถูกฝึกเพื่อเรียนรู้การอ่านโน้ตระบบ ซอล ฟา โดยโคคายเคลื่อนที่ และสัญญาณมือใช้แทนระดับเสียงต่างๆ เพื่อความเหมาะสมสำหรับเด็กจะเน้นบทเพลงที่เป็นบันไดเสียง เพนตาโทนิค เป็นหลักเช่นเดียวกับออร์ฟ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541 น. 140)

4.4 วิธีการของดร.ชินอิชิ ชูซูกิ (1898-1998)

ดร.ชินอิชิ ชูซูกิ นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นได้ให้แนวคิดและเทคนิคการสอนไวโอลิน ที่ผ่านการทดลองใช้จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเรียกวิธีการสอนของเขาว่า Mother-tongue method (วิธีพูดตามแม่) คือ การสอนให้เด็กเล่นเครื่องดนตรีด้วยความจำ โดยมีครูสาธิตให้ดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ ครูจึงลงมือสอนโน้ตให้นักเรียน แนวคิดของชูซูกิ เกิดมาจากการพบความจริงเกี่ยวกับการเรียนภาษาแม่ ของเด็กทั่วโลกและได้นำมาพัฒนาให้เข้ากับการเรียนดนตรี จากการสังเกตว่าเด็กสามารถพูดภาษาของตนได้ก่อนที่จะเรียนการ

อ่านและเขียน เป็นเพราะว่าการฟังและการเลียนแบบนั่นเอง ดังนั้นการฟังเพลงต้นฉบับ การเลียนแบบครู และการทำซ้ำบ่อยๆ เด็กย่อมสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้เป็นอย่างดี ชูชุกิได้คัดเลือกบทเพลงในระดับต่างๆตามความง่ายไปหายาก วิธีการเรียนนั้น เด็กเรียนรู้สาระดนตรีต่าง ๆ และการปฏิบัติดนตรีมากกว่าเทคนิค การคัดเลือกบทเพลงและแบบฝึกหัดในตำราของชูชุกิ ได้นำเสนออย่างเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการพัฒนา ต้องปฏิบัติด้วยความสม่ำเสมอ มาตรฐานของบทเพลงที่นำมาฝึกฝนมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนที่จะพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องในระดับขั้นที่สูงขึ้นไป ชูชุกิเน้นการมีครูที่เก่ง มีวิธีการสอนถูกต้อง เรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง มีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เด็กอยากเรียน และเล่นดนตรีในสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ การเลียนแบบทำตามพ่อแม่ ความชื่นชมของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก การฝึกฝนทำซ้ำๆ บ่อยๆการถ่ายทอดความรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เสนอในสิ่งที่เด็กทำได้ หัวใจสำคัญของระบบการสอนดนตรีของชูชุกิ ก็คือ เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีครูที่เก่งมีความสามารถเป็นแม่แบบ ฝึกซ้อมอย่างถูกวิธี ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ตามแนวคิดของชูชุกิที่ว่า “อัจฉริยะไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่ขึ้นอยู่กับการศึกษาและสิ่งแวดล้อม”

4.5 แนวคิดของธอร์นเบิร์ก

ธอร์นเบิร์ก (Thornburg, 1979 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541, น.290-292) ได้ใช้วิธีการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) ในการสอนให้ซาบซึ้งและสนใจวิชาดนตรี แกนนำที่เป็นต้นแบบเริ่มจากผู้สอนดนตรี ต่อมาก็เป็นนักเรียนที่เล่นดนตรีได้เก่งและนักดนตรีอาชีพ ระยะเวลาทำการทดลอง 5 แบบ ปรากฏว่าผู้สนใจดนตรีมากขึ้น จึงสรุปได้ว่าการสอนดนตรีที่ใช้วิธีการเลียนแบบจากตัวแบบเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง หลักการดังกล่าวใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา หรือการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือเลียนแบบจากตัวแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้สอนแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็นขั้นๆให้ผู้เรียนเลียนแบบหรือปฏิบัติตาม และบอกถึงวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ บอกถึงความคาดหวังของผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียน เรียนรู้ผู้สอน ยึดมั่นในหลักการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบ

ขั้นแรก เป็นขั้นการรับรู้ ซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ผู้เรียนต้องตั้งใจ ใส่ใจรับรู้ และมีการจดจำ ขั้นที่สอง เป็นขั้นการกระทำหรือปฏิบัติ (Performance) ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้แสดงการเลียนแบบขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะร่างกายของผู้เรียน รวมทั้งความแม่นยำในขั้นการเรียนรู้ ดังนี้ ก่อนผู้สอนจะสอนต้องบอกให้ผู้เรียนใส่ใจทุกขั้นตอน

ขั้นสอนหรือขั้นแสดง (Demonstration) เริ่มจากการใช้ตัวอย่างในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้หลายๆอย่าง อาจต้องใช้ตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน

ขณะแสดงตัวอย่างผู้สอนต้องอธิบายไปด้วย หลังจากผู้สอนแสดงตัวอย่างแล้ว ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทันที จึงทำให้ผู้เรียนสนใจหรือใส่ใจในบทเรียนมากขึ้น ให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการด้วยตนเอง เป็นการประเมินผลว่าผู้เรียนรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งที่สอนได้หรือไม่ ถ้าได้ผลยังไม่เป็นที่พอใจต้องแสดงตัวอย่างให้อีกเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำได้สำเร็จ ผู้ที่ทำได้ต้องให้คำชมเพื่อเป็นแรงเสริมให้อยากเรียนต่อไป ตัวแบบครั้งต่อไปอาจจะเป็นผู้เรียนคนอื่นๆ ที่ปฏิบัติได้ก่อน หรือเป็นภาพยนตร์วีดิทัศน์ แม้กระทั่งภาพในหนังสือ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่กำลังทำการเรียนการสอนอยู่

5. การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี

ณรุทธ์ สุทนต์ (2544) ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นการวัดผลการเรียนของนักเรียนว่าเป็นอย่างไร ค่าที่ได้จากการวัดมีลักษณะเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลหมายถึง การนำค่าที่ได้จากการวัดมาประเมินค่าออกมาในรูปของคุณภาพว่าดีมากน้อยเพียงใด วิธีการวัดผลประเมินผล สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดผลประเมินผลเชิงกระบวนการ (Formative Evaluation) เป็นการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างเรียน ได้แก่ การทดสอบเมื่อเรียนจบในแต่ละชั่วโมง

2. การวัดผลประเมินผลเชิงผลงาน (Summative Evaluation) เป็นการวัดผลประเมินผลรวมเมื่อการเรียนสิ้นสุดลง ได้แก่ การสอบกลางภาคเรียน

ส่วนวิธีการประเมินผลวิชาดนตรีทำได้โดย สร้างแบบทดสอบวิธีการวัดผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียนขึ้นมาใช้ โดยคำนึงถึงโครงสร้างของดนตรีเป็นหลัก ซึ่งสามารถแบ่งการประเมินผลได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลในเชิงปริมาณ ได้แก่ การวัดเนื้อหาทางด้านทฤษฎี และทักษะดนตรี

2. การประเมินผลในเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวัดเจตคติ แนวคิด ความซาบซึ้งในดนตรี รวมทั้งทักษะดนตรีในระดับสูงการทดสอบเพื่อประเมินผลวิชาดนตรี ควรแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การประเมินผลเนื้อหาดนตรี เป็นการประเมินผลระดับการเรียนรู้ในแง่มุมต่างๆ ตามความเข้าใจ แนวคิด การประยุกต์ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง และวรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง ประวัติดนตรี

2. การประเมินผลทักษะดนตรีสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติทักษะเดี่ยว และการปฏิบัติทักษะกลุ่ม ซึ่งการประเมินผลทักษะดนตรี ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติทักษะเดี่ยวอย่างครบถ้วน ได้แก่ การเล่นดนตรี การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และควรแบ่งคะแนนการวัดผล ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นเชิงปริมาณ เป็นความสามารถในการปฏิบัติทักษะ และส่วนที่เป็นเชิงคุณภาพ เป็นคุณภาพของการปฏิบัติ

3. การประเมินผลเจตคติคนตรี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชื่นชอบความมีสุนทรีย์ ความซาบซึ้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ นักเรียนอาจแสดงให้เห็นพฤติกรรมอย่างเด่นชัดหรือไม่แสดงออกมาทางพฤติกรรม ดังนั้นการวัดเจตคติจึงควรวัดด้วยวิธีการหลายลักษณะ ส่วนการประเมินผลควรทำในรูปของการเสนอข้อมูลมากกว่าการให้คะแนน โดยทำเป็นตารางหรือเขียนบรรยาย จากการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียน

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องดนตรีที่ใช้ในการวิจัย (ไวโอลิน)

1.1 ประวัติไวโอลิน

ในยุคบาโรก (ค.ศ. 1600-1750) เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตระกูลไวโอล (viol) ได้รับความนิยมน้อยลงลงเหลืออยู่อย่างเดียวและพัฒนาต่อมาเป็นดับเบิลเบสในปัจจุบัน เครื่องสายที่เข้ามาแทนคือเครื่องสายตระกูลไวโอลิน ประกอบด้วย ไวโอลิน วิโอลา และเชลโล (Apel & Daniel, 1974 อ้างถึงใน ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555, น.240)

ไวโอลิน เป็นเครื่องดนตรีระดับเสียงสูงอยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีคลาสสิกประเภทเครื่องสาย (String instruments) ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากยุโรป เป็นเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องสายที่เล็กที่สุด ประกอบไปด้วย ไวโอลิน วิโอล่า เชลโล และ ดับเบิลเบส เมื่อนำทั้งหมดมาบรรเลงร่วมกันเรียกว่า วงเครื่องสาย (string) ซึ่งเป็นกลุ่มเครื่องดนตรีหลักของ วงออร์เคสตรา

ไวโอลินปรากฏขึ้นครั้งแรกที่เมืองเบร็สเซียทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี โดย กัสปาโร ดา ซาโล เป็นเจ้าของกิจการและเป็นช่างทำเครื่องดนตรี ไวโอลินของเขาได้ดัดแปลงมาจากรูปแบบของซอไวโอล (Viol) ซึ่งถูกดัดแปลงมาจากกรีเบ็ค (Rebec) อีกทอดหนึ่ง เดิมนี้กรีเบ็คเป็นเครื่องดนตรีของชาวอาหรับ (นำเข้ามาสู่ยุโรปในช่วงพวกมัวร์บุกประเทศสเปนในค.ศ. 711) ต่อมากิจการได้ถูกขายให้กับ กิโวานนี มักกินิ (Giovanni Maggini) เจ้าของกิจการคนใหม่ได้ปรับปรุงในเรื่องของเสียง และสัดส่วนของซอจนมีขนาด รูปร่างเท่ากับไวโอลินในปัจจุบัน ส่วนทางเมืองครีโมนา (Cremona) ซึ่งอยู่ในยุคเดียวกัน อันเดรีย อมาตี (Andrea Amati) เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีชื่อเสียงในการทำไวโอลิน เขากับบุตรชายได้ฝึกฝนทำไวโอลินด้วยตนเองเป็นตระกูลแรก ต่อมาได้ยึดการทำไวโอลินเป็นอาชีพ เขาค้นคว้าวิธีทำให้ไวโอลินมีน้ำเสียงหวานมากขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชนรุ่นหลังเรื่อยมาจนถึงรุ่นหลานคือ นิโคโล อมาตี (Nicolo Amati) ค.ศ. 1596-1684 ซึ่งเป็นผู้ได้สร้างไวโอลินไว้เป็นจำนวนมาก ไวโอลินของเขาทุกคนแสดงให้เห็นความชำนาญอย่างยอดเยี่ยม พิถีพิถันในการเลือกไม้ และเคลือบน้ำมันวานิช มีน้ำเสียงแจ่มใสชัดเจน มีการปรับปรุงรูปแบบถึงขั้นดีสุดยอดที่เรียกว่าแบบ อมาตี ใหญ่ (Grand Amati Model) เขามีลูกศิษย์มากมายต่อมา

ลูกศิษย์ของเขาได้เป็นนักสร้างไวโอลินที่ยิ่งใหญ่สองคนคือ อันเดรียส กวานเนริอุส (Andreas Guarnerius) กับ อันโตนิโอ สตราดิวาริอุส (Antonio Stradivarius) ถึงตอนนี้ผู้สร้างไวโอลินที่ยิ่งใหญ่ถูกแยกออกเป็นสองตระกูล ผู้มีชื่อเสียงระดับโลกอีกผู้หนึ่งในตระกูล กวานเนริอุส คือ กิอุสเชปเป กวานเนริอุส (Giuseppe Guarnerius) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โจเซฟ เดลเกส (Joseph Del Gesu) ถือว่าเป็นผู้สร้างไวโอลินได้ยอดเยี่ยมระดับโลกเทียบเท่ากับ อันเดรียส กวานเนริอุส (ประวัติ รัตนกิจ, 2507, น.2-4)

ไวโอลินที่เก่าแก่ที่สุดและยังให้เห็นอยู่ คือไวโอลินที่ อันเดรียส ประดิษฐ์ขึ้นในเมือง เครโมนา (Cremona) ประเทศอิตาลี ซึ่งได้ถวายแด่ พระเจ้าซาลส์ที่ 4 เมื่อปี ค.ศ. 1566 แต่ไวโอลินที่น่าจะเก่าแก่และโด่งดังที่สุดน่าจะเป็นไวโอลินที่มีชื่อว่า เลอ เมสซี (Le- Messie หรือ Salabue) ประดิษฐ์โดย อันโตนิโอ สตราดิวาริ เมื่อปี ค.ศ. 1716 ซึ่งปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่ Ashmolean Museum แห่ง อ็อกซฟอร์ด

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไวโอลินได้รับการพัฒนาในด้านขนาด รูปร่าง เสียง ตลอดจนเทคนิคการเล่นต่างๆจนถือได้ว่ามีความสมบูรณ์ในตัว มีน้ำเสียงที่ไพเราะอ่อนหวาน ตลอดจนเสียงคู้ด้นตามที่ผู้เล่นต้องการ สามารถเลียนเสียงร้องเพลงของมนุษย์ได้ใกล้เคียงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ไวโอลินมีรูปทรงได้สัดส่วนสวยงามทางศิลปะ เสียงของไวโอลินทำให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน เศร้า ตื่นเต้น ไร่ใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ไวโอลินมีลักษณะเด่นกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น คือสามารถเล่นให้เกิดความห่างของเสียงได้หลากหลายเช่น tone, semitone tone, แม้กระทั่ง microtone ได้เป็นอย่างดี (สุพจน์ สุศลครวงศ์, 2540, น.17-18)

1.2 ความเป็นมาของไวโอลินในประเทศไทย

พูนพิศ อมาตยกุล (2550 อ้างถึงใน ขงยุทธ เอี่ยมสะอาด, 2555) กล่าวว่า “พระเจน” เป็นชื่อที่คนทั่วไปรู้จักและเรียกกันเพราะท่านเป็นผู้วางรากฐานดนตรีเครื่องสายสากลท่านแรกของประเทศไทย ท่านเป็นบุตรของจาคอบบไฟต์ ชาวเยอรมัน สัญชาติอเมริกัน กับนางทองอยู่ วาทยะการ ซึ่งเป็นคนสัญชาติไทย เชื้อสายมอญ พระเจนเกิดเมื่อ วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2426 ที่บ้านญาติ มุมถนนสาทร ตำบลบ้านทวาย กรุงเทพมหานคร พระเจนดุริยางค์เดิมชื่อ Peter Feit ได้รับพระราชทานนามสกุลว่า “วาทยะการ” มีความหมายว่าเป็นผู้ควบคุมวงดนตรี (Conductor) จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชการที่ 6 ขณะนั้นพระเจนดุริยางค์ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมดนตรีเครื่องสายฝรั่งหลวง ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “ปิติ วาทยะการ”

ในสมัยเด็กนั้นมีโอกาสที่ดีทางดนตรีคือมีพ่อเป็นนักดนตรี ฝึกสอนให้เล่นดนตรีมาแต่ยังเล็กโดยฝึก เชลโล เป็นเครื่องดนตรีหลัก นอกจากนี้ยังฝึกเครื่องดนตรีอื่นๆอีกเช่น เปียโน คลาริเน็ต ฟลูต ทรอมโบน ดับเบิ้ลเบส ทางด้านวิชาการดนตรีนั้นได้รับการศึกษาอย่างดีจากพ่อ

และจากการอ่านหนังสือ เนื่องจาก Peter มีความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษสูง จึงสามารถอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี ประวัติดนตรี การจัดวงดนตรี การควบคุมวงดนตรี การประสานเสียง และการประพันธ์เพลงเป็นอย่างดี เมื่อเข้ารับราชการเป็นผู้ควบคุมวงดนตรีเครื่องสายฝรั่งหลวง ถือได้ว่าพระเจนดุริยางค์ได้สร้างความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของวงการดนตรีในเมืองไทย ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2460-2475 เป็นช่วงที่วงดนตรีซิมโฟนีของไทยมีคุณภาพ และก้าวหน้ามากที่สุดวันออกเฉียงใต้

พระเจนดุริยางค์มีผลงานมากมายในฐานะนักดนตรี ได้สร้างผลงานเป็นผู้ควบคุมวงดนตรีเครื่องสายฝรั่งหลวง วงดนตรีกรมศิลปากร วงดุริยางค์กองทัพเรือ วงดุริยางค์กองทัพอากาศ วงดุริยางค์กรมตำรวจ เป็นผู้ประพันธ์เพลงชาติไทย เพลงทหารของชาติ เพลงปีใหม่ โหมโรงคาราณิ เพลงศรีอยุธยา ซึ่งใช้ประกอบภาพยนตร์เรื่องพรเจ้าจักรา เรียบเรียงเสียงประสานเพลงต้นบรเทศ พม่ารำชวาน พม่าแปปลง ธรณีกรรแสง เพลงปฐม เพลงพระราชนิพนธ์ใกล้รุ่ง สายฝน เป็นต้น ส่วนในฐานะครูดนตรีนั้นท่านมีลูกศิษย์มากมาย

ปัจจุบันการดนตรีศึกษาในประเทศไทยพัฒนาไปมาก และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นในแง่ของวิชาชีพ อาชีพทางดนตรีเป็นอาชีพที่มีหลายมิติ ทั้งด้านการเป็นนักดนตรี นักร้อง ผู้ทำงานเบื้องหลัง เช่นนักแต่งเพลง นักเรียบเรียงเสียงประสาน นักธุรกิจดนตรี ซึ่งปัจจุบันนักดนตรีมีความสามารถทางการดนตรีสูงขึ้นทั้งทางทฤษฎี และปฏิบัติ ส่วนทางด้านการศึกษาดนตรีนั้น วิชาดนตรีถูกยกมาตรฐานให้มีความสำคัญทัดเทียมกับวิชาแขนงอื่นๆ มีการเปิดหลักสูตรดนตรีในระดับอุดมศึกษาหลายสาขา เช่น สาขาดนตรีศึกษา สาขาดนตรีปฏิบัติทั้งดนตรีคลาสสิก และดนตรีร่วมสมัย สาขาดนตรีวิทยา สาขาดนตรีชาติพันธุ์ สาขาวิชาดนตรีเพื่อธุรกิจ ฯลฯ มีทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท จนถึงระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชา เพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาในประเทศ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนเอกชน มาตรา 15(2) ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสถาบันดนตรีต่างประเทศเข้ามาเป็นศูนย์ทดสอบมาตรฐานทางการเรียนดนตรี สถาบันดนตรีเหล่านี้ได้แก่ Trinity College of Music ของมหาวิทยาลัยลอนดอน The Associated Board of the Royal Schools of Music, สถาบันยามาฮา เป็นต้น ดังจะเห็นได้ว่าสถาบันดนตรีต่างประเทศเหล่านี้มีอิทธิพลส่วนหนึ่งกับการเรียนดนตรีของเยาวชนไทยพอสมควร แต่มาตรฐานของการเรียนดนตรีให้ประสบผลสำเร็จของเยาวชนไทยยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควร เหตุผลหนึ่งน่าจะมาจากทัศนคติทางการศึกษา แม้นดนตรีสากลจะมีวิธีคิด ปฏิบัติตามแนวทางดนตรีตะวันตก แต่วัฒนธรรมทางการดนตรีของไทย และของชาติตะวันตกมีความแตกต่างกันอย่างมาก

ไวโอลินเข้ามาในประเทศไทยอีกเส้นทางหนึ่งทางภาคใต้ของไทยในรูปแบบดนตรีพื้นบ้านที่เรียกว่า “รองเง็ง” โดยเครื่องดนตรีตะวันตกเริ่มเข้ามาเผยแพร่ในกลุ่มประเทศหมู่เกาะใน

อุษาคเนย์ช่วงยุคอาณานิคม ตั้งแต่ราวหลังคริสต์ศตวรรษที่ 16 โดยชาวยุโรปในคาบสมุทรมาเลย์ โดยเฉพาะ โปรตุเกส และอังกฤษที่เข้ามาเป็นกลุ่มแรกๆ ได้นำรูปแบบวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา ผสมผสานกับวัฒนธรรมพื้นเมืองในการละเล่นระบำละคร การเล่นเงา และ comic theaters ทำให้เริ่มมีการใช้เครื่องดนตรีตะวันตกเช่น ไวโอลิน แมนโดลิน ฟลูต แซกโซโฟน ทรัมเป็ต และเปียโน เล่นประกอบการแสดงพื้นเมืองอื่นๆ

การแสดงที่ได้รับอิทธิพลตะวันตกอย่างเด่นชัดชนิดหนึ่ง ได้แก่ รองเงง (Ronggeng) ที่นำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีพื้นเมือง จนกลายเป็นการละเล่นท้องถิ่นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ชาวจา哇 มาเลเซีย และทางภาคใต้ของไทย (รองเง็ง)

เครื่องดนตรีตะวันตกเริ่มเข้ามาแทนที่ หรือเล่นผสมร่วมกับเครื่องดนตรีพื้นเมือง เช่น เกอจาปี ถูกแทนที่ด้วยไวโอลิน การใช้ไวโอลินและแอ็คคอร์ดียน เล่นร่วมกับกลองหน้าเดียวตัวสั้น เป็นลักษณะสามัญของคนตรีแบบสเปนและโปรตุเกส ทำให้เชื่อได้ว่ารูปแบบการเต้นรองเงง ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงหลังโปรตุเกสปกครองมะละกา (เจนจิรา เบญจพงศ์, 2555, น.495-496)

1.3 คุณลักษณะของไวโอลิน

เมนูฮิน (Menuhin, 1976, p.1) กล่าวว่าไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่เล็กและบอบบาง เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และความเป็นมา เปรียบได้กับของขวัญที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความชำนาญ ประดับประดาด้วยศิลปะ ความรู้สึก ความคิดอย่างมีความหมาย ผู้ที่สร้างไวโอลินทุ่มเทใจมอบสิ่งต่างๆเหล่านี้ไว้ให้แก่ักดนตรีผู้ซึ่งนำไวโอลินมาทำให้มันมีชีวิตด้วยการส่งเสียง สิ่งนี้เป็นเหตุปัจจัยสูงสุดของไวโอลินที่จะเป็นสะพานเชื่อมระหว่างจุดหนึ่งไปสู่สิ่งอื่นๆอีกมากมาย แต่เราไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องราวทั้งหมดของมัน ส่วนสำคัญของมันอย่างที่ย่อยไป ด้วยฝีมือชำนาญอันสูงสุดของผู้ที่สร้างมันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ดนตรีที่ยิ่งใหญ่

ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะของไวโอลินไว้โดยสังเขปดังนี้ ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีในกลุ่มเครื่องสายของดนตรีตะวันตกที่เล็กที่สุด ด้วยรูปร่างที่เล็กนั้นเมื่อนำมาบรรเลงจะได้เสียงสูงปานกลางไปถึงสูงสุด คือให้เสียงอัลโต (Alto) สูงขึ้นไปหาเสียงโซปราโน (Soprano) ในย่านความถี่ประมาณ 200 Hz – 3 KHz ไวโอลินมีเสียงค่อนข้างดัง ได้ยินในระยะไกลไปถึงระยะไกลได้ชัดเจน มีน้ำเสียงแจ่มใส นุ่มนวลไปจนถึงสร้างเสียงหนักแน่นคุณัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนักดนตรีจะใช้เทคนิคบรรเลงในรูปแบบของแนวเพลงที่ต้องการ ส่วนใหญ่ไวโอลินทำหน้าที่แนวทำนองเพลง แต่ก็มีวงดนตรีหลายประเภทนำไวโอลินไปใช้ในลักษณะเล่นจังหวะสลับกับการเล่นแนวทำนอง โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น เทคนิคการสีสายคู่ (Double-stopping) การเล่นคอร์ดโดยใช้เทคนิค Triple stop เทคนิคการดีดสาย (Pizzicato) วงดนตรีที่นำเทคนิคเหล่านี้ไปใช้เช่น ดนตรีบลูแกรส (Bluegrass) ดนตรีโฟล์ค (Folk music) แม้กระทั่งวงออร์เคสตร้าก็นำเทคนิคต่างๆไปใช้ในบทเพลง

มากขึ้นเพื่อให้ได้เสียงที่หลากหลาย วิธีบรรเลง ผู้บรรเลงจับไวโอลินด้วยมือซ้ายขึ้นมาหนีบไว้ระหว่างหัวไหล่กับใต้คาง มือขวาจับคันชักขึ้นพาดสายแล้วสี บรรเลงบทเพลงที่ต้องการ ไวโอลินสามารถสร้างเสียงที่ทำให้ผู้ได้ยินเกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้ายตามได้หลากหลาย เช่นอารมณ์สนุก ตื่นเต้น โศกเศร้า อาดูร วังเวก กลัว ผิดหวัง สมหวัง ความรู้สึกรัก และความรู้สึกสงบ นักประพันธ์เพลงสามารถนำไวโอลินไปสร้างสรรค์ให้กับบทเพลงของตนได้อย่างกว้างขวาง และเช่นกันนักดนตรีที่มีฝีมือสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านการบรรเลงไวโอลินได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

นอกจากนี้ไวโอลินยังมีลักษณะเด่นที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือสามารถเล่นให้เกิดความห่างของเสียงได้หลากหลายเช่น tone, semitone tone, quarter tone แม้กระทั่ง microtone ได้เป็นอย่างดี ลักษณะเด่นเช่นนี้ทำให้ไวโอลินมีศักยภาพที่จะบรรเลงบทเพลงในสำเนียงของชนชาติต่างๆได้หลากหลายจึงเป็นเครื่องดนตรีที่เข้าไปรับใช้ในสังคมทั่วทุกมุมโลก ก่อนจะมาเป็นไวโอลินที่มีรูปร่างอย่างปัจจุบัน ไวโอลินได้ผ่านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง แต่ยังคงรักษาโครงสร้างสำคัญเอาไว้จนถึงปัจจุบัน ไวโอลินทำด้วยไม้หลายชนิดประกอบกันขึ้นเป็นตัวไวโอลิน ไม้ด้านหน้าใช้ไม้สนชนิดต่างๆ เช่น สนสวีตส์ สนสวีท หรือสนเฟอร์ ด้านหลัง ด้านข้าง และคอใช้ไม้เมเปิ้ล สะพานนิ้วใช้ไม้โอโบนิหรือไม้มะเกลือ ไวโอลินมีขนาดตั้งแต่ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ขนาดใหญ่สุดที่นักดนตรีโดยทั่วไปใช้เล่น ขนาดใหญ่นั้นมีความยาวจากหัวจดท้ายโดยประมาณ 24 นิ้ว ส่วนกว้างสุด 8.2 นิ้วมีน้ำหนักเบา รวมสายและ Fitting แล้ว (อุปกรณ์ประกอบ ลูกบิด รองคางหางปลา) ประมาณ 480 - 540 กรัม ซึ่งด้วยสายที่ทำด้วยเอ็นหรือโลหะ 4 สาย มีความยาวเท่าๆกันแต่ขนาดต่างกัน เสียงสูงสุดคือสาย 1 เสียง E สาย 2 เสียง A สาย 3 เสียง D สาย 4 เสียง G แต่ละสายห่างกันคู่ 5 เพอร์เฟ็ค (Perfect)

จากที่ได้กล่าวมาแล้วไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกประเภทเครื่องสาย (String Instrument) ถ้าจำแนกไวโอลินตามระบบซาร์คและฮอร์นบอสเทล โดยพิจารณาจำแนกเครื่องดนตรีตามแหล่งกำเนิดเสียง ไวโอลินจัดอยู่ในตระกูลที่เสียงเกิดขึ้นจากการสั่นสะเทือนของสาย (Chordophones) ชนิดที่ใช้สี กำธรเสียงโดยผ่านหย่องลงไปหาไม้แผ่นหน้า จากนั้นใช้ Sound post (เสาไม้เล็กๆที่ค้ำอยู่ด้านในระหว่างไม้แผ่นหน้ากับแผ่นหลังตั้งอยู่บริเวณด้านล่างดินหย่องด้านขวา) เป็นตัวผ่านลง ไปหาไม้แผ่นหลัง วนอยู่แล้วกำธรขึ้นกลับมาหาไม้แผ่นหน้าออกช่องเสียงรูปเอฟ (f. holes) ให้เราได้ยิน แม้ไวโอลินจะมีรูปร่างเล็กและบอบบาง แต่ก็ให้เสียงดังฟังชัดไปไกล

ความสวยงามของไวโอลินเป็นอีกคุณสมบัติหนึ่งของไวโอลินที่มีคุณภาพ เนื่องจากความงามเกิดจากการสร้างสรรค์โดยฝีมือช่างที่ชำนาญงานการทำไวโอลิน ในด้านสัดส่วนของโครงสร้าง การเลือกใช้วัสดุที่ดี ตกแต่งประดับ การลงสีรองพื้นทาวานิชให้สวยงาม ล้วนแต่ต้องทำ

อย่างประณีต เมื่อเป็นเช่นนี้มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ไวโอลินที่ทำขึ้นนั้นมีน้ำเสียงที่ดีตามมา ความงามนั้นจุดคิดปะอันล้ำค่า มีนักสะสมผู้ร่ำรวยจำนวนไม่น้อยใฝ่หาไวโอลินที่มีคุณภาพเก็บเอาไว้เป็นสมบัติส่วนตัว มีการประมูลไวโอลินเก่าที่ล้ำค่าด้วยราคาหลายล้านดอลลาร์ แต่คุณค่าของไวโอลินคงอยู่ที่คุณประโยชน์ในการผลิตเสียงได้ไพเราะเพื่อรับใช้ผู้คน

บทเพลงที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาบทเพลงที่ใช้ในการวิจัย

ปัญญา รุ่งเรือง (2549, น.24-27) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาตัวดนตรีของวัฒนธรรมมีแนวทางการศึกษาที่ชัดเจนในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางการศึกษาดนตรีอย่างมีระบบ (Systematic Guidelines for Study of Music) ที่ใช้ในการวิเคราะห์บทเพลง สรุปได้ดังนี้

1.1 การศึกษาสื่อสร้างเสียง (Medium)

การศึกษาแหล่งที่มาของเสียงนั้น ๆ โดยศึกษาประเภทของเสียง โดยศึกษาจากเสียงร้อง (Voice) ศึกษาเครื่องดนตรี (Instruments) หรือศึกษาเสียงร้องและเครื่องดนตรีประกอบกันได้แก่ การศึกษาชนิดของเสียง และปริมาณของเสียง

1.1.1 การศึกษาท่วงทำนอง (Melody) การศึกษาท่วงทำนองหมายถึงการจัดลำดับสูงต่ำของเสียง ได้แก่ การศึกษาเรื่อง ระบบเสียง (Tuning system) บันไดเสียง (Scale) กลุ่มเสียง (Mode) ชั้นคู่เสียง (Interval) ช่วงเสียง (Range) รูปลักษณะของท่วงทำนอง (Melodic contour) โครงสร้างของวลี (Phrase structures) การประดับตกแต่งทำนอง (Ornamentation) และเนื้อร้องและการเอื้อน (Syllabic text setting)

1.1.2 จังหวะ (Rhythm) การศึกษาจังหวะ หมายถึงการจัดองค์ประกอบของเสียงที่มีความสัมพันธ์กับเวลา ได้แก่ การตกจังหวะ การลัดจังหวะ อัตราจังหวะ

1.1.3 ความเร็ว (Tempo) ความเร็ว หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวโน้ตกับช่วงเวลา

1.1.4 ผิวพรรณ (Texture) หมายถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเพลงในการประสมประสานทำนองเข้าด้วยกันทำให้เกิดเป็นพื้นผิวลักษณะต่างๆ ได้แก่ ทำนองเดี่ยว (Monophony) ทำนองประสม (Polyphony) ทำนองหลากหลาย (Heterophony) ซึ่งบางลักษณะจะแบ่งเป็นลักษณะย่อยได้อีก

1.1.5 รูปแบบของบทเพลง (Form) เป็นการจัดองค์ประกอบของบทเพลง โดยจัดเป็นท่อนเป็นตอนในลักษณะต่างๆ ได้แก่ บทเพลงสั้นๆทำนองเดี่ยว (Iterative) เป็นบทเพลงสั้นๆบรรเลงซ้ำกัน จะมีความแตกต่างกันบ้าง หรืออาจจะไม่มีเลยก็ได้ อาจจะเรียกว่าแบบ Single form

เช่นท่อนเพลงแบบ A-A-A-A Binary form เป็นเพลงสองท่อนที่ไม่เหมือนกัน อาจจะต่างกันโดยสิ้นเชิงเช่น A-B หรือแตกต่างกันบางส่วน A-A' Reverting form เป็นบทเพลงสองท่อนที่มีการบรรเลงท่อนแรกย้อนกลับมาดูราวกับว่าเป็นเพลงสามท่อน เช่น A-B-A Strophic form หมายถึงบทเพลงที่มีรูปแบบดังกล่าวมาแล้วอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ขับร้องด้วยเนื้อร้องต่างกันไปหลายๆเที่ยว ประเภทร้อยเนื้อทำนองเดียว Progressive form เป็นบทเพลงหลายท่อนที่ใช้ทำนองใหม่เพิ่มขึ้นทุกท่อน เช่น A-B-C-D-E Theme and Variations เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลักทำนองหนึ่ง และนำทำนองนั้นไปแปรเป็นทำนองอื่นๆที่ต่างออกไป แต่ยังคงเค้าทำนองหลักเดิมอย่างเห็นได้ชัด

1.1.6 สัมผัสเสียง (Timbre) สัมผัสเสียง หรือคุณลักษณะของเสียง (Tone color) หมายถึงคุณสมบัติเฉพาะของเสียง เช่นเสียงไวโอลินที่จะแตกต่างจากเสียงของวิโอล่า เป็นต้น

1.1.7 ความดัง (Dynamic) ความดังหมายถึงปริมาณของเสียง ที่ทำให้เกิดเสียงดังมาก ดัง เบา เบามาก รวมทั้งค่อยๆดังขึ้น และค่อยๆเบาลง

1.1.8 ดนตรีลักษณะพิเศษ (Extra-musical) ดนตรีลักษณะพิเศษ เป็นดนตรีภายในของแต่ละคนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเสียงหรือบทเพลงในทางความคิดเข้ากับสิ่งที่มีใจคนตรี เช่น โคลง กลอน ที่มีจังหวะจะโคน หรือการมองธรรมชาติที่เป็นภูเขาลดหล่นกัน ไปทั้งใกล้ ไกล สะท้อนความรู้สึกเป็นท่อนเป็นตอนของบทเพลง ภาพเขียน สิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งอื่นๆที่สัมพันธ์ได้กับบทเพลงในใจของแต่ละคน

1.2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงต้นกำเนิด

การวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงต้นกำเนิด มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสร้างเป็นชุดการสอนการปฏิบัติไวโอลิน แบ่งออกเป็นการวิเคราะห์ในหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1.2.1 องค์ประกอบด้านรูปแบบ (Form)

การวิเคราะห์รูปแบบของเพลงต้นกำเนิด ถ้านำมาเทียบเคียงกับรูปแบบของดนตรีตะวันตกจะใกล้เคียงกับสังคีตลักษณะสองตอน (Binary form) หรือรูปแบบที่เกิดก่อนหน้านั้นในยุคกลางคือ สังคีตลักษณะบาร์ (Bar form) มีโครงสร้าง A A B ลักษณะที่เห็นโดยทั่วไปคือ โครงสร้างมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อร้องด้วยเสมอ โดยจะมีเนื้อร้องต่างกันทุกตอนแต่จะมีทำนองตอนแรกและตอนที่สองเป็นทำนองเดียวกัน แต่ทำนองในตอนสุดท้ายเป็นทำนองที่ต่างออกไป สอดคล้องกับ ฉัชชา พันธุ์เจริญ ได้กล่าวไว้ว่าสังคีตลักษณะบาร์เป็นสังคีตลักษณะที่ไม่มีโครงสร้างทางเสียงประสาน เป็นโครงสร้างด้านทำนองและเนื้อร้อง (ฉัชชา พันธุ์เจริญ, 2553, น.112)

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของเพลงต้นกำเนิด เป็นลักษณะเพลงหลายเพลง ร้องต่อกัน ในแต่ละเพลงจะเป็นเพลงสั้นๆ มีการร้องซ้ำท่อน มีทำนองหลักที่เด่นชัดอยู่ทำนองเดียว ทำนองที่

สองสั้นกว่าทำนองแรกแทรกอยู่ระหว่างเพลงเพื่อสร้างความสนุกสนานและเป็นช่วงพักให้พ่อเพลงแม่เพลง ได้มีเวลาคิดในการต่อเพลง และยังมีท่อนสั้นเล็กๆน้อยๆที่แทรกอยู่ในเพลงอีก แต่ในการร้องเล่นจริงจะนำเพลงมาต่อกัน คือ เพลงมา เพลงไป เพลงเดิน เพลงรำ เพลงยัก เพลงบิน เพลงร่อน เพลงแถ เพลงย่อง เพลงย่าง เพลงดอง มีทั้งหมด 11 เพลง ลักษณะการร้องแต่ละครั้งท่อนที่เป็นทำนองหลักจะร้องเหมือนกันต่อกันเป็นเพลงชุด บางครั้งอาจจะตัดบางเพลงออกไปขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในด้านเวลา ท่อนสั้นที่เป็นท่อนรอง และท่อนสั้นเล็กๆที่ปนอยู่ในเพลงจะร้องขึ้นมาแทรกในบางช่วง ขึ้นอยู่กับลูกคู่ที่เห็นเหมาะสมไม่กำหนดตายตัว

1.2.2 องค์ประกอบด้านจังหวะ (Rhythm)

จังหวะเคาะ (Beat) เป็นการเคาะอัตราจังหวะธรรมดาในจังหวะสอง เทียบได้กับเครื่องหมายประจำจังหวะ (Time signature) 2/4 คือการเคาะสองครั้งมีความเร็วเท่าๆกันในหนึ่งห้องเพลง ในบางช่วงของเพลงมีอัตราเคาะที่เร็วขึ้น

อัตราความช้า-เร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) มีอัตราจังหวะช้าปานกลางด้วยความเคลื่อนไหวไปข้างหน้า Andante con moto กำหนดเป็นตัวเลขอัตราประมาณ 69 ครั้งต่อหนึ่งนาทีก ในบางท่อนของเพลงที่มีอารมณ์สนุกสนาน ความเร็วจะเพิ่มขึ้น เป็น Allegretto อัตราค่อนข้างเร็ว ประมาณ 104 ครั้งต่อนาที ทำให้ Beat เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

การเน้น (Accent) เป็นการเน้นอย่างสม่ำเสมอทุกๆ 2 จังหวะ ในเพลงต้นกำใช้การปรบมือในจังหวะที่ 1 เป็นการเน้น

ลีลาจังหวะของทำนองเพลง (Melodic Rhythm) มีความสั้นยาวของเสียงที่แตกต่างกันเป็นไปตามคำร้องของแต่ละเพลง แต่มีทำนองหลักเหมือนกันทุกเพลง ในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างชุดการสอนจะนำมาเพียงหนึ่งเพลงคือ เพลงมาเพลงที่ 1 วิเคราะห์เป็นลีลาจังหวะหลักที่ประมวลได้ดังนี้

Melodic Rhythm

The image shows five staves of musical notation in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The notes are: quarter note G4, quarter rest, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4. The second staff starts with a 3, indicating a triplet. The notes are: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4. The third staff starts with a 5, indicating a quintuplet. The notes are: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4. The fourth staff starts with a 7, indicating a septuplet. The notes are: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4. The fifth staff starts with a 9, indicating a nonuplet. The notes are: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4.

ภาพที่ 2 ลีลาจังหวะทำนอง

ลีลาจังหวะเป็นชุดซ้ำกัน (Rhythmic pattern) ไม่ปรากฏเด่นชัด เพราะว่าการเล่นเพลงเต๋นกำนันไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ แต่พอที่จะเป็นข้อสังเกตได้ว่า ในช่วงของการร้องแทรกของลูกกุ่มนั้นมีส่วนคล้ายกับลีลาจังหวะซ้ำๆ เช่น ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า

1.2.3 องค์ประกอบด้านทำนอง (Melody)

ในด้านหลักเสียงและกลุ่มเสียงเพลงเต๋นกำนันที่พบเป็นกลุ่ม 6 เสียง เทียบเคียงได้กับบันไดเสียง E เนเจอร์ล ไมเนอร์ จากการวิเคราะห์ไม่พบเสียงโน้ตในขั้นที่ 6 คือเสียง C และเสียงขั้นที่ 7 คือเสียง D อยู่ในช่วงเสียง (octave) ต่ำ หมายถึงเสียง D อยู่ก่อนเสียง E มีระยะห่าง 1 เสียง อย่างไรก็ตามการออกเสียงของพ่อเพลง แม่เพลงอาจเปลี่ยนไปเป็นบันไดเสียงเนเจอร์ล ไมเนอร์อื่นๆได้ ขึ้นอยู่กับความถนัดที่จะกำหนดช่วงเสียงในการร้องของพ่อเพลง-แม่เพลงแต่ละคน โดยทั่วไป พ่อเพลง แม่เพลง จะปรับการร้องให้มีระดับเสียงกลมกลืนกันหรืออยู่ในบันไดเสียงเดียวกัน

1	2	3	4	5	6	7	8
E	F#	G	A	B	C	D	
----- ----- ----- ----- ----- ----- -----							
1 เสียง	1/2 เสียง	1 เสียง	1 เสียง	1/2 เสียง		1 เสียง	

ภาพที่ 3 บันไดเสียงเพลงต้นกำเนิด

การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านทำนองมีการเคลื่อนแนวทำนอง 3 รูปแบบ คือ ในช่วงแรกมีการเคลื่อนทำนองในรูปแบบตามลำดับขั้นเป็นคู่ 2 จากเสียงสูงมาต่ำคือ จากเสียง A มาเป็นเสียง G มาเป็นเสียง F# และมาเป็นเสียง E ซึ่งเป็นเสียงโทนิค ต่อจากนั้นเป็นการเคลื่อนที่ในรูปแบบกระโดดข้ามขั้นคู่ 3 ไมเนอร์จาก E ไป G , คู่ 3 เมเจอร์จาก G ไป B , คู่ 4 เพอเฟ็คจาก E ไป A และคู่ 5 เพอเฟ็คจาก A กลับมา D ต่ำ จากนั้นเป็นการเคลื่อนทำนองซ้ำอยู่กับที่ในหลายๆช่วงของเพลง มีพิสัย (Range) เป็นคู่ 6 เมเจอร์จำนวน 9 ครั้งเสียงคือจาก D ต่ำไปถึง B ความยาว (Length) ของทำนองเพลงแต่ละเพลงนับเป็นจังหวะสอง มี 16 ห้อง ส่วนเพลงย่อยมี 10 ห้อง

1.2.4 การวิเคราะห์ด้านการประสานเสียงและพื้นผิว (Harmony and Texture)

จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเพลงต้นกำเนิด ด้านการประสานเสียงและพื้นผิว จำแนกได้เป็นสองลักษณะดังนี้ ในท่อนเพลงที่พ่อเพลง แม่เพลงร้องนั้นจะมีการประสานเสียงและพื้นผิวแบบแนวทำนองเสียงเดียว (Monophony) และเมื่อไรที่มีลูกคู่ (หลายคน) ร้องสอดขึ้นมา ร้องตามหรือร้องเป็นทำนองใหม่ทั้งท่อน จะมีแนวประสานเสียงและพื้นผิวแบบ (Homophony) เป็นบทเพลงที่มีมากกว่า 1 แนวเสียง แต่มีแนวเสียงที่สำคัญเพียงแนวเสียงเดียว แนวเสียงประสานที่เกิดขึ้นเป็นเสียงจากลูกคู่ชายส่วนใหญ่เป็นขั้นคู่ 1 ซึ่งเป็นเสียงเดียวกัน (unison) หรือทบทคู่ 8 จากลูกคู่หญิงเสียงร้องของลูกคู่เช่น

ลูกคู่รับ เอ้อเอื่อนี้เอ๋ย.....มาต้นกำยำหญ้าที่ในอันน่านี่เอ๋ย.....เฮ้เฮ้ว

การปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง.....ซัดซ่า.....ซัดซ่า

ลูกคู่ชาย จะร้องแทรก....ว่า ” โหยย โหยย โหยย โหยย ควับ ตะละลา ”

ลูกคู่ร้องทั้งท่อน ซัดซ่า ซัดซ่า ซัดซ่า (ซ้ำ) โจะทิ้ง กระท่อมทิ้ง เออะว่า (ซ้ำ) จับว้าว ซี้ควาย จับกระต่ายซี้ลิง เอ้อละว่า โจะทิ้ง กระท่อมทิ้ง เออะว่า (ซ้ำ) จับว้าวซี้ควาย จับกระต่ายซี้ลิง เอ้อละว่า

ในท่อนที่ลูกคู่ร้องตาม ร้องสอด หรือร้องทั้งท่อนในทำนองใหม่สั้นๆ ถือได้ว่าเป็นการร้องสนับสนุนทำนองหลักในท่อนที่พ่อเพลง แม่เพลงร้อง เป็นข้อสังเกตที่ว่าในท่อนที่ลูกคู่

ร้องนั้นมีลูกคู่หลายคนทั้งร้องและปรบมือ เสียงจะดังมากในบางท่อนจะเพิ่มความเร็วของอัตราจังหวะขึ้น ทำให้เพลงมีอารมณ์สนุกสนานมากขึ้น

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะอื่นๆ โดยทั่วไปของเพลงเดินกำพอนูมานได้ว่าเพลงเดินกำเป็นเพลงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดความรู้สึกต่อกันมาในรูปแบบมุขปาฐะ จากการดู การฟัง และการจำ การถ่ายทอดความรู้สึกต้องใช้การท่องจำเนื้อร้องพร้อมฝึกทำรำ เพลงจึงออกมามีขนาดสั้นๆ ต่อกันไปเพื่อให้จำได้ง่าย

2. เป็นการละเล่นที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานคือการทำนา สถานที่เล่นจึงเป็นทุ่งนาในขณะเก็บเกี่ยว เพื่อให้ง่ายต่อการเล่นจึงไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ จะใช้การปรบมือให้จังหวะและเสียงร้องจากลูกคู่ในบางช่วงมีลักษณะคล้ายลิลิตาจังหวะซ้ำๆกัน (Rhythmic pattern) เครื่องแต่งกายเป็นชุดเดียวกันกับชุดทำนา อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นเป็นเครื่องมือในการทำนาคือเกี่ยวเกี่ยวข้าว และรวงข้าวที่เป็นผลผลิต จะเห็นได้ว่าการละเล่นเพลงเดินกำนั้นเป็นการสร้างสรรค์ศิลปะแบบง่ายๆที่มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิต

1.3 การผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้ดนตรี

โกวิทย์ ชันศิริ (2550, น.288) ได้ให้ทรรศนะไว้ในบทความเรื่อง ผลสะท้อนของเพลงพื้นเมืองต่อการรักษาทางจิตใจ ไว้ว่า ดนตรีช่วยให้เรามีความพึงพอใจเกี่ยวกับความต้องการทางจิตใจ และยังช่วยรักษาสุขภาพจิตของมนุษย์ให้มีความสมดุลด้วย ดนตรีนั้นไม่ว่าจะเป็นดนตรีประเภทอะไร ทำให้รู้สึกสบายใจ ผ่อนคลายอารมณ์และทำให้รู้สึกสงบ ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ ก็เท่ากับเราได้ผ่อนคลายความตึงเครียดของอารมณ์และความกังวล ดนตรียังเป็นส่วนที่ช่วยมนุษย์ในทางอ้อม โดยให้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกและความต้องการที่สภาพแวดล้อมในชีวิตจริงไม่อำนวยให้ทำเช่นนั้นได้ การจะวิเคราะห์งานสักชิ้นหนึ่งของดนตรีนั้น มีหลายวิธี แต่ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของเพลงที่มีผลสะท้อนทางจิตกับมนุษย์นั้น ได้แก่ เนื้อร้อง ทำนองเพลง จังหวะเพลง การใช้เครื่องดนตรีในเพลง และแบบในการประพันธ์เพลงของนักดนตรีแต่ละท่าน

สังัด ภูเขาทอง (2529) ได้กล่าวไว้ในแง่มุมของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลต่อดนตรีสรุปได้ว่า เราคนไทยจะสกดกันไม่ให้ศิลปะทางดนตรีของชาวต่างชาติไม่ว่าจะเป็นดนตรีของชาวตะวันตก จีน หรือญี่ปุ่น เหมือนแต่ก่อนไม่ได้แล้ว ด้วยธรรมชาติของสิ่งที่เป็นศิลปะที่เข้ามาทางตรงหรือแฝงมาในรูปแบบของความบันเทิงต่างๆ ย่อมต้องแทรกซึมเข้าไปในจิตใจของคน โดยผู้นั้นมีอาจรู้ตัว ในที่สุดก็เข้าไปฝังอยู่ในความคิด ซึ่งตนเองจะเป็นผู้ตอบได้ว่า สิ่งที่ดีรับไปดีหรือชั่วควรหรือไม่ควร ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารและคมนาคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้การเผยแพร่และการรับรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมระหว่างชนชาติเป็นไป

อย่างง่ายดายและรวดเร็ว แต่เรายังมีทรัพยากรบุคคลอีกจำนวนมากที่ยังคอยรับสิ่งที่เป็นศิลปะของเราที่แท้จริงอยู่ หากแต่ขาดการกระตุ้นและการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา

เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่แฝงไปด้วยคุณค่าแห่งความรู้ในอดีต ตามธรรมชาติของสิ่งที่เป็นศิลปะทั้งหลาย ยกที่จะอยู่ได้คงที่ เป็นเพราะว่า ศิลปะเป็นผลผลิตที่เกิดจากจิตใจของมนุษย์ เมื่อจิตใจของมนุษย์เปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม ยกนักที่จะกลับเข้าสู่สภาพเดิม หากจะมีก็เพียงบางส่วนเท่านั้น ที่เห็นเหลืออยู่นั้น ไม่ใช่เกิดจากธรรมชาติทางสังคมเรียกร้อง แต่เกิดขึ้นเพราะต้องการแสดงให้คนรุ่นหลังได้เห็น

อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2545) ได้ให้แนวคิดของการศึกษาคณตรีในยุคโลกาภิวัตน์ ไว้ว่า มีความจำเป็นต้องหาวิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยให้ได้มาทั้งสองด้าน คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความหลากหลาย สิ่งที่น่าวิตกก็คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อาจทำให้สังคมต้องเสียความหลากหลาย ซึ่งเป็นหลักสำคัญของสังคมและโลกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ควรรักษาและธำรงไว้ เพราะนอกจากจะมีความเหมาะสมกับสังคมและกลุ่มแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ ความเป็นมา และความเจริญของสังคมนั้นๆตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสโลกาภิวัตน์ได้ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่เหมาะสม ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งมีความสำคัญยิ่ง และควรริบดำเนินการ คือ ดนตรี

สุชาติ แสงทอง (2553, น.2) ได้อธิบายไว้ในเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนดนตรีไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนในแต่ละพื้นที่นั้นไม่อาจใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ตายตัวที่จะนำมาใช้ได้เหมือนกันทุกแห่ง เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีวัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน การพัฒนาการเรียนการสอน จึงจะต้องทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเป็นการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ นำมาประยุกต์ใช้ด้วยกันกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นบทเรียนที่สำคัญที่จะเรียนรู้ต่อไป

งานวิจัยของ ฉัฐพร ผกาหลง (2552, น.60) ได้พัฒนาชุดการสอน โขลเพลงประกอบหลักสูตรไวโอลินตามแนวของยามาฮา สำหรับนักเรียนโรงเรียนดนตรีสยามกลการระดับชั้นต้น ได้สรุปผลการวิจัยว่าผลสัมฤทธิ์ทักษะการเล่นไวโอลิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านระดับเสียง ด้านจังหวะ ด้านลักษณะของเสียง ด้านความดังของเสียง ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทักษะการเล่นไวโอลิน 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่หลังจากได้รับการทดลองแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษาแนวคิดต่างของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของชุดการสอน ไว้ว่า เพลงพื้นบ้านของไทยเป็นเพลงที่ทรงคุณค่า และแฝงไว้ด้วยความรู้ภูมิปัญญาในอดีต และช่วยให้เรามีความพึงพอใจต่อความต้องการทางจิตใจ แต่การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่เรียกว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และด้านวัฒนธรรม ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จึงต้องหาวิธีการดำเนินการให้มีความเหมาะสมทั้งสองด้านคือ ให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อให้เข้ากันได้กับวัฒนธรรมนอกที่ขยายอิทธิพลเข้ามา และคงไว้ในความหลากหลายของวัฒนธรรมประจำกลุ่มของตน การที่จะนำเพลงพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้นั้นจะต้องจัดรูปแบบให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ให้ทันต่อสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไป ในการสร้างชุดการสอนครั้งนี้จึงต้องหาจุดเชื่อมโยงที่เป็นปัจจัยร่วมกันและมีความสอดคล้อง เป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีเหตุผล และเป็นไปได้

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องดนตรีไวโอลินเป็นสื่อในการเรียนการสอน และการถ่ายทอดบทเพลง โดยใช้หลักการที่ได้ศึกษามาข้างต้นมาทำการวิเคราะห์บทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุทธะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะหาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจ โดยนำทำนองมาประยุกต์เพื่อที่จะสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติไวโอลินให้เข้มข้นในด้านระดับเสียง คุณภาพของเสียง จังหวะ และลักษณะของเสียง สั้น ยาว น้ำหนักเสียงเบา-ดัง ซึ่งจะบรรจุไว้ในชุดการสอนที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้น

ผู้วิจัยสร้างชุดการสอน โดยเริ่มศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอยุทธะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ นำบทเพลงมาวิเคราะห์หาคุณลักษณะที่สำคัญเพื่อนำไปสร้างความสัมพันธ์กับเครื่องดนตรีที่ใช้ในการวิจัย ความสัมพันธ์นั้นได้แก่ รูปแบบการร้องแบบดั้งเดิมนำมาประยุกต์เป็นการร้องแบบ Solfege ถอดเสียงร้องออกมาเป็นตัวโน้ตก่อนที่จะนำการร้องทั้งสองแบบไปบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติเครื่องดนตรี โดยการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนในการร้องเพลงต้นกำเนิด (เพลงมา) และสร้างแบบฝึกการร้องโน้ต (solfege) เพื่อนำไปสู่การสร้างแบบฝึกการปฏิบัติไวโอลิน โดยทำนองเพลงต้นกำเนิดมาสร้างเป็นแบบฝึก Theme And Variations เพื่อจะเน้นทักษะที่สำคัญในด้านการสร้างระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation) และมีคุณภาพเสียงที่ดี เมื่อการฝึกปฏิบัติพัฒนาทักษะได้ดีขึ้น จึงนำเพลงต้นกำเนิดมาแสดง ซึ่งเป็นการฝึกในหน่วยสุดท้าย ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะสร้างชุดการสอนให้ครอบคลุมในสาระดนตรี และสร้างความซาบซึ้งในดนตรีให้ได้พอประมาณ สิ่งที่ผู้เรียนจะได้มาจากการฝึกปฏิบัติโดยตั้งใจก็คือการสร้างสมาธิซึ่งจะสร้างความสุขแก่ผู้เรียนได้ในระดับหนึ่ง

1.4 เพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ภูมิลำเนา อำเภอพยุหะคีรี

ประวัติความเป็นมา คำว่า พยุหะคีรี เป็นการนำเอาคำสองคำมารวมกันคือคำว่า พยุหะ ซึ่งแปลว่า ขบวนหรือกองทัพ ส่วนคำว่า คีรี แปลว่า ภูเขา เมื่อรวมกัน พยุหะคีรีแปลว่า ดินแดนที่มีภูเขามาก พื้นที่ของอำเภอพยุหะคีรี เคยเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณหลายเมือง บางเมืองมีอายุมากกว่า 1,000 ปี อำเภอพยุหะคีรีจึงมีความสำคัญทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ และเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ปฏิรูปการปกครองเมื่อปี 2435 ปรากฏว่าพยุหะคีรีได้เป็นเมืองหนึ่งในแปดเมืองที่ขึ้นกับมณฑลนครสวรรค์ (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย, 2542, น.3860-3865)

พยุหะคีรีเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครสวรรค์ ที่ทำการอำเภอตั้งอยู่ในหมู่บ้านเก่าแก่ที่มีชื่อเสียง คือบ้านเด่น หรือหัวเด่น ตำบลพยุหะ ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา และอยู่ทางใต้ของตัวจังหวัดนครสวรรค์เป็นระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร ตามหลักฐานเป็นอำเภอเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2492 มีพื้นที่ประมาณ 750 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 ตำบล คือ ตำบล พยุหะ น้ำทรง สระทะเล ยางขาว ย่านมัทรี เนินมะกอก ทำน้ำอ้อย ม่วงหัก นิคมเขาบ่อแก้ว เขากะลา เขาทอง

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับอำเภอโกรกพระ และอำเภอเมืองนครสวรรค์

ทิศใต้ ติดกับอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอท่าตะโก และอำเภอตากฟ้า

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอโกรกพระ อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

ลักษณะทางกายภาพ

พื้นที่อำเภอพยุหะคีรีมีความแตกต่างกันหลายแบบ เช่น ที่ราบลุ่มซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ริมแม่น้ำฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ดินเป็นตะกอนที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นพื้นที่ที่ใช้ทำนาและทำสวนผลไม้ ได้แก่ พื้นที่ของตำบลน้ำทรง ตำบลย่านมัทรี ตำบลยางขาว ตำบลพยุหะ ตำบลทำน้ำอ้อย และตำบลม่วงหัก ส่วนพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยามีภูเขาทอดตัวเรียงกันไป พยุหะคีรีมีภูเขามากกว่า 40 ลูก กระจายกันอยู่ เป็นอำเภอที่มีแหล่งน้ำค่อนข้างอุดมสมบูรณ์คือมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน แม่น้ำเจ้าพระยาแต่เดิมเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าไปกรุงเทพ หรือไปจังหวัดต่างๆทางภาคเหนือ สินค้าที่สำคัญในการขนส่งได้แก่ ข้าวเปลือกจนทำให้เกิดตลาดกลางค้าข้าวเปลือกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยที่อำเภอพยุหะคีรี เรียกกันว่าท่าข้าวกำนันทรง

สภาพทางสังคม ประชากรของอำเภอพยุหะคีรี มีลักษณะเป็นชุมชนดั้งเดิม ภาษาที่ใช้พูดเป็นภาษาไทยภาคกลาง มีความผูกพันในวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างแน่นแฟ้น ในบางตำบลจะมีคนเชื้อสายมอญ และลาวได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานนานแล้ว ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

สภาพเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร มีทั้งการทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ทำนาทั้งหมดประมาณ 153,142 ไร่

ตำบลสระทะเล

สภาพทั่วไป และที่ตั้ง ตำบลสระทะเล ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอพยุหะคีรี ระยะทางห่างจากอำเภอพยุหะคีรี ประมาณ 4 กิโลเมตร

ประวัติความเป็นมา เดิมเป็นหมู่บ้านอยู่ในย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี ซึ่งมีจำนวน 18 หมู่บ้าน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2525 ขอแยกตำบลย่านมัทรีเป็นตำบลสระทะเล โดยแบ่งหมู่บ้านทั้งหมด 11 หมู่บ้าน มีกำนันคนแรกชื่อกำนันสด ฤทธิ์เต็ม ปัจจุบันมีจำนวน 12 หมู่บ้านเดิมตำบลสระทะเล มีหนองน้ำกว้างใหญ่มากคล้ายสระเก็บกักน้ำ จึงเรียกกันว่า “สระทะเล”

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลย่านมัทรี เขตทอง

ทิศใต้ ติดต่อดำบลพยุหะ เนินมะกอก

ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลนิคมเขาบ่อแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อดำบลย่านมัทรี

ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลสระทะเลเป็นที่ราบเชิงเขา ซึ่งเป็นเนินสูง มียอดที่สูงที่สุด ประมาณ 286 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่ทางทิศตะวันตก และค่อยๆลาดต่ำลงทางทิศตะวันออก พื้นที่ 58.93% เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาและพืชไร่ ส่วนพื้นที่อื่นๆ อีก 36.46% เป็นพื้นที่เชิงเขา ภูเขา ห้วย หนอง ฯลฯ เป็นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย เป็นต้น

การคมนาคม มีถนนผ่านเข้าหมู่บ้านและติดต่อกับหมู่บ้านที่ 3 และหมู่บ้านอื่นได้สะดวกสามารถใช้ประโยชน์ในการติดต่อด้านอื่น ๆ ของเกษตร เช่น ขนส่งผลผลิตไปขายแหล่งซื้อ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน เกษตรกรในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกัน ซึ่งเกษตรกรมีอะไรก็ช่วยกันและปรึกษาหารือกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา ถ้าเป็นฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวจะมีการลงแขกเกี่ยวข้าว มีการพัฒนาหมู่บ้านในวันสำคัญๆ มีการรวมตัวกัน

แบบธรรมชาติถ้าเป็นกลุ่มชานากีปรึกษาหารือเรื่องทำนา เกษตรกรในหมู่บ้านจะมีความร่วมมือกันดี และอยู่ในสภาพเดียวกันการทำกรเกษตรก็จะเป็นพืชชนิดเดียวกัน

ประวัติการเล่นเพลงเต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

เต้นกำเป็นการเล่นพื้นบ้านภาคกลาง สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 หลังการประกาศเลิกทาส เป็นการเล่นที่ถือว่าเป็นเรื่องจริงจัง เฉลิมฉลองการมีอิสรภาพ เกิดขึ้นครั้งแรกที่บ้านสระทะเล ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เล่นกันในบ้านสระทะเล ตำบลย่านมัทรี ตำบลม่วงหัก และตำบลใกล้เคียง มักเล่นกันในฤดูเก็บเกี่ยวข้าว ปัจจุบันแพร่หลายไปสู่จังหวัดที่ใกล้เคียงด้วย ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุทัย และจังหวัดอื่นๆ (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย, 2542, น.2901)

ในปี พ.ศ. 2504 นายชนิด อยู่โพธิ์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ได้นำศิลปินจากกรมศิลปากรไปเรียนรู้และรับการถ่ายทอดการเล่นเต้นกำจากหมู่บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีพ่อเพลง แม่เพลงที่ยังมีชีวิตอยู่ในขณะนั้นเป็นผู้ถ่ายทอด ได้มีการถ่ายทำภาพยนตร์ บันทึกเสียงลงเทป และได้นำกลับไปดัดแปลงทำรำ เนื้อร้องบางส่วนให้สุภาพ นายมนตรี ตราโมท ศิลปินกรมศิลปากรได้ประพันธ์ดนตรีประกอบโดยใช้เครื่องเป่าพาทย์ไม้นวม เพื่อให้เหมาะสมกับการนำออกแสดงเผยแพร่ในงานบันเทิง และได้เพิ่มคำว่า“รำเคียว”ต่อท้ายเรียกว่า“เพลงเต้นกำรำเคียว” นับจากนั้นเพลงเต้นกำรำเคียวของพยุหะคีรีเริ่มแพร่หลายและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งมีนักเรียน นิสิต นักศึกษาได้นำเอาเพลงเต้นกำรำเคียวออกมาร้องเล่นกัน ในการแสดงบนเวทีต่างๆ ได้รับความสนใจ พออนุมานได้ว่าเพลงเต้นกำรำเคียวที่ได้รับความนิยมนั้นมีความคืออยู่ในตัว คนที่ได้เห็น ได้ฟังมีความรู้สึกพอใจกับท่วงทำนองและจังหวะที่สนุกสนาน ดึงดูดใจคนได้ทุกชนชั้นและสถานที่ (อนง นาวิกมูล, 2550, น.238 และอมรา กล้าเจริญ, 2553, น.163)

คทาวุฒิ มีมุข ประธานกลุ่มอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านเต้นกำรำเคียวตำบลสระทะเล ได้เรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเพลงเต้นกำไว้ และจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดเพิ่มเติมว่า ก่อนนั้นหมู่บ้านสระทะเลเป็นส่วนหนึ่งของตำบลย่านมัทรี ในปัจจุบันเป็นตำบลสระทะเล ในส่วนประวัติที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสอดคล้องกัน มีเพิ่มเติมเข้ามาว่าได้รับการบอกต่อกันมาจากผู้ที่เล่นเพลงเต้นกำในรุ่นก่อนว่าผู้ที่ประพันธ์เพลงเต้นกำทั้งเนื้อร้องและทำนองคือ หลวงศรีบุรีขวัณ พ่อเพลง แม่เพลง และผู้ร่วมเล่นในปัจจุบันนับว่าเป็นรุ่นที่ 5 ส่วนรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

การเล่นเต้นกำรำเคียว แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายชายและฝ่ายหญิง โดยแต่ละฝ่ายจะยืนเป็นครึ่งวงกลม ฝ่ายหญิงจะถือเคียวเกี่ยวข้าวกับรวงข้าวคนละมือ มือซ้ายถือต้นข้าวที่มีรวงข้าวแก่สีเหลืองทอง มือขวาถือเคียวเกี่ยวข้าว ส่วนฝ่ายชายจะมีเคียวขัดไว้ที่สะเอว เพื่อจะใช้มือ

ปรบเป็นจังหวะ ทั้งสองฝ่ายจะมีหัวหน้าทีมที่เรียกว่า พ่อเพลงเป็นหัวหน้าทีมของฝ่ายชาย ส่วนหัวหน้าทีมของฝ่ายหญิงเรียกว่า แม่เพลง

การแต่งกายของผู้เล่น ฝ่ายหญิง สวมเสื้อคอกลมแขนกระบอกสีกรมท่าหรือสีดำ นุ่งผ้าถุงโจงกระเบน ลายไทย อาจเป็นดอกเล็กหรือดอกใหญ่ตามความเหมาะสม และสวมงอบกันแดด ส่วนฝ่ายชายสวมเสื้อห่อข้อม นุ่งกางเกงขาก๊วย มีผ้าขาวม้าคาดสะเอว สวมหมวกกันแดด มีเคียวขัดที่สะเอว

อุปกรณ์ที่ใช้แสดง รวงข้าว และเคียวเกี่ยวข้าว ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบการแสดง ใช้การปรบมือให้จังหวะ โดยลูกคู่ฝ่ายชายร้องขัด ขัดซ่า เป็นจังหวะ

เมื่อการเล่นเริ่มขึ้น ฝ่ายชายที่เป็นพ่อเพลงจะเป็นผู้เดินออกไปกลางวงตามจังหวะการปรบมือของลูกคู่ และร้องเพลงบทเชิญหญิงว่า “มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา แม่มา มาหรือแม่มา แม่มา มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนानीเอ๋ย” แล้วลูกคู่ของฝ่ายชายจะร้องรับว่า “เอ๋อ เอ๋ย ร้าเอ๋ย มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนानीเอ๋ย” เอ้ เอ้ว พร้อมปรบมือเป็นจังหวะ เพลงมาจะมีเนื้อร้องถึง 3 เพลง เนื่องจากในการเล่นเมื่อครั้งอดีต ฝ่ายชายจะเป็นผู้เริ่มก่อน และจะร้องเชิญฝ่ายหญิงจนกว่าฝ่ายหญิงจะลุกออกมาร้องแก้ เมื่อฝ่ายหญิงที่เป็นแม่เพลงลุกขึ้นมาร้องแก้จะร้องโต้พ่อเพลงว่า “เอ๋ย มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา แม่มา มาหรือมา แม่มา มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนानीเอ๋ย” ลูกคู่ฝ่ายชายจะร้องรับ เอ้ เอ้ว พร้อมปรบมือเป็นจังหวะ แล้วลูกคู่ฝ่ายหญิงจะร้องรับ “ เอ๋อ เอ้อ นีเอ๋ย มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนानीเอ๋ย” ต่อจากนั้นพ่อเพลงก็ร้องเพลงใหม่ ลูกคู่ร้องรับสลับกันกับแม่เพลง เพลงมาของฝ่ายหญิงจะมีเนื้อเพลง 3 เพลงเช่นกัน โดยเนื้อหาของเพลงจะร้องโต้ฝ่ายชายในบางช่วงจะมีการร้องเพลงของลูกคู่ฝ่ายชาย ขัดจังหวะว่า “ขัดฆ่า ขัดฆ่า ขัดชา ขัดฆ่า ขัดฆ่า ขัดชา โจ๊ะทิงกระท่อมทิง โจ๊ะทิงกระท่อมทิง จับวัวชีควายจับกระทายชีลิง เอาละว่า โจ๊ะทิง กระท่อมทิง โจ๊ะทิงกระท่อมทิงจับวัวชีควายจับกระทายชีลิง เอาละว่า โหยย ๆ ควับตาลา ลา ฮา ฮี้”

ในอดีตนั้นผู้ที่เล่นเพลงเต้นกำ ประกอบด้วยพ่อเพลง แม่เพลง และลูกคู่ในหมู่บ้าน สระทะเลนั้นมียู่หลายคน การที่จะมีใครไปเล่นเพลงนั้นก็สลับสับเปลี่ยนกันไปขึ้นอยู่กับผู้ที่ว่างงานหรือผู้ที่ชอบเล่นเป็นชีวิตจิตใจ ในสมัยก่อนนั้นมีประเพณีการลงแขกเป็นต่วนำวิถี คือแขกที่มาเกี่ยวข้าวนั้นประกอบด้วยแขกหลายประเภท บางครั้งในคนเดียวกันก็เป็นทั้งแขกเกี่ยวข้าวและแขกเพลง ผู้ที่ได้รับการสืบทอดส่วนใหญ่ก็ต้องเป็นผู้ที่ไปร่วมทำนาได้เห็นการเล่นเพลงเต้นกำ จดจำเนื้อร้องและทำนองฝึกฝนจนเล่นได้คล่องแคล่ว ในปัจจุบันผู้ที่เล่นเพลงเต้นกำสืบทอดกันมาเป็นรุ่นที่ 5 เมื่อมีงานเล่นเพลงก็ไปบอกนัดกันไว้ทุกคนที่ว่างก็เต็มใจมาเล่นกัน ส่วนการถ่ายทอดสู่ลูกหลานที่มีใจรักด้วยการฝึกฝนจากพ่อเพลง แม่เพลงในปัจจุบัน รูปแบบการถ่ายทอดตามแนวทางของพ่อเพลงแม่เพลงเดิมจะมีเพิ่มเติมด้วยการจดบันทึกหรือถ่ายทำเป็นวีดิทัศน์ไว้ศึกษา มีปัญหาบางประการใน

ด้านของผู้เล่นเพลงรุ่นใหม่ก็คือ เมื่อเยาวชนหรือลูกหลานที่ได้รับการถ่ายทอดเติบโตขึ้น และต้องย้ายไปเรียนในสถานศึกษาจังหวัดอื่นๆ ทำให้โอกาสในการมาร่วมเล่นเพลงต้นกำเนิดลงจากการฝึกฝนหรือเลิกสนใจไปในที่สุด (คฑาวุฒิ มีมุข, สัมภาษณ์, 2557)

ปัจจุบันการละเล่นเพลงต้นกำเนิดในท้องทุ่งเกือบสูญหายไปเพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยี มีการผลิตเครื่องจักรกลทำให้ประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าวของชาวบ้านสระทะเลเปลี่ยนจากการช่วยเหลือเอาแรงกันไปเป็นการจ้างแรงงาน หรือใช้รถเกี่ยวข้าวแทน กระบวนการทำนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปหมดโอกาสในการเล่นเพลงต้นกำเนิดในทุ่งนาเหมือนในอดีต อีกปัจจัยหนึ่ง ในโลกของการสื่อสารไร้พรมแดนมีอิทธิพลทางวัฒนธรรมอันหลากหลายเข้ามาสู่ทุกพื้นที่ในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการบินไทยมีเจตนาในเชิงพาณิชย์เป็นหลักประกอบด้วย ละครและเพลงไทยสากลที่ถูกแปรสภาพมาจากอิทธิพลของตะวันตกและอเมริกาได้สร้างทัศนคติ ค่านิยมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้อย่างน่าตื่นตาตื่นใจ เบนความสนใจออกไปจากวัฒนธรรมในวิถีชีวิตเดิม การต้นกำเนิดอยู่ในสถานะของการแสดงบนเวทีในเทศกาลงานประเพณีของจังหวัด หรืองานที่ได้รับเชิญไปแสดงที่มีผู้จัดขึ้นมา

เนื้อเพลงต้นกำเนิดเกี่ยวข้องกับชาวสระทะเล โดยกลุ่มอนุรักษ์การละเล่นพื้นบ้านตำบลสระทะเล มีทั้งหมด 11 เพลง ประกอบด้วย เพลงมา เพลงเดิน เพลงไป เพลงรำ เพลงยก เพลงบิน เพลงร่อน เพลงแถ เพลงย่อง เพลงย่าง เพลงถอง

เพลงมา จะมีเนื้อเพลงทั้งสิ้น 3 เพลง เนื่องจากการเล่นเพลงต้นกำเนิดเวลานั้น ในช่วงตอนแรกของการเล่นนั้นฝ่ายชายจะเป็นผู้เริ่มเล่นก่อนโดยร้องเพลงเชิญแม่เพลง เพลงมา เพลงที่ 1 เพลงที่ 2 และเพลงที่ 3 เพลงทั้ง 3 เพลงนั้น ร้องเหมือนกันโดยเปลี่ยนเนื้อร้องช่วงสุดท้าย

มาเพลงที่ 1 จะร้อง...มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนານี้เอ๋ย...ลูกคู่รับ เอ้อเอ้อนี้เอ๋ย....มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนານี้เอ๋ย...เฮ้เฮ้

มาเพลงที่ 2 จะร้อง...พี่เรียกน้องก็อย่าเนิ่น พี่เชิญน้องก็อย่าช้า จวนเวลาได้เวลาให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย...ลูกคู่รับ...เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย จวนเวลาได้เวลาให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย เฮ้เฮ้

มาเพลงที่ 3 จะร้อง...เอื้อนจบ กระไรครบสาม ขอเชิญแม่งามลูกขึ้นมาว่า แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย ลูกคู่รับ เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย

ในการร้องเพลงต้นกำเนิดเวลานั้น จะร้องสลับกันระหว่างพ่อเพลงและแม่เพลง พ่อเพลงร้อง ลูกคู่ของฝ่ายชายจะเป็นลูกคู่ร้องรับ ขณะเดียวกันถ้าฝ่ายหญิงร้องลูกคู่ฝ่ายหญิงจะร้องรับ ส่วนการปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง...ซัดซ่า...ซัดซ่า จะเป็นหน้าที่ของลูกคู่ฝ่ายชาย เพราะมือเปล่าไม่ได้ถือเคียวหรือกำข้าวในมือเหมือนฝ่ายหญิง การร้องเพลงต้นกำเนิดเวลานั้น มีเทคนิคในการ

ร้องเพื่อสร้างความสนุกสนาน ในการเล่นนั้นในขณะที่แม่เพลงร้องโต้ฝ่ายชายนั้น ลูกคู่ชาย จะร้องแทรกว่า “โหย โหย โหย โหย คว๊บ ตะละลา”

ขณะร้องเพลงโต้ตอบกันนั้นไม่ว่าแม่เพลงฝ่ายหญิงหรือ พ่อเพลงฝ่ายชาย เสียงขาดหายไม่ว่ากรณีใด ๆ อาจเป็นการพักเสียง หรือหยุดคี่มน้ำ หรือพ่อเพลงรำล่อกำ แม่เพลง ลูกคู่จะร้องเพลงขัดจังหวะขึ้นมาว่า ซัดชำ ซัดชำ ซัดชำ (ชำ) โฉ๊ะทิง กระท่อมทิง เออะว้า (ชำ) จับวัวจี้ควาย จับกระต่ายจี้ลิง เออะว้า โฉ๊ะทิง กระท่อมทิง เออะว้า (ชำ) จับวัวจี้ควาย จับกระต่ายจี้ลิง เออะว้า ร้องจนกว่าพ่อเพลงหรือแม่เพลงร้องเพลงขึ้นมาใหม่จึงจะหยุดร้อง

พ่อเพลง 1. เพลงมา...เพลงที่ 1

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง ซัดชำ) แม่มา (ซัดชำ..ตบมือ) มาหรือมา (ซัดชำ) แม่มา มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนนี่เอ๋ย...ลูกคู่ร้องรับ...เอ๋เอ๋เอ๋ นีเอ๋ย มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันนนี่เอ๋ย ...เฮ้ เฮ้ว

แม่เพลงร้อง เพลงมา...เพลงที่ 1

มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง ซัดชำ) พ่อมา (ซัดชำ) มาหรือมา (ซัดชำ) พ่อมา พ่อโถมงามนำหน้ามันหรือพญากำเอ๋ย...ลูกคู่ร้องรับ ...เอ๋เอ๋เอ๋ กำเอ๋ย พ่อโถมงามนำหน้ามันหรือพญากำเอ๋ย ...เฮ้ เฮ้ว

พ่อเพลง เพลงมา...เพลงที่ 2

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง..ซัดชำ) แม่มา (ซัดชำ) มาหรือมา (ซัดชำ) แม่มา พี่เรียกน้องก็อย่าเนิ่น พี่เชิญน้องก็อย่าช้า จวนเวลา ได้เวลาให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย...ลูกคู่ร้องรับ ...เอ๋เอ๋เอ๋ วงเอ๋ย จวนเวลา ได้เวลาให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย เฮ้ เฮ้ว

แม่เพลงร้อง เพลงมา...เพลงที่ 2

มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดชำ) พ่อมา (ซัดชำ) มาหรือมา (ซัดชำ) พ่อมาแล้ว มาหรือ พ่อยอดตะไคร้ ไบกระทือ มาถึง แต่มือก็เอง .....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ๋เอ๋เอ๋ ก็เอง พ่อยอดตะไคร้ ไบกระทือ มาถึง แต่มือก็เอง ..เฮ้ เฮ้ว

พ่อเพลง เพลงมา...เพลงที่ 3

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดชำ) แม่มา (ซัดชำ) มาหรือมา (ซัดชำ) แม่มา เอื่อนจบกะไรครบสาม ขอเชิญเม่งามลูกขึ้นมาว่า แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ๋เอ๋เอ๋ วงเอ๋ย แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลูกขึ้นมาวงเอ๋ย .....เฮ้ เฮ้ว

แม่เพลงร้อง**เพลงมา.....เพลงที่ 3**

มาแล้วเอย เอ้ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อมา (ซัดซ่า)
 มาหรือมา (ซัดซ่า) พ่อมา พี่เรียกน้องก็ไม่เนิ่น พี่เชิญน้องก็ไม่ช้า (ช้า) พ่อโหมงามให้รำ
 ออกหน้านั้นหรือพญากำเอย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ๋เอ๋เอ๋ กำเอย
 พ่อโหมงามให้รำออกหน้าเป็นพญากรรมเอย .....เฮ้ เฮ้ว

พ่อเพลง**2. เพลงเดิน มีเนื้อร้อง 2 เนื้อเพลง แล้วแต่ละนำไปร้อง**

เนื้อเพลงที่ 1 เดินไปเถิดเอย เอ้ยเดิน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..
 ซัดซ่า) แม่เดิน (ซัดซ่า) เดินหรือเดิน (ซัดซ่า) แม่เดิน ที่ลุ่มกะไรชุมบ่อสวายเอยก็อย่าท้อดินเดิน
 หนทางมันรกระหกระเหิน ชมเล่นให้เพลินใจเอย..... ลูกคู่ร้องรับ เอ๋เอ๋เอ๋ ใจเอย หนทาง
 มันรกระหกระเหิน ชมเล่นให้เพลินใจเอย....เฮ้เฮ้ว

เนื้อเพลงที่ 2 เดินไปเถิดเอย เอ้ยเดิน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..
 ซัดซ่า) แม่เดิน (ซัดซ่า) เดินหรือเดิน (ซัดซ่า) แม่เดิน พาน้องขึ้นโคกเสียงโพระดกมันร้องเกริ่น จะพา
 หนูน้องไปท้องพะเนิน เดินเล่นให้เพลินใจเอย ลูกคู่ร้องรับ เอ๋เอ๋เอ๋ ใจเอย จะพาหนูน้องไป
 ท้องพะเนินเดินเล่นให้เพลินใจเอย....เฮ้เฮ้ว

แม่เพลงร้อง**เพลงเดิน**

เดินไปเถิดเอย เอ้ยเดิน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อเดิน
 (ซัดซ่า) เดินหรือเดิน (ซัดซ่า) พ่อเดิน จะพานวลน้อง ไปท้องพะเนิน
 เดินเล่นให้เพลินใจเอย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ๋เอ๋เอ๋ ใจเอย จะพานวลน้อง ไปท้องพะเนิน
 เดินเล่นให้เพลินใจเอย .....เฮ้ เฮ้ว

พ่อเพลง**3. เพลงไป**

ไปเถิดเอย เอ้ยไป (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) แม่ไป (ซัดซ่า) ไป
 หรือไป (ซัดซ่า) แม่ไป ชมนกกันที่ในป่าไปชมพฤษภในไพร ไปชมละมั่งกวางทรายเรไร
 ครัวญเอย ลูกคู่ร้องรับ เอ๋เอ๋เอ๋ ครัวญเอย ไปชมละมั่ง กวางทราย เรไร ครัวญเอย....เฮ้เฮ้ว

แม่เพลงร้อง**เพลงไป**

ไปเถิดเอย เอ้ยไป (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อไป (ซัดซ่า)
 ไปหรือไป (ซัดซ่า) พ่อไปน้องจะหาเมียให้ ผมลายจุกเอย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ๋เอ๋เอ๋
จุกเอย น้องจะหาเมียให้ ผมลายจุกเอย.....เฮ้ เฮ้ว

พ่อเพลง**4. เพลงรำ**

รำไปเถิดเอย เอ้ยรำ(ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) แม่รำ (ซัดซ่า)
 รำหรือรำ (ซัดซ่า) แม่รำ ใส่เสื้อแต่เนื้อดีดี แม่ห่มแต่สีดอกคำ น้อยหรือแน่แม่ช่างรำ

แม่เชื้อระบำเก่าเอ๋ย .....ลูกคู่วรรับ .... เอ้อเอ้อ เก่าเอ๋ย..... น้อยหรือแม่แม่ช่างรำ แม่เชื้อระบำ
เก่าเอ๋ย.....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงรำ

รำไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยรำ(ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อรำ (ซัดซ่า)
รำหรือรำ (ซัดซ่า) พ่อรำ ใส่เสื้อแต่เนื้อดีดี พ่อห่มแต่สีดอกคำ น้อยหรือหนอพอช่างรำ พ่อ
เชื้อระบำเก่าเอ๋ย ลูกคู่วรรับ เอ้อเอ้อ เก่าเอ๋ย.... น้อยหรือหนอพอช่างรำ พ่อเชื้อระบำเก่า
เอ๋ย.....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง

5. เพลงยักษ์

ยักษ์ไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยยักษ์(ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) แม่ยักษ์(ซัดซ่า)
ยักษ์หรือยักษ์ (ซัดซ่า) แม่ยักษ์ ยักตีนกระไรติดก๊ก ยักลิกกะไรติดกัก (ซัดซ่า) แม่หงษ์ทองน้องรัก ยัก
ให้ห่มดวงเอ๋ย.....ลูกคู่วรรับ .... เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย.....แม่หงษ์ทองน้องรัก ยักให้ห่มดวงเอ๋ย เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงยักษ์

ยักษ์ไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยยักษ์(ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า)
พ่อยักษ์ (ซัดซ่า) ยักษ์หรือยักษ์ (ซัดซ่า) พ่อยักษ์ มหาหงษ์ลงกักน้องจะยักษ์ ให้ห่มดวงเอ๋ย .....ลูกคู่วรรับ
เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย..... มหาหงษ์ลงกักน้องจะยักษ์ ให้ห่มดวงเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง

6. เพลงบิน

บินไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยบิน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่บิน (ซัดซ่า) บินหรือบิน (ซัดซ่า) แม่บิน สองเท้ากระทีบดิน ใครเลยจะบิน ไปได้อย่างเจ้า
(ซัดซ่า) ใส่อบเกี่ยวข้าวรำกำงมเอ๋ย .....ลูกคู่วรรับ .... เอ้อเอ้อ งามเอ๋ย.....
ใส่อบเกี่ยวข้าว รำกำงมเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงบิน

บินไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยบิน(ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อบิน (ซัดซ่า)
บินหรือบิน (ซัดซ่า) พ่อบิน มหาหงษ์ทรงศิลป์ น้องจะบินตามเอ๋ย .....
ลูกคู่วรรับ เอ้อเอ้อ ตามเอ๋ย.....มหาหงษ์ทรงศิลป์ น้องจะบินตามเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง

7. เพลงร้อน

ร้อนเถิดเอ๋ย เอ๋ยร้อน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่ร้อน (ซัดซ่า) ร้อนหรือร้อน (ซัดซ่า) แม่ร้อนขนคิ้วของแม่ช่างหนา ขนตาของแม่
ช่างอน เล็บมือยาวขาวจะอ่อน มันน่ากอดนอนจริงเอ๋ย .....ลูกคู่วรรับ .... เอ้อเอ้อ
จริงเอ๋ย..... เล็บมือยาวขาวจะอ่อน มันน่ากอดนอนจริงเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง**เพลงร่อน**

ร่อนไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยร่อน (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อร่อน
(ซัดซ่า) ร่อนหรือร่อน (ซัดซ่า) พ่อร่อน สีนวนอ่อน อ่อน ร่อนแต่ลมบนเอ๋ย .....ลูกคู่ร้อง
รับ เอ้อเอ้อ บนเอ๋ย.....สีนวนอ่อน อ่อน ร่อนแต่ลม บนเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง**8. เพลงแถ**

แถเถิดเอ๋ย เอ๋ยแถ (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่แถ (ซัดซ่า) แถหรือแถ (ซัดซ่า) แม่แถ จะลงที่หนองไหน จะไปหนองไหนแน่
แม่นกเป็ดน้ำไชร้แหน แถให้หมดวงเอ๋ย .....ลูกคู่ร้องรับ .... เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย..... แม่
นกเป็ดน้ำไชร้แหน แถให้หมดวงเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง**เพลงแถ**

แถไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยแถ (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ....แล้วร้อง....ซัดซ่า) พ่อแถ
(ซัดซ่า) แถหรือแถ (ซัดซ่า) พ่อแถ พ่อนกเป็ดน้ำไชร้แหน แถมาลงหนองเอ๋ย .....ลูกคู่ร้อง
รับ เอ้อเอ้อ หนองเอ๋ย.....พ่อนกเป็ดน้ำไชร้แหน แถมาลงหนองเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง**9. เพลงย่อง**

ย่องไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยย่อง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่ย่อง (ซัดซ่า) ย่องหรือย่อง (ซัดซ่า) แม่ย่อง บุกพง อะไรแสก แสกสองมือก็แหวก สองตาก็
มอง (อาจร้องซ้ำรอจังหวะ) มาเจาะละมั่งกว้างทอง พวกเรากีย่องย่องเอ๋ย .....
ลูกคู่ร้องรับ ..... เอ้อเอ้อ ยิงเอ๋ย..... มาเจาะละมั่งกว้างทองพวกเรากีย่องย่องเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง**เพลงย่อง**

ย่องไปเถิดเอ๋ย เอ๋ยย่อง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ....แล้วร้อง....ซัดซ่า)
พ่อย่อง (ซัดซ่า) ย่องหรือย่อง (ซัดซ่า) พ่อย่อง ฝูงละมั่งกว้างทอง ย่องมากินถั่วเอ๋ย .....ลูกคู่
ร้องรับ เอ้อเอ้อ ถั่วเอ๋ย.....ฝูงละมั่งกว้างทอง ย่องมากินถั่วเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง**10. เพลงย่าง**

ย่างเถิดเอ๋ย เอื่อย่าง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่ย่าง (ซัดซ่า) ย่างหรือย่าง (ซัดซ่า) แม่ย่าง เจอะเสื่อ พี่ก็จะยิง เจอะกระทิงพี่ก็จะย่าง ไม่ว่า
เนื้อเสือเนื้อช้าง ย่างให้เต็มข่าเอ๋ย .....ลูกคู่ร้องรับ ..... เอ้อเอ้อ ข่าเอ๋ย..... ไม่ว่าเนื้อเสือ
เนื้อช้าง ย่างให้เต็มข่าเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง**เพลงอย่าง มี 2 เนื้อร้อง**

เนื้อเพลงที่ 1   อย่างไปเถิดเอ๋ย   เอ๋ยอย่าง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ....แล้วร้อง....
ซัดซ่า)   พ่ออย่าง (ซัดซ่า)   อย่างหรืออย่าง (ซัดซ่า)   พ่ออย่าง   ไม่ว่าเนื้อเสื่อเนื้อซ้าง   อย่างไปฝากเมีย
เอ๋ย .....**ลูกคู่ร้องรับ**   เอ๋เอ๋เอ๋ เมียเอ๋ย.....ไม่ว่าเนื้อเสื่อเนื้อซ้าง   อย่างไปฝากเมียเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

เนื้อเพลงที่ 2   อย่างไปเถิดเอ๋ย   เอ๋ยอย่าง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ....แล้วร้อง....
ซัดซ่า)   พ่ออย่าง (ซัดซ่า)   อย่างหรืออย่าง (ซัดซ่า)   พ่ออย่าง   นกยูงลากหางซ้างโยนวงเอ๋ย .....
ลูกคู่ร้องรับ   เอ๋เอ๋เอ๋ วงเอ๋ย.....นกยูงลากหางซ้างโยนวงเอ๋ย.....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง**11. เพลงถอง**

ถองเถิดเอ๋ย   เอ๋ยถอง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ .. แล้วร้อง..ซัดซ่า)
แม่ถอง (ซัดซ่า)   ถองหรือถอง (ซัดซ่า)   แม่ถอง   คอยขยับจับจ้อง   ถองให้ดูนางเอ๋ย ..
ลูกคู่ร้องรับ ..... เอ๋เอ๋เอ๋ นางเอ๋ย..... คอยขยับจับจ้อง   ถองให้ดูนางเอ๋ย.....เฮ้เฮ้

แม่เพลงร้อง**เพลงถอง**

ถองไปเถิดเอ๋ย   เอ๋ยถอง (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ....แล้วร้อง....ซัดซ่า)   พ่อถอง
(ซัดซ่า)   ถองหรือถอง (ซัดซ่า)   พ่อถอง   กล้าดีให้มาถอง   จะโดนกระบองตีเอ๋ย .....**ลูกคู่ร้อง**
รับ   เอ๋เอ๋เอ๋ ตีเอ๋ย.....กล้าดีให้มาถอง   จะโดนกระบองตีเอ๋ย .....เฮ้เฮ้

พ่อเพลง**12. เพลงขอบคุณ**

ขอบคุณเอ๋ย   เอ๋ยคุณ (ซัดซ่า.. ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ)
ขอบคุณ(ซัดซ่า)   คุณหรือคุณ (ซัดซ่า)   ขอบคุณ   ขอบคุณทุกท่านชมการเล่นพื้นบ้านวันนี้เอ๋ย....
ลูกคู่ร้องรับ ..... เอ๋เอ๋เอ๋   นี้เอ๋ย.....ขอบคุณทุกท่านชมการเล่นพื้นบ้านวันนี้เอ๋ย .....เฮ้เฮ้

เพลงที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ จะมีทั้งหมด 11 เพลง ร้องโต้ตอบระหว่าง
ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ประกอบด้วย เพลงมา เพลงเดิน เพลงไป เพลงรำ เพลงยัก เพลงบี เพลงร่อน
เพลงแถ เพลงย่อง เพลงย่าง เพลงถอง ส่วนเพลงขอบคุณ แต่งขึ้นภายหลัง โดยกลุ่มอนุรักษ์ แต่งขึ้น
เพื่อขอบคุณผู้ชม และเป็นการบอกทีมงานที่แสดงว่าการแสดงกำลังจะจบลง บางเพลงจะมีท่าทาง
ประกอบ เช่น เพลงบิน เพลงย่อง เพลงแถ เพลงรำ ซึ่งขณะร้องทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย ฝ่ายหญิงจะ
ทำท่าทางประกอบการแสดงสวยงาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนไวโอลิน

สุพจน์ ยุคลธรวงศ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนไวโอลินตามแนวการสอนของชูชาติ พิทักษากร สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้ศึกษาไวโอลินเป็นวิชาเอก หลักสูตรการสอนไวโอลินของชูชาติ พิทักษากร ใช้ในการสอนไวโอลินในคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ ดำเนินขั้นตอนตามมาตรฐานสากลเหมือนกับวิธีของ ชูชูกิ และแลงกี๊ แต่มีความแตกต่างที่ ชูชาติ พิทักษากรมีความสนใจที่จะสอนนิสิตที่ไม่ได้ศึกษาไวโอลินเป็นวิชาเอก และไม่เคยศึกษาไวโอลินมาก่อน โดยนำวิธีการเรียนการสอนไวโอลินระดับสูงมาประยุกต์สอนกับผู้ใหญ่โดยเปิดสอนให้นิสิตระดับพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเล่นไวโอลินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในเวลาอันสั้น วิธีการสอนที่นำมาใช้ได้แก่ การกำหนดตำแหน่งของนิ้วมือซ้ายในแบบต่างๆ การฝึกเครื่องระดับเสียงที่ถูกต้องในแบบฝึกหัดหรือบทเพลงก่อน เพื่อนำไปสู่การเล่นไวโอลิน การผ่อนคลายกล้ามเนื้อถือเป็นหลักสำคัญในการเล่นไวโอลินโดยวิธียืดหยุ่น และโยคะ การเรียนไวโอลินเป็นกลุ่มโดยใช้ครูผู้ช่วยสอน

ผู้วิจัยนำหลักการในชุดการสอนของ เร็กซ์ เมเยอร์ ที่จัดทำขึ้นมาเป็นแบบ หากเน้นให้ผู้เรียนตอบสนองชุดการสอนจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ชุดการสอนสามารถใช้ได้ทั้งการเรียนการสอนรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และมีการประเมินผลย่อยในแต่ละตอน โดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมินผลเอง ชุดการสอนจะมาแก้ปัญหาในการขาดแคลนครูได้ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าจากการเปรียบเทียบแนวการสอนและเนื้อหาการสอนของ ชูชูกิ แลงกี๊ และชูชาติ พิทักษากร สอดคล้องกัน ในด้านการคำนึงถึงสรีระของนิ้วมือเป็นหลักในการสอนไวโอลินขั้นพื้นฐาน ซึ่งแตกต่างจากแนวการสอนของ แลงกี๊ ที่ใช้หลักทฤษฎีดนตรีเป็นแนวทางในการกำหนดแนวการสอนและเนื้อหาการสอน ผู้วิจัยใช้เนื้อหาการเรียนการสอนไวโอลินมาตรฐานคือ muscle relaxation, scale, position, trill, shifting, slur, staccato, spiccato, portamento, harmonics, double stop, sautille, tone production, vibrato และ repertoire เป็นหลักในการเปรียบเทียบการสอน พบว่า ชูชาติ พิทักษากรนำเนื้อหาหลักดังกล่าวไปใช้ประกอบการสอนทุกเรื่อง

ณัฐพร ผกาหลง (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอน โซลเฟจประกอบหลักสูตรไวโอลินตามแนวของยามาฮ่าสำหรับนักเรียน โรงเรียนดนตรีสยามกลการระดับชั้นต้น เป็นการบูรณาการโดยนำการสอนโซลเฟจตามแนวของยามาฮ่ากับหลักสูตรไวโอลินตามแนวของยามาฮ่ามา เน้นให้ความสำคัญกับการร้องและการฟัง โดยฝึกกระบวนการทั้งสองให้มีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องและนำมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีเพื่อที่จะพัฒนาทักษะทางดนตรีในด้านอื่นไปพร้อมๆกัน

เช่น การเล่น การจำ และการอ่านดนตรี ซอลเฟจเป็นกระบวนการร้องและการฟังเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเครื่องดนตรี

การฝึกปฏิบัติการร้องและการฟังจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ที่ไม่มีอุปกรณ์หรือเครื่องหมายบอกตำแหน่งระดับเสียงตัวโน้ต (นมหรือเฟรต) อย่างเช่นไวโอลินที่ผู้วิจัยนำมาเป็นเครื่องดนตรีในการศึกษา และไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการเปิดหลักสูตรการสอนทั้งในโรงเรียนในระบบและนอกระบบ หลักสูตรการเรียนการสอนไวโอลินในประเทศไทยนั้นมีหลายหลักสูตรด้วยกัน โรงเรียนดนตรีสยามกลการประเทศไทยได้ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนไวโอลินของยามาฮ่าประเทศญี่ปุ่น ที่มีหนังสือแบบเรียน 3 เล่ม แต่ละเล่มแบ่งออกเป็น 6 บทเรียน มีเนื้อหาสาระการเรียนการสอนไวโอลินบรรจุไว้อย่างครบถ้วน เริ่มต้นด้วยท่าทางการเล่น การจับไวโอลิน การจับคันชัก ท่าทางการยืนและนั่งที่ถูกต้อง ในหนึ่งชั่วโมงมีการสอนบันไดเสียง บทเพลง แบบฝึกหัด และการอธิบายเทคนิคต่างๆ พร้อมทั้งมีซีดีประกอบการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ฟัง และเป็นดนตรีประกอบการเล่นของนักเรียน จุดประสงค์ของการเรียนไวโอลินระดับขั้นต้นเพื่อให้นักเรียนสนุกสนานกับการเล่นไวโอลิน

ถึงแม้หลักสูตรไวโอลินของยามาฮ่าจะมีความครบถ้วนในด้านต่างๆ แต่ในสภาพปัจจุบันผู้เรียนไวโอลินส่วนมากไม่ได้ฝึกทักษะด้านการฟังและการร้อง เป็นสาเหตุให้เล่นไวโอลินได้ไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำการสอนโซลเฟจตามแนวของยามาฮ่ามาปรับใช้กับการเรียนหลักสูตรไวโอลินตามแนวของยามาฮ่า สำหรับนักเรียนโรงเรียนดนตรีสยามกลการระดับขั้นต้นเพื่อให้นักเรียนมีทักษะการเล่นไวโอลินที่ดีขึ้น

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทักษะการเล่นไวโอลินสูงขึ้นใน 4 ด้านคือด้านระดับเสียง ด้านจังหวะ ด้านลักษณะของเสียง และด้านความดังของเสียงเนื่องมาจากการเรียนด้วยชุดการสอนโซลเฟจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และมีสิ่งที่ค้นพบเพิ่มเติม ดังนี้ 1) การสอนร้องโซลเฟจจะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละวันเป็นสำคัญ ผู้เรียนที่มีสมาธิและมีทักษะการฟังสูงสามารถรับรู้โดยผ่านกระบวนการคิดจะสามารถถ่ายทอดเสียงที่ถูกต้องผ่านเสียงร้องได้เป็นอย่างดี ทำให้ทักษะการเล่นไวโอลินในด้านต่างๆเป็นไปอย่างคล่องแคล่ว และเป็นธรรมชาติ 2) ช่วงสมาธิของนักเรียนที่ดีที่สุดอยู่ในช่วง 5-10 นาทีแรกของชั่วโมงเรียน ดังนั้นควรสอนเนื้อหาการร้องโซลเฟจให้กับนักเรียนในช่วงนี้ 3) การสอนเรื่องจังหวะควรเน้นการเคลื่อนไหวที่แขนขาเป็นหลัก เนื่องจากแขนขาเป็นการเคลื่อนไหวของคันชักขึ้นและลง ควบคุมช้า-เร็วของจังหวะให้สอดคล้องกับความช้า-เร็วในการเคลื่อนไหวของแขนด้วย 4) การสอนโซลเฟจควรสอนทีละขั้น จากง่ายไปหายากเป็นการเรียนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่ เพื่อมุ่งเน้นให้

นักเรียน ได้เรียนรู้เนื้อหาที่ระดับ 5) การพัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกายของนิ้วมือซ้าย (Solfège Fingering) ใช้ประกอบการร้องเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจทักษะการเล่นทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้นได้ดีขึ้น

ยงยุทธ เอี่ยมสะอาด (2555) วิจัยเรื่องศึกษาคณะเดี่ยวไวโอลินเพลงลาวแพน โดยรองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาประวัติ ผลงาน และเพื่อศึกษาอัตลักษณ์การเดี่ยวไวโอลินเพลงลาวแพนของรองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทเพลงเดี่ยวไวโอลินบทเพลงลาวแพนโดยนำทำนองเพลงลาวแพนทางของครุดนตรีไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในแนวคิดการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีคลาสสิก มาบรรเลงตามขนบแบบไทย นำสีสัน สำเนียง เอกลักษณ์ของเสียง และเทคนิคขั้นสูงมาใช้ อย่างเหมาะสม มีการนำเทคนิคมือขวา การเล่นโน้ตหลายๆตัวการขยายส่วน เทคนิคการขยายส่วน ให้มีความยาวเป็น 2 เท่าหรือยาวกว่านั้น มีการนำเทคนิคการพรมนิ้ว การเล่นโน้ตสองตัวสลับกันไป มาอย่างรวดเร็ว เทคนิคโน้ตประดับ กลุ่มโน้ต 4-5 ตัวที่เป็นโน้ตประดับของโน้ตหลัก มีลักษณะการขึ้นลงที่เป็นแบบแผน เทคนิคการไล่เลียนกันของทำนองระหว่าง 2 แนวขึ้นไป ประโยคถาม ทำนองถาม ประโยคที่ตามด้วยประโยคตอบ มีการนำเทคนิคการครั้น โน้ตสะบัด โน้ตประดับชนิดหนึ่ง เป็นโน้ตตัวเล็กที่อยู่หน้าโน้ตหลักเล่นผ่านไปอย่างรวดเร็วโดยไม่นับจังหวะ การประพันธ์ทำนอง (sequence) การเล่นซ้ำ (repetition)

ผู้วิจัยอภิปรายผลไว้ว่า รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ เป็นครุดนตรีอาวุโสทางด้านดนตรีไทย และดนตรีสากลเป็นนักดนตรีไทยผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมดนตรีไทยในต่างประเทศ เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีในลักษณะผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากล

การบรรเลงเดี่ยวไวโอลินบทเพลงลาวแพน โดยรองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ เป็นการนำแนวคิดที่ว่าคนเล่นไวโอลินก็จะเล่นแต่บทเพลงคลาสสิก ส่วนคนเล่นซอไทยก็จะเล่นแต่เพลงไทย จึงมีแนวคิดที่จะนำสองสิ่งนี้มาหลอมรวมกัน เพื่อให้เกิดการผสมผสานกันระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีคลาสสิกโดยยังคงความเป็นไทยไว้ เพียงแต่นำสำเนียง สีสัน ชุ่มเสียง เทคนิคขั้นสูงมาใช้ อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างนวัตกรรมขึ้นมาใหม่ เป็นอัตลักษณ์เพลงไทยที่บรรเลงด้วยไวโอลิน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพลงพื้นบ้าน

ภิญโญ ภูเทษ (2556) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อศึกษาเก็บรวบรวมเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ และวิเคราะห์องค์ประกอบจัดทำโน้ตดนตรีสากลประกอบคำร้อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นผู้อาวุโส ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำท้องถิ่น พ่อเพลง แม่เพลง ผลของการศึกษาพบว่า เพลงพื้นบ้านที่ยังมีการเล่นกัน

อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ เพลงพื้นบ้านตำบลสระทะเล เพลงพื้นบ้านตำบลภูเขาทอง เพลงพื้นบ้านตำบลหนองบัว เพลงพื้นบ้านตำบลเนินศาลา ประเภทเพลงพื้นบ้านแบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ 1) เพลงในช่วงเทศกาลงานบุญ 2) เพลงในเทศกาลเพาะปลูก 3) เพลงในช่วงเทศกาลเกี่ยวเกี่ยว และ 4) เพลงร้องเล่นทั่วไปไม่จำกัดเทศกาล การวิเคราะห์ลักษณะทางดนตรีพบว่า เพลงส่วนใหญ่มีทำนองเดี่ยวสั้นๆ ในหนึ่งบทเพลงมีจังหวะที่ร้องซ้ำปานกลาง และเร็วด้วยจังหวะคงที่และไม่คงที่ บางครั้งลักษณะของทำนองมีการซ้ำเสียงกันอยู่บ้าง การใช้ขลุ่ยในการเคลื่อนที่ของทำนองเพลง มีดังนี้คือ ขลุ่ย 2 เมเจอร์ ขลุ่ย 3 ไมเนอร์ ขลุ่ย 4 เพอร์เฟกต์ ขลุ่ย 5 เพอร์เฟกต์ ขลุ่ย 6 ไมเนอร์ และการซ้ำเสียง เป็นต้น ลักษณะการร้องเพลงนั้นมีทั้งร้องเดี่ยวและร้องหมู่ การร้องหมู่เป็นแบบลูกคู่ร้องรับและแบบร้องไปพร้อมๆกัน

อำลดา กมลมาลย์ (2553) วิจัยเรื่อง การศึกษาหลักพุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านจังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของการประพุดที่เกิดขึ้นมาจากภายในจิตใจ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ดีงาม ส่วนใหญ่เป็นหลักการประพุดปฏิบัติที่บุคคลทั่วไปควรปฏิบัติเพราะเป็นเรื่องที่สอนให้รู้ บาป บุญ คุณ โทษ และพุทธจริยธรรมนี้ได้ซึมซับเข้าไปในวิถีชีวิตของชาวบ้านท่าโพโดยผ่านเพลงพื้นบ้าน จังหวัดอุทัยธานี กล่าวโดยสรุป เพลงพื้นบ้านเป็นบทเพลงที่สอดแทรกจริยธรรมทางพุทธศาสนาที่อยู่คู่กับคนไทยและสังคมไทย โดยสอดแทรกอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหล่อหลอมวิถีชีวิตคนไทยและสังคมไทยให้ประสบความสำเร็จ สวัสดิ์จินกลายเป็นเอกลักษณ์ไทยตราบนานเท่าทุกวันนี้

จันทนา คชประเสริฐ (2542) วิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลาง เรื่องเพลงเทพทองสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลางเรื่องเพลงเทพทอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.01/85.82 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนตัวอย่างประชากรที่เรียนด้วยชุดการสอนมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลคะแนนทักษะการขับร้องเพลงเทพทองมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.21 เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวังคือ ผลการประเมินด้านทักษะการขับร้องมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

เดชาชัย สุจริตจันทร์ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีการสอนของโคคาย

ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีของโคคายกับวิธีสอนปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีของโคคายกับวิธีสอนปกติ 4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีของโคคายกับวิธีสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการการเรียนรู้ตามวิธีการสอนของโคคาย แผนการจัดการการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นและแบบสอบถามวัดเจตคติทางการเรียนวิชาดนตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียน โดยวิธีสอนของโคคาย มีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาวิธีการสอนของโคคายมีหลักการแบ่งเป็น 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ร้องเนื้อเป็นการสอนร้องเพลง (เนื้อร้อง) โดยเลือกเพลงที่มีโน้ตตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสอน ชั้นที่ 2 ร้องทำนอง เป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียง “ทา” แทนเนื้อร้อง ชั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ เป็นการใช้สัญลักษณ์ภาพประกอบทำนอง ชั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต เป็นการใช้ตัวโน้ตแทนสัญลักษณ์ภาพ ชั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง โดยรายละเอียดที่ดำเนินการตามหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นของโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดนตรีจุฬารัตน์สาขาแฟชั่นไอส์แลนด์ นักเรียนโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทศบาลโกลด์สทาวน์มินทร์ และนักเรียนโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นจำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนจากโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 1 ของสถาบัน ABRSM จากโรงเรียนดนตรีจุฬารัตน์ สาขาแฟชั่นไอส์แลนด์ จำนวน 6 คนนักเรียนที่สอบผ่านเกรด 9 จากโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทศบาลโกลด์สทาวน์มินทร์ จำนวน 2 คน และนักเรียนที่ผ่านการประเมินผลระดับขั้นต้นจากโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านปฏิบัติไวโอลิน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอ พุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการศึกษาสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน ให้มีความสอดคล้อง กับเนื้อหาที่จะนำไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพุหะคีรี จังหวัด นครสวรรค์ และประยุกต์องค์ความรู้เพื่อนำมาบรรจุอยู่ในแผนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน กระบวนการสร้าง และหาคุณภาพดังนี้

1.1 เลือกเรื่อง วิเคราะห์ และแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆ กำหนดหัวข้อต่างๆ ให้ ครอบคลุมกับเนื้อหาของชุดการสอนที่จะสร้าง โดยแบ่งเนื้อหาของชุดการสอนออกเป็น 6 หน่วย การเรียนรู้ ใช้เวลาในการเรียนทั้งหมด 18 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยที่ 1 เพลงต้นกำเนิด

ประวัติของการละเล่นเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพุหะคีรี การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพุหะคีรี คุณลักษณะสำคัญของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพุหะคีรี การฝึกร้องเพลงต้นกำเนิด (เพลงมา)

หน่วยที่ 2 เทคนิคพื้นฐานในการปฏิบัติไวโอลิน

การสีสายเปล่า
การสีโดยแบ่งส่วนของคันชัก
การปฏิบัติเสียงเบา-ดัง
การนำเทคนิคและความรู้มาใช้ในบทเพลง

หน่วยที่ 3 เทคนิคพื้นฐานการปฏิบัติไวโอลินให้มีระดับเสียงที่ถูกต้อง แม่นยำ

การฝึกปฏิบัติไวโอลินสี่คู่เสียงเพอร์เฟค คู่ที่ 1, คู่ที่ 4, คู่ที่ 5 และคู่ที่ 8
การอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต โดยการร้อง (Solfege) บันไดเสียง
การฝึกปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง (บันไดเสียง E minor)
การนำเทคนิคและความรู้ที่เรียนมาใช้ในบทเพลง

หน่วยที่ 4 กระบวนการเรียนรู้และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ เพลงต้นกำเนิด (Theme)

การดบมือเป็นจังหวะเพลงต้นกำเนิด (Theme)
การอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege) บทเพลงต้นกำเนิด (Theme)
การร้องและบรรเลงเพลงต้นกำเนิด

หน่วยที่ 5 กระบวนการเรียนรู้และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์เพลงต้นกำเนิด (Variations)

การวิเคราะห์และการฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยการใช้อักษรวงกลม (Solfège) ขึ้นสู่เสียงที่สำคัญและน่าสนใจในบทเพลง การปฏิบัติไวโอลินขึ้นสู่เสียงที่วิเคราะห์และอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต การบรรเลงเพลงต้นกำเนิด (Variation)

หน่วยที่ 6 การจัดแสดงบรรเลงไวโอลินเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล (Theme and Variations)

การแสดงของผู้เรียน บรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำเนิด

การทดสอบผู้เรียน โดยนำเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน ที่เคยเรียนรู้ นำมาสร้างสรรค์ในบทเพลง

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ หลักการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรี สื่อการเรียนการสอน และขั้นตอนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนวิชาดนตรี ศึกษา ทฤษฎีดนตรี เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีในเรื่องการปฏิบัติไวโอลินให้สัมพันธ์กับเพลงต้นกำเนิด การสร้างชุดการสอนต้องพิจารณาถึงหลักการ ทฤษฎีทางการศึกษาหลายด้าน ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนโดยนำแนวคิดทางการศึกษาแนวพุทธศาสนามาใช้ผสมผสานกับแนวคิดทางดนตรีศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในด้าน เนื้อหา วัตถุประสงค์ การวัดและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1.2.1 สร้างชุดการสอนมีแนวคิดพื้นฐานโดยพัฒนาในเรื่อง ระดับเสียง (Pitch) จังหวะ (Time) คุณภาพเสียง (Tone) รูปร่างของเสียง (Shape) การแสดงดนตรี (Performance) โดยมีกระบวนการ เริ่มจากการฟังแล้วนำไปสู่การร้องเพลง โดยมีเนื้อร้องแบบดั้งเดิม และร้องแบบโซลเฟจ (Solfège) อ่านออกเสียงตัวโน้ต โด เร มี ในบันไดเสียง คู่เสียงสำคัญ และบทเพลง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติไวโอลินในคู่เสียงและบทเพลง ต่อจากนั้นประยุกต์และสร้างสรรค์บทเพลงเป็น Variations ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ทักษะดนตรี

1.2.2 สร้างชุดการสอนมีหลักการเรียนรู้โดย การค้นหาจุดสำคัญและแบ่งส่วน เมื่อปฏิบัติในแต่ละส่วนย่อยได้ดีแล้วนำส่วนย่อยนั้นมารวมกัน ปฏิบัติจากง่ายไปหายาก และจากการปฏิบัติซ้ำๆ ค่อยเพิ่มความเร็วจนถึงตามที่ได้กำหนดไว้ มีการปฏิบัติซ้ำเพื่อให้มีความมั่นคงในการปฏิบัติ บูรณาการเชื่อมโยงต่อเนื่องความรู้และทักษะในแต่ละส่วนเข้าหากันเป็นองค์รวม และประยุกต์ใช้ในบทเพลง

1.2.3 สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันโดยนำเสนอเนื้อหาที่ตรงจุด และมีความน่าสนใจ รวมทั้งผู้สอนเป็นต้นแบบที่ดี

1.3 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละหน่วย เพื่อที่จะคาดหวังพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในการตอบสนองของผู้เรียนจากการจัดการเรียนการสอน

1.4 ออกแบบชุดการสอน ในการจัดทำครั้งนี้ประกอบด้วย

1.4.1 คู่มือครู ประกอบด้วยส่วนต่างๆต่อไปนี้

คำชี้แจงสำหรับครู

คุณสมบัติผู้ใช้ชุดการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน

โครงสร้างแผนการสอน

1.4.2 แผนการเรียนรู้ 6 หน่วย

เรื่องที่เรียนรู้

สาระสำคัญและแนวคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา แบบฝึกปฏิบัติ

ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ โดยกำหนดกิจกรรมตามลำดับดังนี้

ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมพร้อมของผู้เรียน

ขั้นพัฒนาทักษะกระบวนการซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

1. เฝ้าดูสถานการณ์ปัญหาและแก้ปัญหา
2. การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนและผู้สอนสรุปแนวคิด หลักการ และกระบวนการ แก้ปัญหาในเรื่องที่เรียน

ขั้นทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1.5 จัดทำชุดการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน (ฉบับร่าง) ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผล การเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหน่วยการเรียนรู้ ได้รับความชี้แนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยคณิตศึกษาและคณิตชาติพันธุ์ การสอนไวโอลิน การสร้างชุดการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง 2. ดร.ประทีภย์ ประทีปะเสน 3. อาจารย์ณัฐพร ผกาหลง ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และประเมินคุณภาพ โดยได้จัดแบ่งการประเมินออกเป็นด้านต่างๆ สำหรับการประเมินและการให้ความหมายของค่าที่วัดแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

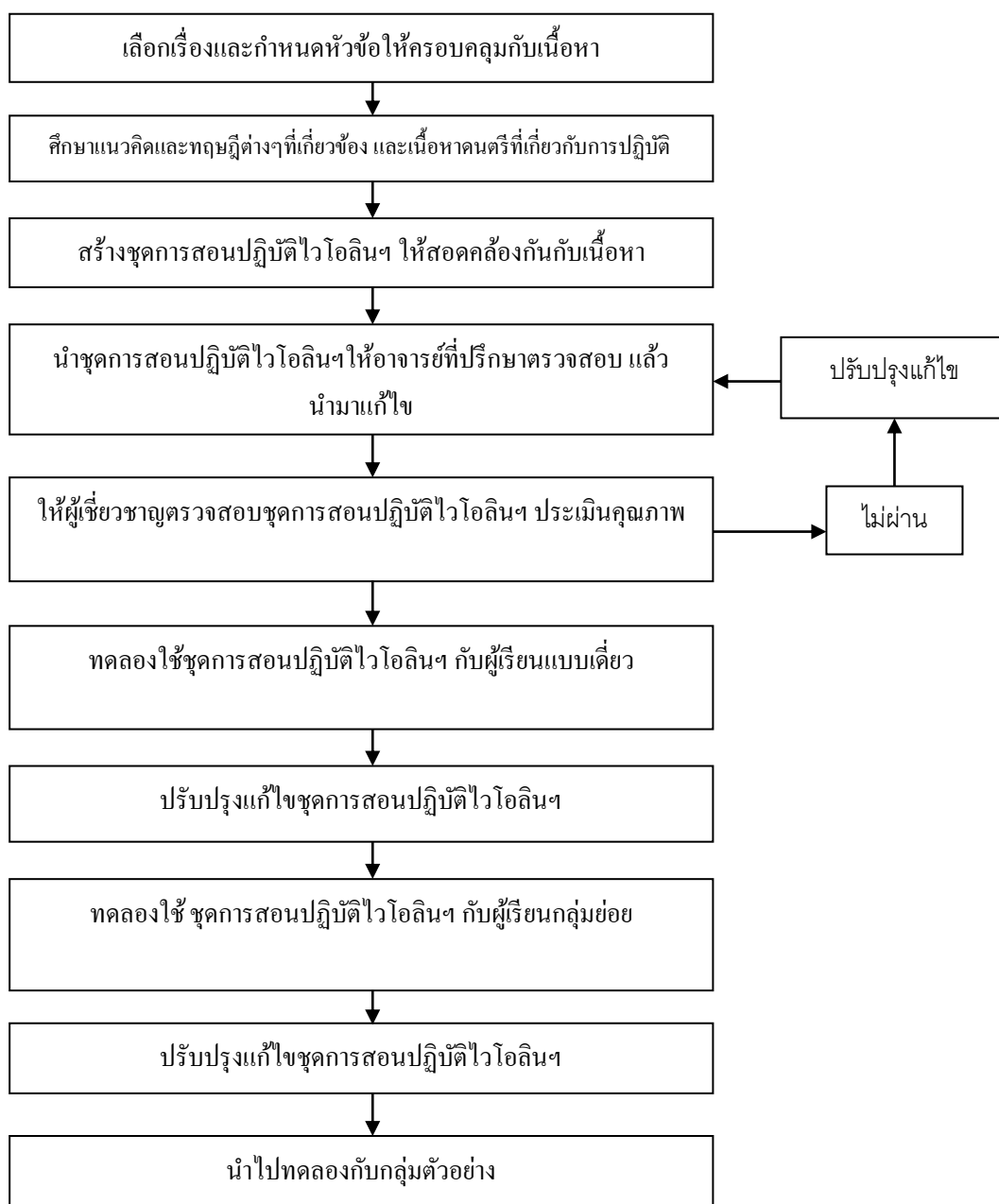
1.7 ผู้วิจัยรวบรวมปัญหาและข้อบกพร่อง ทำการปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.8 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเบื้องต้น (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

1.8.1 ทดลองแบบรายบุคคล โดยผู้วิจัยนำชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินไปทดลองใช้กับผู้เรียนไวโอลินที่ผ่านการเรียน และผ่านการประเมินระดับขั้นต้นแล้วแบบหนึ่งต่อหนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมปัญหาและข้อบกพร่อง ทำการปรับปรุงแก้ไขชุดการสอน

1.8.2 ทดลองแบบกลุ่มย่อย โดยผู้วิจัยนำชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินไปทดลองใช้กับผู้เรียนไวโอลินที่ผ่านการประเมินระดับขั้นต้นแล้วแบบกลุ่มย่อยจำนวน 6 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมปัญหาและข้อบกพร่อง ทำการปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนขั้นสุดท้าย

1.8.3 การทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำชุดการสอน
ปฏิบัติไวโอลิน ไปจัดการเรียนการสอนจริง (Trial Run) กับกลุ่มตัวอย่าง
ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน สรุปได้ดังภาพประกอบดังนี้

ภาพที่ 4 สรุปขั้นตอนการสร้างชุดการสอน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน ปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี เป็นแบบประเมิน เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติไวโอลิน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

1.1 หัวข้อในการประเมินทักษะกระบวนการปฏิบัติทางดนตรี (ไวโอลิน)

1.1.1 ด้านระดับเสียง (Pitch) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้ระดับเสียงที่ถูกต้องเที่ยงตรงแม่นยำ (Intonation)

1.1.2 ด้านจังหวะ (Time) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยลักษณะจังหวะที่ได้ถูกต้อง อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น เหมาะสม

1.1.3 ด้านคุณภาพเสียง (Tone) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินที่มีคุณภาพเสียง (Tone Quality) ผลิตน้ำเสียงออกมาได้เป็นอย่างดี ผู้ฟังรับรู้ได้ถึงความรู้สึก บ่งบอกได้อย่างชัดเจน ในด้านหลักเสียงหรือระบบเสียง (Tonality)

1.1.4 ด้านรูปร่างของดนตรี (Shape) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้อย่างเป็นธรรมชาติ แสดงออกทางอารมณ์ (Expression) ได้สำเนียงที่บอกถึงกระบวนการแบบทางดนตรี ตามยุคของดนตรี และเทคนิคปฏิบัติที่เหมาะสมกับเครื่องดนตรี โดยแสดงรายละเอียดในการผลิตเสียงที่มีลักษณะเสียงสั้นเสียงยาว เสียงดังเสียงเบา เสียงเชื่อมเสียงขาด ได้ถูกต้องและเหมาะสม (Articulation)

1.1.5 ด้านการแสดงออกทางดนตรี (Performance) ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางดนตรีมีลักษณะมั่นคง แน่นอน สมบูรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย และสื่อสารได้อย่างชัดเจนตาม ลักษณะรูปแบบของบทเพลง ถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟังให้เข้าใจได้ (พัฒนาจาก เอบีอาเอสเอ็ม) (ABRSM, 2015, p.86)

1.2 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	10-8	7-5	4-0
ระดับคุณภาพ	2 ผ่านระดับดี	1 ผ่านระดับปานกลาง	0 ไม่ผ่านควรปรับปรุง

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนข้อทดสอบการปฏิบัติไวโอลิน

รายการประเมิน		
เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีร์จังหวัดนครสวรรค์ Theme and Variations		
ดี ผ่านระดับดี (2 คะแนน)	ผ่าน ระดับปานกลาง (1 คะแนน)	ไม่ผ่าน ต้องปรับปรุง (0 คะแนน)
สามารถบรรเลงบทเพลงตาม หัวข้อประเมินได้เสียงถูกต้อง ชัดเจน	สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านใน ระดับดีเพียง ร้อยละ 50	ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตาม หัวข้อประเมินได้เพียงพอ

(พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนข้อทดสอบจาก สุพจน์ ยุคลธรวงศ์, 2540)

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอยุหะคีร์ จังหวัดนครสวรรค์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสม ของการกำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of item Objective Congruence) นำข้อมูลที่รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอยุหะคีร์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอยุหะคีร์ จังหวัดนครสวรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนเรียน และหลังเรียน (One Group Pretest Post-test Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น.20)

ตารางที่ 4 แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง

สอบก่อน (Pretest)	ทดลอง (Treatment)	สอบหลัง (Post-test)
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

T₁ แทน การทดลองก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ 4MAT

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. เลือกผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้น จำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนจากโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 1 ของสถาบัน ABRSM จากโรงเรียนดนตรีจูไรรัตน์ สาขาแพชั่นไอส์แลนด์ จำนวน 6 คน นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 9 จากโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทสโก้ โลตัสนวนิมิตร จำนวน 2 คน และนักเรียนที่ผ่านการประเมินผลระดับขั้นต้นจากโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่ จำนวน 2 คน และให้ฝึกซ้อมบทเพลงต้นกำเนิด Theme and Variations

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คือบทเพลงต้นกำเนิด Theme and Variations เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนการเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คะแนน

3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ระยะเวลาในการสอน 18 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะวัดผลและประเมินผลด้วยแบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ระหว่างเรียน (ระหว่างใช้ชุดการสอน) ในแต่ละหน่วยตั้งแต่หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 5 เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนของแผนการเรียนรู้ในหน่วยที่ 6 ทำการวัดผลโดยใช้แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติหลังเรียนเพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บคะแนนพร้อมกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post – test)

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post – test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คือบทเพลงต้นกำเนิด Theme and Variations เพื่อเปรียบเทียบ

วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังการเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผ่านการหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ในการใช้ชุดการสอน และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จำนวนจากสูตร (วาโร เฟิงส์วัตต์, 2546, น.95)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำนวนจากสูตร (วาโร เฟิงส์วัตต์, 2546, น.96)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test

Dependent sample (วาโร เฟิงส์วัตต์, 2546, น.99)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละตัวกำลังสอง

$(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

3. การคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2546, น.43) คำนวณจากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนรวมจากการทำกิจกรรม

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมทุกจุดประสงค์รวมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum f}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพผลลัพธ์

$\sum f$ แทน คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ได้ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนที่เป็นผลมาจากการใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนการเรียนกับหลังการเรียนโดยใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ในการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน ผลสรุปของการประเมินแสดงไว้ในภาคผนวก ค ในตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพชุดการสอน (หน้า 99) ระดับคุณภาพของชุดการสอน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด และในตารางแสดงผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (หน้า 100) ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างวัตถุประสงค์ การเรียนรู้กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติ ของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1 นำแบบทดสอบไปใช้ได้ แล้วจึงนำไปทดลองแบบเดี่ยว ต่อจากนั้นนำชุดการสอนกลับมาปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มย่อยแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ครั้งสุดท้าย แล้วจึงนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ให้ผู้เรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน ต่อจากนั้นได้ทำการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน วัดผลและประเมินผลทักษะการปฏิบัติ เก็บคะแนนระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไว้ เริ่มจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 5 เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลและประเมินผลทักษะการปฏิบัติหลังเรียนอีกครั้ง พร้อมกับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เพื่อที่จะนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบไปหาค่าทางสถิติ ดังที่แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลง เต็มกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้เรียน คนที่	คะแนนวัดและประเมินผลระหว่างเรียน					รวม	
	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่	คะแนน	คะแนน
	1	2	3	4	5	ระหว่าง	หลัง
						เรียน	เรียน
	15	15	15	15	15	75.00	30
1	9	12	12	12.50	12	57.50	24
2	9	12	12	13	13	59.00	25
3	10	12.75	12	12	12	58.75	25
4	10	12.75	12	13.50	14	62.25	26
5	13	14	13	13	14	67.00	25
6	14	13	14	14	14	69.00	26
7	8	12	11.25	11.50	11	53.75	23
8	9	11.75	11.25	10.50	11	53.50	21
9	14	14	14	14	13	69.00	26
10	13	14.25	13.75	13	13	67.00	26
						รวม	616.75
							247
						ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
						82.23	82.33

จากตารางที่ 5 ในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลง เต็มกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียน มีค่าเท่ากับ 82.23 และคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ

หลังเรียน มีค่าเท่ากับ 82.33 แสดงว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลง ต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีค่าเท่ากับ 82.23/82.33 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงว่าชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

จากผลประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้นำมาคำนวณประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80 ได้ผลสรุปดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลง ต้นกำ	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบระหว่างเรียน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียน
	E_1 (80)	E_2 (80)
ค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติ	82.23	82.33

จากตารางที่ 6 พบว่าชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีประสิทธิภาพ 82.23/82.33 โดยมีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบระหว่างเรียนเท่ากับ 82.23 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 82.33 แสดงว่าชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
ของผู้เรียน ด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด
บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
ปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัด
นครสวรรค์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test for dependent
sample ด้วยการคำนวณ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าสถิติจากการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
ของผู้เรียนโดยใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน

ผู้เรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test	คะแนนหลังเรียน Post-test	คะแนนผลต่าง D
1	3	8	5
2	5	8	3
3	2	8	6
4	4	9	5
5	6	9	3
6	5	9	4
7	2	6	4
8	5	6	1
9	8	9	1
10	8	9	1
n	10	10	10
Sum	48	81	33
Mean	4.80	8.10	3.30
S.D.	2.15	1.20	1.83

ตารางที่ 8 สรุปค่าสถิติจากการทดสอบการปฏิบัติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ของผู้เรียนโดยใช้
ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Df	Sig.
ก่อนเรียน	10	4.80	2.15			
หลังเรียน	10	8.10	1.20	5.70	9	0.0001

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติของผู้เรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการสอน จำนวน 10 คน พบว่าก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 8.10 มีค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 5.70 ซึ่งสูงกว่าค่า t ในตาราง 1.81 ที่ระดับ 0.05 (5.70-1.81 มากกว่า 3.89) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการลงภาคสนาม
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5 วิเคราะห์ข้อมูล

2. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การกำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นของโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดนตรีจุฬารัตน์สาขาแพชั่นไอส์แลนด์ นักเรียนโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทสโก้โลตัสนวนินทร์ และนักเรียนโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้น จำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกซึ่งเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนจากโรงเรียนดนตรีเอกชน 3 โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนที่สอบผ่านเกรด 1 ของสถาบัน ABRSM จากโรงเรียนดนตรีจุฬารัตน์ สาขาแพชั่นไอส์แลนด์ จำนวน 6 คนนักเรียนที่สอบผ่านเกรด 9 จากโรงเรียนดนตรียามาฮา สาขาเทสโก้โลตัสนวนินทร์ จำนวน 2 คน และนักเรียนที่ผ่านการประเมินผลระดับขั้นต้นจากโรงเรียนดนตรีสกายมิวสิก อคาเดมี่ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เพื่อที่จะใช้วัดว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน และเมื่อการเรียนสิ้นสุดลงแล้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้แก่ ประสิทธิภาพของชุดการสอน และผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติไวโอลิน จำนวน 2 เพลง ได้แก่บทเพลงเดินกำ Theme and Variations

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนเรียน เรื่องชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมดโดยใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการสอนจำนวน 18 ชั่วโมง

4.3 เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะประเมินผลด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ (E1) และในหน่วยที่ 6 ได้ทำการทดสอบหลังเรียนเก็บคะแนนรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ (E2)

4.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการ

ประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ โดยดำเนินการดังนี้

5.1.1 นำคะแนนทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย

5.1.2 นำคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละหน่วยมาหาร้อยละจากคะแนนเต็มระหว่างเรียน เป็นค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ 80 (E_1)

5.1.3 หาค่าเฉลี่ยโดยนำคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติหลังเรียน เป็นค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ 80 (E_2)

5.1.4 เปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพที่วิเคราะห์ได้กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

5.2.1 บันทึกผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5.2.2 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน ของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยสถิติทดสอบแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวกันที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent Samples) โดยการคำนวณ

5.2.4 แปลความหมายของผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการทดลอง สรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 82.23/82.33 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/80

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.80 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15) คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.10 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.20) คิดเป็นร้อยละ 81 โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเพิ่มขึ้น 3.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.23/82.33 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบทักษะการปฏิบัติระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนของแต่ละหน่วยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-5 ของชุดการสอน คะแนนของผู้เรียนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.23 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบทักษะการปฏิบัติหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.33 แสดงว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 มีประสิทธิภาพความสอดคล้องในด้านของกระบวนการและผลลัพธ์ได้ค่าใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าการนำชุดการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมสุดท้ายมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการ เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยในกระบวนการสร้างชุดการสอนได้ทำอย่างถูกต้องตามขั้นตอน มีการทดสอบเบื้องต้น และการทดสอบจริงโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ผ่านการชี้แนะและการพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมในด้านต่างๆจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าด้านเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีความชัดเจน การทำกิจกรรมมีความน่าสนใจ ครอบคลุมเนื้อหาและได้ถูกจัดเรียงลำดับต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ได้แก่ แบบฝึกหัด บทเพลง และอื่นๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วม สามารถปฏิบัติได้ และพัฒนาไปตามกระบวนการเรียนการสอน การจัดรูปแบบของชุดการสอนนำไปใช้ได้สะดวก ผู้เรียนใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง แสดงให้เห็นได้ว่ากระบวนการในการจัดการเรียนการสอนสามารถทำได้ตามความเหมาะสมและแสดงผลออกมาตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

2. จากการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี

จังหวัดนครสวรรค์ ผลปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15) คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.10 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.20) คิดเป็นร้อยละ 81 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเพิ่มขึ้น 3.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นที่ 95% แสดงว่าชุดการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดลองเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าขึ้นมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติมากกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามลำดับขั้นตอนได้แก่ การทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนที่จะใช้ชุดการสอน และทดสอบหลังเรียนเมื่อการใช้ชุดการสอนสิ้นสุด ได้ค่าความแตกต่างออกมาโดยพิสูจน์ทางสถิติว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าโดยมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อีกเหตุผลหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเพิ่มขึ้นก็คือ ความสามารถที่ผู้เรียนจะกระทำได้ในการผ่านการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนการสอนจากชุดการสอนนี้สามารถนำความรู้และทักษะการปฏิบัติไวโอลินไปใช้ในการเรียนไวโอลินต่อในชั้นกลางและชั้นสูงได้เป็นอย่างดี ชุดการสอนนี้มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานพัฒนามาจากวัตถุประสงค์ในการทดสอบวัดผลของสถาบัน ABRSM (The Associated Board of the Royal School of Music) ในการให้ผู้เรียนทดสอบบทเพลงได้แก่ ด้านระดับเสียง ด้านจังหวะ ด้านคุณภาพเสียง ด้านรูปร่างของดนตรี และด้านการแสดงออกทางดนตรี ซึ่ง โฮลเมส (John Holmes, 2013, p.9) ประธานกรรมการคุมสอบของสถาบัน ABRSM ได้อธิบายความสำคัญองค์ประกอบทั้งหลายเหล่านี้ไว้ว่า เป็นส่วนประกอบและตัวชี้วัดที่สำคัญในการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลในการบรรเลงบทเพลงแต่ละประเภท

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การนำชุดการสอนไปใช้ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นในเรื่องเวลาในการทำกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

2. ในระหว่างทำการเรียนการสอน ผู้สอนควรคอยสังเกตผู้เรียนแต่ละคนที่มีปัญหา หรือแสดงลักษณะสงสัย ไม่เข้าใจ ให้ทำการจดบันทึกไว้แล้วนำมาวิเคราะห์ปัญหานั้นๆ เพื่อที่จะได้แก้ไขในการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ต่อไป หรือได้พูดคุยทำความเข้าใจเป็นรายบุคคล

3. การฝึกฝนในด้านทักษะปฏิบัติมีความจำเป็นต้องใช้เวลา ผู้สอนควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ และกระตุ้นผู้เรียนให้นำแบบฝึกหัด บทเพลง นำกลับไปทบทวนนอกเวลาเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ในการแนะนำชุดการสอน ผู้สอนควรตระหนักในการสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนให้รู้ถึงความสำคัญ และโอกาสที่ดีในการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนแล้วให้แสดงความชื่นชมผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด หากทำได้ควรแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เรียนทราบทันที

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนในโอกาสต่อไป ยังมีเพลงพื้นบ้านตามภาคส่วนต่างๆอีกมากมายที่น่าสนใจ รวมทั้งการใช้เครื่องดนตรีอื่นๆ ที่จะนำมาทดลองสร้างเป็นชุดการสอน

2. การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรเพิ่มเติมการทดสอบความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอน เพื่อเพิ่มระบบประสิทธิภาพให้กับชุดการสอน

3. การสร้างชุดการสอน ควรขยายขอบข่ายการรับรู้ให้กว้างขวางออกไปโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เน้นการแพร่กระจายความรู้จากจุดหนึ่งไปสู่ทุกหนแห่ง เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และรักษาสถานภาพตามความเป็นจริงในชั้นเรียนไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เรียกว่า “ภควันตศึกษา” ซึ่งเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย

บรรณานุกรม

- กุศยา แสงเดช. (2545). ชุดการสอนคู่มือครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- โกวิทย์ ชันชศิริ. (2550). คู่มือการศึกษาศิลปะตะวันตก (เบื้องต้น). (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คทาจุลณี มีมุข. (สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2557).
- จันทนา คชประเสริฐ. (2542). การสร้างชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลาง เรื่องเพลงเทพทองสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจนจิรา เบญจพงศ์. (2555). ดนตรีอุษาคเนย์. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2521). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2523). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). การบริหารสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2537). หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ : วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคคาย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). สาระดนตรีศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2555). สังคตินิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2552). พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.
- (2553). สังคิตลักษณ์และการวิเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.

- . (2555). **ทฤษฎีดนตรี**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.
- ณัฐพร ผกาหลง. (2552). **การพัฒนาชุดการสอนโพลีเฟอประกอบหลักสูตรไวโอลินตามแนวของยามาฮ่าสำหรับนักเรียนโรงเรียนดนตรีสยามกลการระดับชั้นต้น**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดชาชัย สุจริตจันทร์. (2549). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บรรจง ชลวิโรจน์. (2552). **การประสานเสียง**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เสมารธรรม.
- . (2554). **สอนดนตรีให้เป็นดนตรี**. กรุงเทพฯ : มติชนปากเกร็ด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ : สุริยวิสาส์น.
- ประทักษ์ ประทีปะเสน. (สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2557).
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2449). **หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระธรรมปิฎก, (ป.อ.ปยุตโต). (2525, ตุลาคม). **การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน**. วารสารข้าราชการ, 28 (1), 13-17.
- พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตโต). (2537). **ชีวิตหนึ่งเท่านั้น สร้างความดีได้อันต์**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สหธรรมิก.
- . (2541). **การศึกษา : เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พุทธธรรม.
- . (2551). **รู้ไว้เสริมปัญญา และพัฒนาคน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมเสมา.
- . (2556). **พุทธวิธีในการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด.
- . (2557). **ธรรมบรรยายแก่นิสิตในโครงการฝึกปฏิบัติทางจิตตามแนวพุทธศาสตร์**. ค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2557. จาก <http://www.youtube.com>
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2557). **พุทธศาสนากับจิตวิทยา**. ค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2557. จาก <http://www.youtube.com>
- ภิญโญ ภูเทศ. (2556, มกราคม). **การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบทางดนตรีเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์**. **สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 19 (1), 1-14.

- ขงยุทธ เอี่ยมสะอาด. (2555). ศึกษาการเดี่ยวไวโอลินเพลงลาวแพนของรองศาสตราจารย์
ดร. โกวิทช์ ชันชศิริ. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยารัง-
 วิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2547). การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพชุดการสอน. อดิตรีตต์ : คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตรต์.
- วโร เฟ่งส่วสดี. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาลัทธิสรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- สังัด ภูเขาทอง. (2529, ตุลาคม). ทางเข้าสู่ดนตรีไทย. ถนนดนตรี, 1(1), 66-70.
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ (2542). สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง
 เล่ม 6. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท สยามเพรส แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- . (2542). สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท
 สยามเพรส แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- สุชาติ แสงทอง. (2553). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนดนตรี.
 (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครสวรรค์ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ริมปิงการพิมพ์.
- สุดารัตน์ ใฝ่พงสาวงศ์. (2534). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 แบบ CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่2. ปรินญา
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2528). สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุพจน์ ยุคลธรวงศ์. (2540). การพัฒนาชุดการสอนไวโอลินตามแนวการสอนของซูชาติ พิทักษการ
 สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้ศึกษาไวโอลินเป็นวิชาเอก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงก นาวิกมูล. (2550). เพลงนอกศตวรรษ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : มติชน.
- อมรา กล้าเจริญ. (2553). เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. (2545). ทำไมต้องแนะนำดนตรีเอเชียในระดับประถมศึกษา. ใน ฤทธิ์
 สุทธิจิตต์ (น.41). สารดนตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำมลา กมลมาลย์. (2553). การศึกษาลัทธิพุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน จังหวัด
 อุทัยธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

Associated Board of the Royal School of Music. (2015). **Bowed Strings Syllabus 2016-2019**.

London : ABRSM.

Holmes, J. (2013, October). Revising the marking criteria. In Leslie East, (p.9). **Libretto**

ABRSM news and views, 3, 9.

Menuhin, Y. (1976). **Yehudi Menuhin Music Guides Violin and Viola**. London :

Macdonald and Jane's.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ดร.ประทีปษ์ ประทีปะเสน	นักวิชาการ ระดับ 10 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน วิชาการละครและดนตรี กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
3. อาจารย์ฉัฐพร ผกาหลง	หัวหน้าวิชาการ สถาบันดนตรียามาฮ่า กรุงเทพฯ ประเทศไทย

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศบ ๐๕๖๔.๑๔/๑๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทวีบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายพงศ์พันธุ์ เดชกรูท นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน
โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเส้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์” โดยมีคณะกรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๘๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ประทีป ปรุทธิปะเสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายพงศ์พันธุ์ เศรษฐกุล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน
โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์” โดยมีคณะกรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๘๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ณัฐพร ผกาหลง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายพงศ์พันธุ์ เดชครุฑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน
โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์” โดยมีคณะกรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินชุดการสอน และความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการปฏิบัติไวโอลิน
โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอน

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอนปฏิบัติไว้ออนไลน์โดยการประยุกต์ทำนอง

เพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพะเยา จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับของ คุณภาพ ความ เหมาะสม
		ของผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ความชัดเจนของเนื้อหา							
1.	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ชัดเจนสัมพันธ์กับกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	กิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	เนื้อหาไม่เหตุผล น่าสนใจ กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	เนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
5.	การจัดเรียงลำดับเนื้อหา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
คุณภาพทางเทคนิคของชุดการสอน							
สอน							
6.	ขั้นตอนของชุดการสอนได้แก่ การนำเข้าสู่บทเรียนจนถึงการสรุปมีความต่อเนื่อง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	คำสั่ง การอธิบายให้ผู้เรียนปฏิบัติมีความชัดเจน	4	5	4	4.33	0.58	มาก

ตารางแสดงผลการประเมิน (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับของ คุณภาพ ความ เหมาะสม
		ของผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8.	แบบฝึกหัดและบทเพลงส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้	4	5	5	4.66	0.58	มากที่สุด
9.	การจัดรูปแบบของชุดการสอน นำไปใช้ได้สะดวก	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
คุณภาพของการจัดการเรียน							
10.	การจัดห้องเรียนมี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
11.	การจัดกลุ่มในการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
12.	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ใน การเรียนการสอนแต่ละหน่วย การเรียนรู้	4	5	3	4.00	1.00	มาก
13.	ความสะดวกในการใช้สื่อการ สอนต่างๆที่จัดเตรียมไว้	4	4	4	4.00	0.00	มาก
คุณภาพทางเทคนิคของสื่อการ สอน							
14.	สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ ในในกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนมี ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
15.	สื่อการสอนที่เป็นตัวแบบ (ผู้สอน) มีบทบาทเหมาะสม	5	5	4	4.66	0.58	มากที่สุด

ตารางแสดงผลการประเมิน(ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า เฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับของ คุณภาพ ความ เหมาะสม
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
16.	แบบฝึกหัดและบทเพลงใน บทเรียนน่าสนใจ สามารถจูงใจ ให้ผู้เรียนฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน คุณภาพด้านการทำงานร่วมกัน	5	4	4	4.33	0.58	มาก
17.	การจัดห้องเรียน และการ แบ่งกลุ่มผู้เรียนมีความเหมาะสมกับ งานที่ได้รับมอบหมาย	5	4	4	4.33	0.58	มาก
18.	การสื่อสารในภาพรวมของ กระบวนการเรียนการสอนคาด ว่าจะสามารถร่วมกันทำงานได้ คุณภาพอื่นๆ	4	5	4	4.33	0.58	มาก
19.	การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียน การสอน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
20.	ผู้ที่นำชุดการสอนไปใช้ได้ ประโยชน์	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ผลการประเมินรวม (ค่าเฉลี่ย)		4.70	4.85	4.55	4.70	-	มากที่สุด

ตารางแสดง ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
1. ด้านระดับเสียง(Pitch) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้ระดับเสียงที่ถูกต้องเที่ยงตรงแม่นยำ (Intonation)	ผ่านระดับดี	2	1	1	1	3	1
	ผ่านระดับปานกลาง	1					
	ไม่ผ่านต้องปรับปรุง	0					
2. ด้านจังหวะ (Time) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยลักษณะจังหวะได้ดีถูกต้องอย่างคล่องแคล่ว ราบรื่นเหมาะสม	ผ่านระดับดี	2	1	1	1	3	1
	ผ่านระดับปานกลาง	1					
	ไม่ผ่านต้องปรับปรุง	0					
3. ด้านคุณภาพเสียง (Tone) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินที่มีคุณภาพเสียง (Tone Quality) ผลิตน้ำเสียงออกมาได้เป็นอย่างดี ผู้ฟังรับรู้ได้โดยพลันถึงความรู้สึก บ่งบอกได้อย่างชัดเจนในด้านหลักเสียงหรือระบบเสียง (Tonality)	ผ่านระดับดี	2	1	1	1	3	1
	ผ่านระดับปานกลาง	1					
	ไม่ผ่านต้องปรับปรุง	0					

ตารางแสดงผลการประเมิน (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
4. ด้านรูปร่างของดนตรี (Shape) ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางดนตรี (Expression) ได้สำเนียงที่บอกถึงกระบวนการแบบทางดนตรี ตามยุคของดนตรี และ เทคนิค ปฏิบัติที่เหมาะสมกับเครื่องดนตรี โดยแสดงรายละเอียดในการผลิตเสียงที่มีลักษณะเสียงได้ถูกต้อง	ผ่านระดับดี	2	1	1	1	3	1
	ผ่านระดับปานกลาง	1					
	ไม่ผ่าน ต้องปรับปรุง	0					
5. ผู้เรียนสามารถสื่อสารและตีความของบทเพลง และถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟัง สื่อสารให้เข้าใจได้และเข้าถึงเจตนารมณ์ของผู้บรรเลงหรือผู้ประพันธ์บทเพลง	ผ่านระดับดี	2	1	1	1	3	1
	ผ่านระดับปานกลาง	1					
	ไม่ผ่าน ต้องปรับปรุง	0					

จากตารางแสดงผลการประเมิน ระดับคุณภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางแสดงผลค่าดัชนี ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1 นำแบบทดสอบไปใช้ได้

ภาคผนวก ง

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอน และแบบประเมิน
ความสอดคล้อง (IOC) ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล
อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อวิทยานิพนธ์

การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

2. ชื่อนักศึกษา

พงศ์พันธุ์ เศษครุฑ รหัสประจำตัว 5363352062 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3. อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ กรรมการ

4. ชื่อผู้ประเมิน .....

ตำแหน่ง .....สถานที่ทำงาน .....

5. คำชี้แจง

5.1 แบบประเมินนี้ใช้สำหรับถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาชุดการสอนต่อไป

5.2 แบบประเมินนี้มีลักษณะเป็น มาตรฐานค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

5.3 โปรดพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ระดับคะแนนตามความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขอให้โปรดบันทึกความเห็น
ลงในแบบประเมินนี้ได้ จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตารางแสดง แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนปฏิบัติไว้ออนไลน์โดยการประยุกต์ทำนอง
เพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
1	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ชัดเจนสัมพันธ์กับกิจกรรม						
2	กิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหา						
3	เนื้อหาดีมีเหตุผล น่าสนใจกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้						
4	เนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน						
5	การจัดเรียงลำดับเนื้อหาดีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสม						
6	ขั้นตอนของชุดการสอนได้แก่การนำเข้าสู่บทเรียนจนถึงการสรุปมีความต่อเนื่อง						
7	คำสั่ง การอธิบายให้ผู้เรียนปฏิบัติดีมีความชัดเจน						
8	แบบฝึกหัดและบทเพลงส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้						

ตารางแสดง แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน(ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
9	การจัดรูปแบบของชุดการสอน นำไปใช้ได้สะดวก						
10	การจัดห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม						
11	การจัดกลุ่มในการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้						
12	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ใน การเรียนการสอนแต่ละหน่วยการ เรียนรู้						
13	ความสะดวกในการใช้สื่อการสอน ต่างๆที่จัดเตรียมไว้						
14	สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ใน กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น						
15	สื่อการสอนที่เป็นตัวแบบ (ผู้สอน) มีบทบาทเหมาะสม						
16	แบบฝึกหัดและบทเพลงใน บทเรียนน่าสนใจ สามารถจูงใจให้ ผู้เรียนฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน						
17	การจัดห้องเรียน และการแบ่งกลุ่ม ผู้เรียนมีความเหมาะสมกับงานที่ ได้รับมอบหมาย						

ตารางแสดง แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน(ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
18	การสื่อสารในภาพรวมของ กระบวนการเรียนการสอนคาดว่า จะสามารถร่วมกันทำงานได้						
19	การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน						
20	ผู้ที่นำชุดการสอนไปใช้ได้ ประโยชน์						

(พัฒนาแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนจาก สุพจน์ ยุคลธรรวงศ์, 2540)

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติ ของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ
คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” ที่กำหนดไว้ใน แบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติไวโอลินมีความเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

-1 เมื่อแน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

ตารางแสดง แบบการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติ ของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
1. ด้านระดับเสียง (Pitch) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลิน ได้ระดับเสียงที่ถูกต้อง เที่ยงตรงแม่นยำ (Intonation)	ผ่านระดับดีมาก สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เสียงถูกต้องชัดเจน	2			
	ผ่านระดับปานกลาง สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านใน ระดับดีเพียงร้อยละ 50	1			
	ควรปรับปรุง ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เพียงพอ	0			

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
2. ด้านจังหวะ(Time) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยลักษณะ จังหวะได้ดีถูกต้องอย่างคล่องแคล่ว ราบรื่นเหมาะสม	ผ่านระดับดีมาก สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เสียงถูกต้องชัดเจน	2			
	ผ่านระดับปานกลาง สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านในระดับดีเพียงร้อยละ 50	1			
	ควรปรับปรุง ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เพียงพอ	0			
หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
3. ด้านคุณภาพเสียง (Tone) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินที่มีคุณภาพเสียง (Tone Quality) ผลิตน้ำเสียงออกมาได้เป็นอย่างดี ผู้ฟังรับรู้ได้โดยพลันถึงความรู้สึก บ่งบอกได้อย่างชัดเจนในด้านหลักเสียงหรือระบบเสียง (Tonality)	ผ่านระดับดีมาก สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เสียงถูกต้องชัดเจน	2			
	ผ่านระดับปานกลาง สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านในระดับดีเพียงร้อยละ 50	1			
	ควรปรับปรุง ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อประเมินได้เพียงพอ	0			

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
4. ด้านรูปร่างของดนตรี (Shape) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้อย่างเป็นธรรมชาติ แสดงออกทางอารมณ์ (Expression) ได้ สำเนียงที่บอกถึงกระบวนการทางดนตรี ตามยุคของดนตรี และเทคนิคปฏิบัติที่เหมาะสมกับเครื่องดนตรี โดยแสดงรายละเอียดในการผลิตเสียงที่มีลักษณะเสียงสั้นเสียงยาว เสียงดังเสียงเบา เสียงเชื่อมเสียงขาดได้ถูกต้องและเหมาะสม (Articulation)	ผ่านระดับดี สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เสียงถูกต้องชัดเจน	2			
	ผ่านระดับปานกลาง สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านใน ระดับดีเพียงร้อยละ 50	1			
	ควรปรับปรุง ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เพียงพอ	0			
หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
5. ด้านการแสดงออกทางดนตรี (Performance) ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางดนตรีมีลักษณะมั่นคง แน่น อเนก สมบูรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย และสื่อสารได้อย่างชัดเจนตาม ลักษณะรูปแบบของบทเพลง และถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟังให้เข้าใจได้	ผ่านระดับดีมาก สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เสียงถูกต้องชัดเจน	2			
	ผ่านระดับปานกลาง สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เช่นเดียวกับช่องผ่านใน ระดับดีเพียงร้อยละ 50	1			
	ควรปรับปรุง ไม่สามารถบรรเลงบทเพลงตามหัวข้อ ประเมินได้เพียงพอ	0			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก จ

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอดินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเต๋นกำ
บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล

อำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์

หลักการและเหตุผล

คนไทยในอดีตนั้นมีความคุ้นเคยกับเพลงพื้นบ้านเป็นอย่างดี ถือได้ว่าเพลงพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์วิถีชีวิตให้มีสีสันมากขึ้น หากได้ดู ได้ฟังเพลงพื้นบ้านแล้วมองย้อนกลับไปจะเห็นหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ในแบบองค์รวม คนไทยนั้นมีความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนาเป็นรากฐานในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินชีวิต มีหลักโดยทั่วไปก็คือ การดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ โดยคิดว่ามนุษย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม คนจึงเป็นตัวปัจจัยสำคัญที่จะสร้างเหตุปัจจัยอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลที่ดีในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน สัมมาชีพเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ให้คนอยู่ร่วมกันด้วยดี นอกจากจะพึ่งตนเองได้แล้วยังนำตนไปช่วยเหลือผู้อื่นได้อีก ทำให้คนในสังคมมีความปลอดภัยมั่นคงยิ่งขึ้น สังคมของคนไทยส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกรรม มีอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ การประมง เป็นต้น เวลาส่วนใหญ่ของชีวิตถูกใช้ไปในการทำงาน และในห้วงเวลาของการทำงานนั้นก็แฝงไว้ด้วยการเรียนรู้และการฝึกฝนพัฒนาตน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมสร้างความสามัคคีด้วยการหาสิ่งบันเทิงใจส่วนตัวทำให้มีความสุขจากการทำงานนั้น สิ่งเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นที่สะสมและถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นวัฒนธรรมที่มีการถ่ายทอดกันมาตามธรรมชาติ

การเล่นเพลงเดินกำเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ต้องรักษาไว้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์เชื่อมประสานพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ให้เข้าได้กับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การที่จะรับการเปลี่ยนแปลงและประสานรอยต่อให้แนบเนียนทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จำเป็นต้องมีภูมิปัญญาเดิมรองรับเมื่อมองไปในอดีตจุดประสงค์ของการเล่นเพลงเดินกำนั้น ที่เห็นเด่นชัดก็คือการสร้างความบันเทิงที่หาได้ใกล้ๆ ตัว เพลงเดินกำได้แทรกตัวอยู่ในกระบวนการทำนาปลูกข้าวแบบดั้งเดิม การเล่นเพลงชนิดนี้เอื้อประโยชน์ต่อการทำงาน ความสนุกสนานทำให้จิตใจแจ่มใสผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยมีความสุขกับการทำงาน นอกจากการช่วยเหลือเกี่ยวเนื่องกันทางร่างกายแล้ว ในด้านจิตใจเป็นการเชื่อมความสามัคคีของคนได้เป็นอย่างดี

การเล่นเดินกำเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิต เพลงเดินกำไม่ได้ร้องเล่นกันเป็นอาชีพแบบแยกออกมาอย่างโดดเดี่ยว แต่รวมอยู่ในอาชีพทำนา พ่อเพลง แม่เพลง และผู้ที่ร่วมกันเล่นมีความรักความชอบในศิลปะการร้องรำกันด้วยความจริงใจ ด้วยความสามารถนี้จึงนับได้ว่าเป็นการเล่นของมืออาชีพอย่างแท้จริง มีท่าร่ายรำที่เป็นลักษณะของการใช้ศิลปะ

ท่าทางการเกี่ยวข้าวซึ่งมีอยู่จริงในชีวิตประจำวัน สถานที่ที่เป็นทุ่งนาที่กำลังเก็บเกี่ยวอยู่ แม้กระทั่งเสื้อผ้าการแต่งตัวที่ใช้ในการเล่นก็เป็นชุดในการใช้ทำนา เพลงเดินกำจิ้งใช้จังหวะของชีวิตจริงมีการทำนามีเพลงเดินกำ สองสิ่งนี้บรรสานกันเป็นศิลปะการใช้ชีวิตในท้องทุ่ง เพลงเดินกำเป็นศิลปะในการสื่อสารด้วยท่ารำและคำร้องที่ใช้ภาษาไทยแท้ คำท้องถิ่นที่มีความหมายเฉพาะตัวสื่อสารถึงการกระทำที่มีรายละเอียด สิ่งแวดล้อม ช่วงเวลา สถานที่ รวมทั้งคำนิยาม และทัศนคติ ทำให้มองเห็นถึงบรรยากาศความเป็นอยู่ของคนในสังคมในขณะนั้น ได้ดี เพลงเมื่อยังคงอยู่ยอมนรักษาภาษานั้นต่อไป สำเนียงท้องถิ่นมีส่วนในการสร้างสรรค์ทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น สำเนียงเหนือๆทำให้การร้องเอื้อนได้ไพเราะลงตัวเป็นธรรมชาติเหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น เพลงเดินกำจึงเป็นการรักษาสำเนียงดนตรี ถ้ายทอดให้กันและกัน โดยวิธีมุขปาฐะเป็นการสื่อสารสัจคิดจากอดีตกาลมาจนถึงปัจจุบัน

การสร้างชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ได้เชื่อมโยงองค์ความรู้เข้าหากันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับดนตรีศึกษา โดยให้ความสำคัญของการร้อง โดยการนำเพลงเดินกำ มาร้องแบบพ้อเพลง แม่เพลง แล้วถอดเสียงออกมาเป็นโน้ตเพลงผ่านกระบวนการร้อง Solfege (อ่านออกเสียงตามตัวโน้ต) ไปสู่การปฏิบัติเครื่องดนตรี โดยให้ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นตัวแทนในการบรรเลง ซึ่งไวโอลินมีศักยภาพเพียงพอที่จะสร้างทำนองและสำเนียงเพลงพื้นบ้าน ได้ด้วยเทคนิคต่างๆ เป็นการนำเพลงท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชนขึ้นมาถอดบทเรียนสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยยึดภูมิปัญญาเดิมเป็นปมราก แล้วแตกความรู้ออกไปเพื่อให้ตรงกับพื้นที่การศึกษายิ่งขึ้น

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ได้คำนึงถึงแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษา และดนตรีศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยได้บรรจุสาระดนตรีไว้ทั้งสองส่วนคือเนื้อหาดนตรี และทักษะดนตรี เนื้อหาดนตรีแบ่งเป็นสองส่วนย่อย คือองค์ประกอบดนตรีเน้นไปทางด้านทำนอง และลักษณะของเสียงเป็นหลัก วรรณคดีดนตรีประกอบไปด้วยเรื่อง ประวัติดนตรี และบทเพลง ในส่วนทักษะดนตรีเป็นเรื่องของการฟัง การร้อง การเล่น การสร้างสรรค์ และการอ่าน โดยเน้นไปที่ทักษะในการเล่นเครื่องดนตรีด้วยเทคนิคอย่างมีหลักการโดยนำเทคนิคนั้นมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสำเนียงของทำนอง ในส่วนของการประยุกต์นั้นได้นำทำนองเพลงเดินกำฯ มาถอดเป็นบทเรียนด้วยการสร้างเป็น (Variations) โดยใส่คู่เสียงที่สำคัญเพิ่มเติมเข้าไปในบทเพลงเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในเรื่องของความเที่ยงตรงแม่นยำในระดับเสียงที่ถูกต้องมีคุณภาพเสียงที่ดีซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการบรรเลงบทเพลงด้วยไวโอลิน รวมทั้งสร้างทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรี (ไวโอลินและคันซัก) ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติลักษณะของเสียงได้ถูกต้อง สื่อสารความหมายของบทเพลงออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามส่วนประกอบต่างๆในชุดการสอนนี้อาจจะไม่ครบทุกหัวข้อของสาระดนตรี แต่ก็พอเพียงสำหรับที่จะนำมาใช้ในการสร้างเป็นชุดการสอนให้ได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้วางไว้ พร้อมทั้งการวัดผลและการประเมินผลเป็นการวัดพฤติกรรมเป้าหมายคือ วัดความสามารถเชิงปฏิบัติของผู้เรียนที่คาดหวังไว้จากกระบวนการเรียนการสอนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม และมีเกณฑ์ในการวัดเป็นที่ยอมรับว่าผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ผู้สร้างชุดการสอนนี้ได้นำหลักการมาปรับใช้ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการดนตรีศึกษา ซึ่ง โคลดัล โคคาย ใช้และสำเร็จผลมาแล้ว โคลคาย มีแนวคิดว่าดนตรีมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของผู้คน โดยเฉพาะเด็ก ดนตรีควรได้รับการพัฒนาในลักษณะเดียวกันกับภาษา หลักสำคัญของวิธีนี้คือ การสอนดนตรีโดยใช้เพลงพื้นบ้านเป็นหลัก เด็กควรได้รับฟังดนตรีก่อนที่จะได้แสดงออกในด้านการร้องหรือการเล่น หลังจากได้เรียนรู้ดนตรีพอเพียงแล้ว จึงเริ่มสอนการอ่านและเขียนภาษาดนตรี โดยเน้นการอ่านโน้ตเพลงโดยใช้ สัญลักษณ์จากภาษาละตินแบบซอล – ฟา ประกอบกับสัญญาณมือ ในการเรียนเครื่องดนตรี โคลคาย ได้นำการร้องด้วยเนื้อเรื่องและการร้องแบบซอล – ฟา มาใช้ในหลักสูตรของการเรียนเครื่องดนตรีในระดับเบื้องต้น เป็นการฝึกเล่นเครื่องดนตรี โดยนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการฝึกสอดประสานมาใช้ เช่น ผู้สอนไวโอลินในโรงเรียน นำเพลงพื้นบ้านฮังการีจากการที่เด็กได้เรียนรู้ในชั้นเรียนการขับร้องมาใช้ หรือเครื่องดนตรีอื่นๆโดยนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะและเทคนิคการเล่นที่ยากของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เพลงพื้นเมืองฮังการี และการร้องแบบซอล – ฟา ถูกใช้อยู่ตลอดในการเรียนเครื่องดนตรี โดยเฉพาะเพลงพื้นเมืองใช้ตั้งแต่ระยะเริ่มแรก และในการเรียนแบบซอล – ฟา ผู้เรียนมีโอกาสดูแสดงออกทางดนตรีโดยใช้การร้อง ทำให้การเรียนดนตรีมีชีวิตชีวขึ้น ในการเรียนเครื่องดนตรีมักใช้การร้องเป็นตัวนำก่อน ที่จะเล่นเครื่องดนตรีเสมอ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541, น.140 ; 2537, น.73-74)

เป้าหมายสำหรับชุดการสอน

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงเดินกำบ้านสระทะเล ใช้สำหรับเป็นคู่มือครูใช้สอนกับผู้เรียนที่ผ่านการเรียนปฏิบัติไวโอลินระดับขั้นต้นมาแล้ว และผู้เรียนที่มีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการปฏิบัติไวโอลินในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในดนตรีเพลงเดินกำฯ และนำทำนองมาประยุกต์ใช้กับเครื่องดนตรีไวโอลิน ให้เกิดความรักในบทเพลง และให้บทเพลงยังคงดำรงอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มขึ้นในการบรรเลงไวโอลิน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสอน หรือนำไปแสดงในชุมชนได้
3. เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน เป็นพื้นฐานในการเรียนไวโอลินระดับขั้นสูงต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนในชุดการสอนแล้ว ผู้เรียนควรมีความสามารถดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และอธิบายในเรื่องสำคัญของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ได้

2. ผู้เรียนสามารถบรรเลงบทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ Theme and Variations ได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

2.1 ด้านระดับเสียง (Pitch) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้ระดับเสียงที่ถูกต้อง เทียงตรงแม่นยำ (Intonation)

2.2 ด้านจังหวะ (Time) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยลักษณะจังหวะได้ดี ถูกต้อง อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น เหมาะสม

2.3 ด้านคุณภาพเสียง (Tone) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินที่มีคุณภาพเสียง (Tone Quality) ผลิตน้ำเสียงออกมาได้เป็นอย่างดี ผู้ฟังรับรู้ได้โดยพลันถึงความรู้สึก บ่งบอกได้อย่างชัดเจนในด้านหลักเสียงหรือระบบเสียง (Tonality)

2.4 ด้านรูปร่างของดนตรี (Shape) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้อย่างเป็นธรรมชาติ แสดงออกทางอารมณ์ (Expression) ได้สำเนียงที่บอกถึงกระบวนการแบบทางดนตรี ตามยุคของดนตรี และเทคนิคปฏิบัติที่เหมาะสมกับเครื่องดนตรี โดยแสดงรายละเอียดในการผลิตเสียงที่มีลักษณะเสียงสั้นเสียงยาว เสียงดังเสียงเบา เสียงเชื่อมเสียงขาด ได้ถูกต้องและเหมาะสม (Articulation)

2.5 ด้านการแสดงออกทางดนตรี (Performance) ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางดนตรีมีลักษณะมั่นคง แน่นอน สมบูรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย และสื่อสารได้อย่างชัดเจนตามลักษณะรูปแบบของบทเพลง และถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟังให้เข้าใจได้

(พัฒนาจาก ABRSM) (ABRSM, 2015, p.86)

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้ชุดการสอน

ชุดการสอนนี้สำหรับครูผู้สอนไวโอลินเพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์การเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ มีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ชุดการสอน

1. ชั้นเตรียมการสอน ควรศึกษารายละเอียด ดังนี้

1.1 ศึกษาโครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียด

1.2 ศึกษาแผนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้เวลาให้เข้าใจอย่างถูกต้อง

1.3 ตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน และเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ครูชี้แจงรูปแบบและจุดประสงค์การเรียนการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ

2.2 ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนครูมีหน้าที่เป็นแม่แบบและช่วยเหลือนักเรียนในการฝึกทักษะทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

2.3 ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถปฏิบัติและสามารถตอบปัญหาข้อข้องใจได้

3. การวัดผลและการประเมินผล

3.1 การประเมินหลังการเรียนแต่ละครั้ง จะใช้แบบประเมินและแบบสังเกตทักษะการปฏิบัติ

3.2 การประเมินผลหลังการเรียนแต่ละครั้ง ควรแจ้งให้นักเรียนทราบขอบเขตเนื้อหาที่จะประเมิน

3.3 การปฏิบัติแบบฝึกหัดหรือบทเพลงอาจประเมิน โดยปฏิบัติเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล ให้พิจารณาตามความเหมาะสม

3.4 เกณฑ์การประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับดังนี้

15 – 11	A	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี ถึงดีมาก
10 – 6	B	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
5 - 0	C	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับควรปรับปรุง

คุณสมบัติของผู้ใช้ชุดการสอน

ผู้สอน ครูผู้สอนวิชาไวโอลิน ที่ผ่านการศึกษาวิชาไวโอลินระดับชั้นกลาง ผู้สอนสามารถนำชุดการสอนไปสอนผู้เรียนเดี่ยวหรือผู้เรียนเป็นกลุ่มสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เรียน เป็นผู้เรียนที่ผ่านการเรียนไวโอลินระดับขั้นต้น

รูปแบบการเรียนการสอน

การเรียนในชั้นเรียน ใช้เวลาต่างกัน โดยแบ่งเป็น 6 สัปดาห์ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

โครงสร้างแผนการสอน

เรื่อง ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

สัปดาห์	แผนการเรียนรู้
สัปดาห์ที่ 1 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 1</p> <p>เพลงต้นกำ</p> <ol style="list-style-type: none"> ประวัติของการละเล่นเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ คุณลักษณะสำคัญของเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ การฝึกร้องเพลงต้นกำ (เพลงมา)
สัปดาห์ที่ 2 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 2</p> <p>เทคนิคพื้นฐานในการปฏิบัติไวโอลิน</p> <ol style="list-style-type: none"> การสีสายเปล่า การสีโดยแบ่งส่วนของคันชัก การปฏิบัติเสียงเบา-ดัง ในแบบฝึกหัด การนำเทคนิคและความรู้มาใช้ในบทเพลง
สัปดาห์ที่ 3 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 3</p> <p>เทคนิคขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติไวโอลิน ให้มีความแม่นยำในระดับเสียงที่ถูกต้อง รวมถึงสร้างคุณภาพเสียงที่ดี (Intonation)</p> <ol style="list-style-type: none"> การฝึกปฏิบัติไวโอลินสี่คู่เสียงเพอร์เฟค คู่ที่ 1, คู่ที่ 4, คู่ที่ 5 และคู่ที่ 8 การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยการใช้การร้อง (Solfege) บันไดเสียง การฝึกปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง E minor natural การนำเทคนิคและความรู้มาใช้ในบทเพลง

สัปดาห์	แผนการเรียนรู้
สัปดาห์ที่ 4 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 4</p> <p>กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด (Theme)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การตบมือเป็นจังหวะเพลงต้นกำเนิด (Theme) 2. การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) บทเพลงต้นกำเนิด (Theme) 3. การร้องและบรรเลงเพลงต้นกำเนิด
สัปดาห์ที่ 5 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 5</p> <p>กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Variations)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) ขึ้นคู่เสียงที่สำคัญและน่าสนใจในบทเพลง 2. การปฏิบัติไวโอลินขึ้นคู่เสียงที่วิเคราะห์และอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตข้างต้น 3. การบรรเลงบทเพลงต้นกำเนิด (Variation)
สัปดาห์ที่ 6 3 ชั่วโมง	<p>แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 6</p> <p>การจัดแสดงไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด (Theme and Variations)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงของผู้เรียน บรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations) 2. การทดสอบผู้เรียน โดยนำเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน ที่ได้เรียนรู้ นำมาปฏิบัติในบทเพลง
รวม 6 สัปดาห์ 18 ชั่วโมง	<p style="text-align: center;">แผนการเรียนรู้ 6 หน่วย</p>

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 1

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 1

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

เรื่อง เพลงต้นกำเนิด

1. ประวัติของการละเล่นเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยสังเขป
2. การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
3. คุณลักษณะสำคัญของเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
4. การฝึกร้องเพลงต้นกำเนิด (เพลงมา)

แนวคิด

1. การศึกษาประวัติความเป็นมาของดนตรีที่นำมาบรรเลง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ชาบซึ่ง มีทัศนคติที่ดี และเกิดความรักในบทเพลงส่งผลให้ก่อเกิดการอนุรักษ์ และการพัฒนา
2. การละเล่นเพลงต้นกำเนิด มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในชุมชนท้องถิ่น ผู้เรียนควรศึกษา และทำเข้าใจ
3. การศึกษาคุณลักษณะดนตรี ทำให้รู้ถึงจุดดี จุดเด่น ที่จะนำมาสร้างกิจกรรมในการเรียนการสอนให้เหมาะสม
4. การฝึกหัดร้องเพลงที่จะศึกษา จะสร้างความคุ้นเคยอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ เกิดความซาบซึ่งในบทเพลง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียน รู้และเข้าใจและบอกประวัติของการละเล่นเพลงต้นกำเนิดที่จะนำมาฝึกฝน บรรเลง
2. เพื่อให้ผู้เรียน รู้และเข้าใจและอธิบายความเป็นไปของเพลงต้นกำเนิด และปัจจัยที่มีอิทธิพลเกี่ยวข้องในการดำรงอยู่ในปัจจุบัน
3. เพื่อให้ผู้เรียน อธิบายคุณลักษณะสำคัญของเพลงต้นกำเนิดได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการละเล่นเพลงต้นกำเนิด

เนื้อหา

ประวัติของการละเล่นเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และการดำรงอยู่ในปัจจุบัน คุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำ และการฝึกหัดร้องเพลงเต๋นกำ

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาของแผนการเรียนรู้ทั้ง 6 หน่วย และกิจกรรมที่ต้องทำ
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
3. ผู้สอนเปิดวีดีโอการละเล่นเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัด

นครสวรรค์ ที่ได้ถ่ายทำไว้ในการลงภาคสนาม

ขั้นสอน

1. ให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ จากใบความรู้ที่ 1
  2. ผู้สอนถาม-ตอบเนื้อหาในใบความรู้
  3. ผู้สอนอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมจากการลงภาคสนามให้ผู้เรียนจากใบความรู้ที่ให้ไป
  4. ให้ผู้เรียนค้นหาคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำ และสรุปเขียนเป็นหัวข้อ
- นำขึ้นกระดานหน้าชั้นเรียน
5. ให้ผู้เรียนฝึกซ้อมการร้องเพลงเต๋นกำ (เพลงมา) โดยมีผู้สอนคอยแนะนำ

ขั้นสรุป

ผู้สอนถามนำให้ผู้เรียนตอบคำถาม และให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาทั้งหมด

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดีโอ การละเล่นเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
2. ใบความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาการละเล่นเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
3. กระดานหน้าชั้นเรียนพร้อมเครื่องเขียน

การวัดและการประเมิน

1. สิ่งที่ต้องการวัด
  - 1.1 บอกรประวัติความเป็นมา และคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ได้พอสังเขป
  - 1.2 ผู้เรียน อธิบายคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำ บ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ได้

- 1.3 การร้องเพลงเต๋นกำ (เพลงมา) บ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
2. วิธีการวัด
  - 2.1 ประเมินผลจากการตอบคำถามโดยรวม
  - 2.2 ประเมินผลจากการอภิปรายหน้าชั้น
  - 2.3 จากการสังเกตพฤติกรรมกรร้องเพลงเต๋นกำ (เพลงมา)
3. เครื่องมือที่ใช้
  - 3.1 แบบประเมินผลทักษะปฏิบัติ
  - 3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
4. เกณฑ์การประเมิน
  - 4.1 ทำคะแนนในแบบทดสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารประกอบการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 1

ประวัติการเล่นเพลงเต๋นกำบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์

เต๋นกำเป็นการละเล่นพื้นบ้านภาคกลาง สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ภายหลังการประกาศเลิกทาส เป็นการละเล่นที่ถือว่าเป็นเรื่องรื่นเริง เฉลิมฉลองการมีอิสรภาพ เกิดขึ้นครั้งแรกที่บ้านสระทะเล ตำบลย่านมัทรี อำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เล่นกันในบ้านสระทะเล ตำบลย่านมัทรี ตำบลม่วงหัก และตำบลไถ่เคียง มักเล่นกันในฤดูเก็บเกี่ยวข้าว ปัจจุบันแพร่หลายไปสู่จังหวัดที่ใกล้เคียงด้วยเช่น จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอยุธยา และจังหวัดอื่นๆ (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 6 , 2542, น. 2901)

ในปี พ.ศ.2504 นายชนิด อยู่โพธิ์ ในขณะนั้นดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ได้นำศิลปินจากกรมศิลปากรไปเรียนรู้และรับการถ่ายทอดเพลงเต๋นกำจากหมู่บ้านสระทะเล อำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีพ่อเพลง แม่เพลงที่ยังมีชีวิตอยู่ในขณะนั้นเป็นผู้ถ่ายทอด ได้มีการถ่ายทำภาพยนตร์ บันทึกเสียงลงเทป และได้นำไปดัดแปลงทำรำ เนื้อร้องบางส่วนให้สุภาพขึ้น นายมนตรี ตราโมท ศิลปินกรมศิลปากรได้ประพันธ์ดนตรีประกอบโดยใช้เครื่องเป่าพาทย์ไม้นวม เพื่อให้เหมาะสมกับการนำออกแสดงเผยแพร่ในงานบันเทิง และได้เพิ่มคำว่า“รำเคียว”ต่อท้ายเรียกว่า“เพลงเต๋นกำรำเคียว” นับจากนั้นเพลงเต๋นกำรำเคียวของยุหะคีรีเริ่มแพร่หลายและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งมีนักเรียน นิสิต นักศึกษาได้นำเอาเพลงเต๋นกำรำเคียวออกมาร้องเล่นกันในการแสดงบนเวทีต่างๆ ได้รับความสนใจ พออนุมานได้ว่าเพลงเต๋นกำรำเคียวที่ได้รับความนิยม

นั้นมีความคืออยู่ในตัว คนที่ได้เห็น ได้ฟังมีความรู้สึกพอใจกับท่วงทำนองและจังหวะที่สนุกสนาน ดึงดูดใจคนได้ทุกชนชั้นและสถานที่ (อมรา กล้าเจริญ, 2553, น.163) (อนุก นาวิกมูล, 2550, น. 238)

คทาวุฒิ มีมุข ประธานกลุ่มอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านเต็นกำรำเคียวตำบลสระทะเล ได้บันทึกและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเพลงเต็นกำไว้ และจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดเพิ่มเติมว่า ก่อนนั้นหมู่บ้านสระทะเลเป็นส่วนหนึ่งของตำบลย่านมัทรี ในปัจจุบันเป็นตำบลสระทะเล ในส่วนประวัติที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสอดคล้องกัน มีเพิ่มเติมเข้ามาว่า ได้รับการบอกต่อกันมาจากผู้ที่เล่นเพลงเต็นกำในรุ่นก่อนว่าผู้ที่ประพันธ์เพลงเต็นกำทั้งเนื้อร้องและทำนองคือ หลวงศรีบุรีจัญญ์ พ่อเพลง แม่เพลงและผู้ร่วมเล่นในปัจจุบันนี้นับว่าเป็นรุ่นที่ 5 ส่วนรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

การเล่นเต็นกำรำเคียว

แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายชายและฝ่ายหญิง โดยแต่ละฝ่ายจะยืนเป็นครึ่งวงกลม ฝ่ายหญิงจะถือเคียวเกี่ยวข้าว กับรวงข้าวคนละมือ มือซ้ายถือต้นข้าวที่มีรวงข้าวแก่สีเหลืองทอง มือขวาถือเคียวเกี่ยวข้าว ส่วนฝ่ายชายจะมีเคียวขัดไว้ที่สะเอว เพื่อจะใช้มือปรบเป็นจังหวะ ทั้งสองฝ่ายจะมีหัวหน้าทีมที่เรียกว่าเป็น *พ่อเพลง* หัวหน้าทีมของฝ่ายชาย ส่วนหัวหน้าทีมของฝ่ายหญิงเรียกว่า *แม่เพลง*

การแต่งกายของผู้เล่น

ฝ่ายหญิง สวมเสื้อคอกลมแขนกระบอกสีกรมมะท่าหรือสีดำ นุ่งผ้าถุงโจงกระเบนลายไทย อาจเป็นดอกเล็กหรือดอกใหญ่ตามความเหมาะสม และสวมงอบกันแดด

ฝ่ายชาย สวมเสื้อหม้อฮ่อม นุ่งกางเกงขาก๊วย มีผ้าขาม้าคาดสะเอว สวมหมวกกันแดด มีเคียวขัดที่สะเอว

อุปกรณ์ที่ใช้แสดง

1. รวงข้าว
2. เคียวเกี่ยวข้าว

ดนตรีประกอบการแสดง ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบการแสดงใช้การปรบมือให้จังหวะ โดยลูกคู่ฝ่ายชายร้องขัด ซัดซ่า เป็นจังหวะ

เมื่อการเล่นเริ่มขึ้น ฝ่ายชายที่เป็นพ่อเพลงจะเป็นผู้ร้องออกไปกลางวงตามจังหวะการปรบมือของลูกคู่ และร้องเพลงบทเชิญหญิงว่า “ มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมาแม่มา มาหรือมา แม่มา มาเต็นกำยำหล้าที่ในอันน่านี้อย ” แล้วลูกคู่ของฝ่ายชายจะร้องรับว่า “ เอ้อ เอ๋ย รำเอ๋ย มาเต็นกำ

ย่ำเท้าที่ในอันนानीเอ” เฮ้ เฮ้ว พร้อมปรบมือเป็นจังหวะ เพลงมาจะมีเนื้อร้องถึง 3 เพลง เนื่องจากในการเล่นเมื่อครั้งอดีต ฝ่ายชายจะเป็นผู้เริ่มก่อน และจะร้องเชิญฝ่ายหญิงจนกว่าฝ่ายหญิงจะลุกออกมาร้องแก้

เมื่อฝ่ายหญิงที่เป็นแม่เพลงลุกขึ้นมาร้องแก้จะร้องโต้เพลงว่า “เอ๋ย มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา แม่มา มาหรือมาแม่มา มาเดินกำย่ำเท้าที่ในอันนानीเอ” ลูกคู่ฝ่ายชายจะร้องรับ เฮ้ เฮ้ว พร้อมปรบมือเป็นจังหวะ แล้วลูกคู่ฝ่ายหญิงจะร้องรับ “เอ้อ เอ้อ นีเอ๋ย มาเดินกำย่ำเท้าที่ในอันนानीเอ” แล้วพ่อเพลงก็ร้องเพลงใหม่ ลูกคู่ร้องรับ สลับกับกับ แม่เพลง เพลงมาของ ฝ่ายหญิงจะมีเนื้อเพลง 3 เพลงเช่นกัน โดยเนื้อหาของเพลงร้องโต้ฝ่ายชาย ในบางช่วงจะมีการร้องเพลงของลูกคู่ฝ่ายชาย ขัดจังหวะว่า “ซัดม่า ซัดม่า ซัดซา ซัดม่า ซัดม่า ซัดซา โจ๊ะทิง กระท่อมทิง จับวัวชีควายจับ กระต่ายจีลิง เอาละว่า โจ๊ะทิง กระท่อมทิง จับวัวชีควายจับกระต่ายจีลิง เอาละว่า โหยย ๆ ควับตาลา ลา ฮา ไซ้”

ปัจจุบันการเล่นเพลงเดินกำในท้องทุ่งเกือบสูญหายไปเพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยี มีการผลิตเครื่องจักรกลทำให้ประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าวของชาวบ้านสระทะเล เปลี่ยนจากการช่วยเหลือเอาแรงกัน ไปเป็นการจ้างแรงงาน หรือใช้รถเกี่ยวข้าวแทน กระบวนการทำนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป โอกาสในการเล่นเพลงเดินกำในทุ่งนาเหมือนในอดีตจึงหาได้ยาก ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอีกอย่างหนึ่งก็คือ ในโลกของการสื่อสารไร้พรมแดนมีอิทธิพลทางวัฒนธรรมอันหลากหลายเข้ามาสู่ทุกพื้นที่ในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการบันเทิงไทยมีเจตนาในเชิงพานิชเป็นจุดหมาย ประกอบด้วย ละครและเพลงไทยสากลที่ถูกแปรสภาพมาจากอิทธิพลของตะวันตกและอเมริกา ได้สร้างทัศนคติ ค่านิยมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ ได้อย่างน่าตื่นตา ตื่นใจ ผู้คนเบนความสนใจออกจากวัฒนธรรมในวิถีชีวิตเดิม การละเล่นเดินกำ อยู่ในสถานะของการเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นการแสดงบนเวทีในเทศกาลงานประเพณีของจังหวัด หรืองานที่ได้รับเชิญไปแสดงที่มีผู้จัดขึ้นมา

ในอดีตนั้นผู้ที่เล่นเพลงเดินกำ ประกอบด้วยพ่อเพลง แม่เพลง และลูกคู่ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านสระเลนนั้นมีอยู่หลายคน การที่จะมีใครไปเล่นเพลงนั้นก็สลับสับเปลี่ยนกันไป ขึ้นอยู่กับผู้ที่ว่าง หรือผู้ที่ชอบเล่นเป็นชีวิตจิตใจ ในสมัยก่อนนั้นมีประเพณีการลงแขกเป็นต้วนำวิถี คือแขกที่มาเกี่ยวข้านั้นประกอบด้วยแขกหลายประเภท บางครั้งในคนเดียวกันก็เป็นทั้งแขกเกี่ยวข้าว และแขกเพลง ผู้ที่ได้รับการสืบทอดส่วนใหญ่ก็ต้องเป็นผู้ที่ไปร่วมทำนาได้เห็นการเล่นเพลงเดินกำจดจำเนื้อร้องและทำนอง ฟังฝนจนเล่นได้คล่องแคล่ว ในปัจจุบันผู้ที่เล่นเพลงเดินกำสืบทอดกันมาเป็นรุ่นที่ 5 เมื่อมีงานเล่นเพลงก็ไปบอกนัดกันไว้ทุกคนที่ว่างก็เต็มใจมาเล่นกัน ส่วนการถ่ายทอดสู่ลูกหลานที่มีใจรักด้วยการฝึกฝนจากพ่อเพลง แม่เพลงในปัจจุบัน รูปแบบการถ่ายทอดตามแนวทาง

ของพ่อเพลง แม่เพลงเดิม จะมีเพิ่มเติมด้วยการจดบันทึกหรือถ่ายทำเป็นวีดิทัศน์ไว้ศึกษา มีปัญหาบางประการในด้านของผู้เล่นเพลงรุ่นใหม่ก็คือ เมื่อเยาวชนหรือลูกหลานที่ได้รับการถ่ายทอดเติบโตขึ้น และย้ายสถานศึกษาไปยังจังหวัดอื่น ทำให้โอกาสในการมาร่วมเล่นเพลงต้นกำเนิดลงขาดการฝึกฝนหรือเลิกสนใจไปในที่สุด

การวิเคราะห์เพลงต้นกำเนิด

เพลงต้นกำเนิดเป็นการละเล่นพื้นบ้านภาคกลางของไทย มีองค์ประกอบ 3 ส่วนได้แก่ ทำนอง เนื้อร้อง และทำนอง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะมุ่งความสนใจไปในด้านทำนอง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงต้นกำเนิด

ในการลงภาคสนามสืบค้นข้อมูลเพลงต้นกำเนิดพบว่า เพลงต้นกำเนิดเป็นชื่อหัวเพลงที่รวมเพลงสั้นๆ ไว้ข้างใน รวมทั้งมีส่วนที่เป็นท่อนย่อยๆแทรกอยู่ในเพลงหรือระหว่างเพลง เพลงที่กล่าวข้างต้น ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษที่เป็นพ่อเพลง แม่เพลง มีทั้งหมด 11 เพลง การร้องมีลักษณะโต้ตอบกันระหว่างฝ่ายชายกับฝ่ายหญิง แต่ละเพลงมีทำนองเหมือนกัน ประกอบด้วย เพลงมา (มี 3 เนื้อร้อง) เพลงเดิน เพลงไป เพลงรำ เพลงยก เพลงบิน เพลงร้อน เพลงแฉ เพลงย่อง เพลงย่าง เพลงดอง ส่วนเพลงขบคุณ แต่งขึ้นภายหลังโดยกลุ่มอนุรักษ์ เพื่อที่จะขบคุณผู้ชมการแสดง และเป็นการบอกกับทีมงานที่แสดงว่าการแสดงกำลังจะจบลงการเล่นเพลงต้นกำเนิด นอกจากการรำก้าว่างไปเป็นวงกลมแล้วบางเพลงจะมีท่าทางประกอบ เช่น เพลงบิน เพลงย่อง เพลงแฉ เพลงรำ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงต้นกำเนิด

การวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงต้นกำเนิด มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสร้างเป็นชุดการสอนการปฏิบัติไวโอลิน แบ่งออกเป็นการวิเคราะห์ในหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. ด้านรูปแบบ (Form)
2. ด้านจังหวะ (Rhythm)
3. ด้านทำนอง (Melody)
4. ด้านการประสานเสียงและพื้นผิว (Harmony and Texture)

1. องค์ประกอบด้านรูปแบบ (Form)

การวิเคราะห์รูปแบบของเพลงต้นกำเนิดนำมาเทียบกับรูปแบบของดนตรีตะวันตกจะใกล้เคียงกับสัจลักษณ์สองตอน (Binary form) หรือรูปแบบที่เกิดก่อนหน้านั้นในยุคกลางคือ สัจลักษณ์บาร์ (Bar form) มีโครงสร้าง A A B ลักษณะที่เห็นโดยทั่วไปคือ โครงสร้างมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อร้องด้วยเสมอ โดยจะมีเนื้อร้องต่างกันทุกตอนแต่จะมีทำนองตอนแรกและตอนที่สองเป็นทำนองเดียวกัน แต่ทำนองในตอนสุดท้ายเป็นทำนองที่ต่างออกไป สอดคล้องกับ ฉัชชา พันธุ์เจริญ ได้กล่าวไว้ว่าสัจลักษณ์บาร์เป็นสัจลักษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างทางเสียงประสาน เป็นโครงสร้างด้านทำนองและเนื้อร้อง (ฉัชชา พันธุ์เจริญ, 2553, น.112)

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของเพลงต้นกำเนิด เป็นลักษณะเพลงหลายเพลงร้องต่อกัน ในแต่ละเพลงจะเป็นเพลงสั้นๆ มีการร้องซ้ำท่อน มีทำนองหลักที่เด่นชัดอยู่ทำนองเดียว ทำนองที่สองสั้นกว่าทำนองแรกแทรกอยู่ระหว่างเพลงเพื่อสร้างความสนุกสนานและเป็นช่วงพักให้พ่อเพลงแม่เพลงได้มีเวลาคิดในการต่อเพลง และยังมีท่อนสั้นเล็กๆน้อยๆ ที่แทรกอยู่ในเพลงอีก แต่ในการร้องเล่นจริงจะนำเพลงมาต่อกัน คือ เพลงมา เพลงไป เพลงเดิน เพลงรำ เพลงยก เพลงบิน เพลงร่อน เพลงแฉ เพลงย่อง เพลงย่าง เพลงถอง มีทั้งหมด 11 เพลง ลักษณะการร้องแต่ละครั้งท่อนที่เป็นทำนองหลักจะร้องเหมือนกันต่อกันเป็นเพลงชุด บางครั้งอาจจะตัดบางเพลงออกไปขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในด้านเวลา ท่อนสั้นที่เป็นท่อนรองและท่อนเล็กน้อยที่ปนอยู่ในเพลงลูกคู่จะร้องขึ้นมาแทรกในบางช่วง ขึ้นอยู่กับลูกคู่ที่เห็นเหมาะสมไม่กำหนดตายตัว

2. องค์ประกอบด้านจังหวะ (Rhythm)

2.1 จังหวะเคาะ (Beat) เป็นการเคาะอัตราจังหวะธรรมดาในจังหวะสอง เทียบได้กับเครื่องหมายประจำจังหวะ (Time signature) 2/4 คือการเคาะสองครั้งมีความเร็วเท่าๆกันในหนึ่งห้องเพลง ในบางช่วงของเพลงมีอัตราเคาะที่เร็วขึ้น

2.2 อัตราความช้า-เร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) มีอัตราจังหวะช้าปานกลางด้วยความเคลื่อนไหวไปข้างหน้า Andante con moto กำหนดเป็นตัวเลขอัตราประมาณ 69 ครั้งต่อหนึ่งนาทีก ในบางท่อนของเพลงที่มีอารมณ์สนุกสนาน ความเร็วจะเพิ่มขึ้น อัตราค่อนข้างเร็ว ประมาณ 104 ครั้งต่อนาที ทำให้ Beat เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

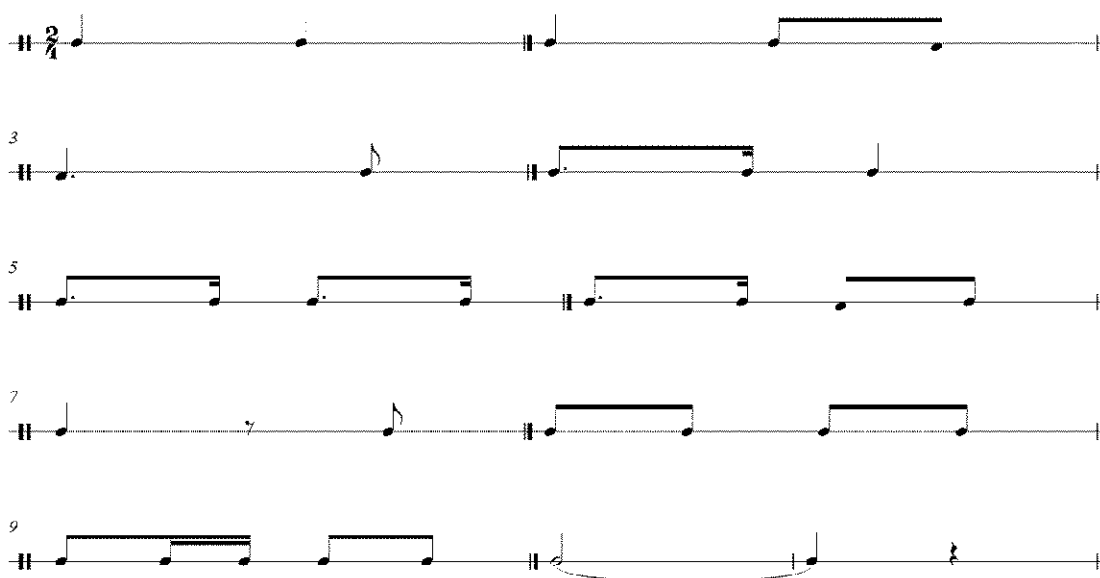
2.3 การเน้น (Accent) เป็นการเน้นอย่างสม่ำเสมอทุกๆ 2 จังหวะ ในเพลงต้นกำเนิดใช้การปรบมือในจังหวะที่ 1 เป็นการเน้น

2.4 ลีลาจังหวะ (Rhythm)

2.4.1 ลีลาจังหวะของทำนองเพลง (Melodic Rhythm) มีความสั้นยาวของเสียงที่แตกต่างกันเป็นไปตามคำร้องของแต่ละเพลง แต่มีทำนองหลักเหมือนกันทุกเพลงในการ

นำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างชุดการสอนจะนำมาเพียงหนึ่งเพลงคือ เพลงมาเพลงที่ 1 วิเคราะห์เป็น ลีลาจังหวะหลักที่ประมวลได้ดังนี้

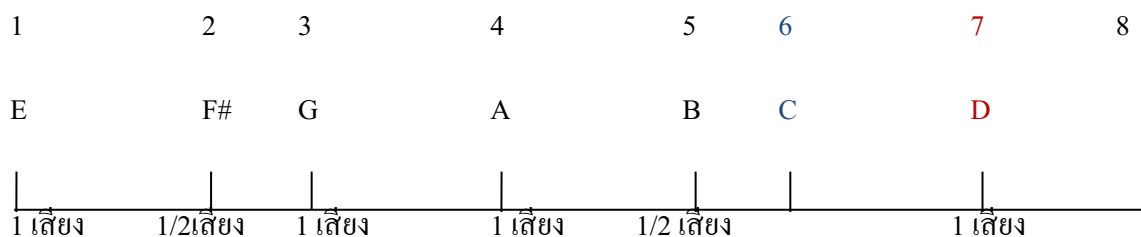
Melodic Rhythm

2.4.2 ในส่วนของลีลาจังหวะเป็นชุดซ้ำกัน (Rhythmic pattern) ไม่ปรากฏเด่นชัด เพราะว่าการเล่นเพลงต้นกำเนิดนั้น ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ แต่พอที่จะเป็นข้อสังเกตได้ว่า ในช่วงของการร้องแทรกของลูกคู่่นั้นมีส่วนคล้ายกับลีลาจังหวะซ้ำๆ เช่น ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า ชัดฉ่า

3. องค์ประกอบด้านทำนอง (Melody)

ในด้านหลักเสียงและกลุ่มเสียงเพลงต้นกำเนิดที่พบเป็นกลุ่ม 6 เสียง เทียบเคียงได้กับบันไดเสียง E เนเจอร์ลไมเนอร์ จากการวิเคราะห์ไม่พบเสียงในขั้นที่ 6 คือเสียง C และเสียงขั้นที่ 7 คือเสียง D อยู่ในช่วงเสียง (octave) ต่ำ หมายถึงเสียง D อยู่ก่อนเสียง E มีระยะห่าง 1 เสียง อย่างไรก็ตาม การออกเสียงของพ่อเพลง แม่เพลงอาจเปลี่ยนไปเป็นบันไดเสียงเนเจอร์ลไมเนอร์ อื่นๆ ได้ ขึ้นอยู่กับความถนัดที่จะกำหนดช่วงเสียงในการร้องของพ่อเพลง-แม่เพลงแต่ละคน โดยทั่วไป พ่อเพลง แม่เพลง จะปรับการร้องให้มีระดับเสียงกลมกลืนกันหรืออยู่ในบันไดเสียงเดียวกัน

การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบด้านทำนองมีการเคลื่อนแนวทำนอง 3 รูปแบบ คือในช่วงแรกมีการเคลื่อนทำนองในรูปแบบตามลำดับขั้นเป็นคู่ 2 จากเสียงสูงมาต่ำคือจากเสียง A มาเป็นเสียง G มาเป็นเสียง F# และมาเป็นเสียง E ซึ่งเป็นเสียงโทนิค ต่อจากนั้นเป็นการเคลื่อนที่ในรูปแบบกระโดดข้ามขั้นคู่ 3 ไมเนอร์จาก E ไป G , คู่ 3 เมเจอร์จาก G ไป B , คู่ 4 เพอเฟ็คจาก E ไป A และคู่ 5 เพอเฟ็คจาก A กลับมา D ต่ำ จากนั้นเป็นการเคลื่อนทำนองซ้ำอยู่กับที่ในหลายๆช่วงของเพลง มีพิสัย (Range) เป็นคู่ 6 เมเจอร์จำนวน 9 ครั้งเสียงคือจาก D ต่ำไปถึง B ความยาว (Length) ของทำนองเพลงแต่ละเพลงนับเป็นจังหวะสอง มี 16 ห้องเพลง ส่วนเพลงย่อยมี 10 ห้องเพลง

4. การวิเคราะห์ด้านการประสานเสียงและพื้นผิว (Harmony and Texture)

จากการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเพลงต้นกำเนิดด้านการประสานเสียงและพื้นผิวจำแนกได้เป็นสองลักษณะดังนี้ ในท่อนเพลงที่พ่อเพลง แม่เพลงร้องนั้นจะมีการประสานเสียงและพื้นผิวแบบแนวทำนองเสียงเดียว (Monophony) และเมื่อไรที่มีลูกคู่ (หลายคน) ร้องสอดขึ้นมา ร้องตามหรือร้องเป็นทำนองใหม่ทั้งท่อน จะมีแนวประสานเสียงและพื้นผิวแบบ (Homophony) เป็นบทเพลงที่มีมากกว่า 1 แนวเสียง แต่มีแนวเสียงที่สำคัญเพียงแนวเสียงเดียว แนวเสียงประสานที่เกิดขึ้นเป็นเสียงจากลูกคู่ชายส่วนใหญ่เป็นขั้นคู่ 1 ซึ่งเป็นเสียงเดียวกัน (unison) หรือทบทู้ 8 จากลูกคู่หญิง เสียงร้องของลูกคู่เช่น

ลูกคู่รับ เอ่อเอื่อนี้เอ๋ย.....มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันน่านี้อเอ๋ย.....เฮ้เฮ้ว

การปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง.....ซัดซ่า.....ซัดซ่า

ลูกคู่ชาย จะร้องแทรก....ว่า ” โหยย โหยย โหยย โหยย คว๊บบ ตะละลา ”

ลูกคู่ร้องทั้งท่อน ซัดซ่า ซัดซ่า ซัดซ่า (ซำ) โฉ๊ะติง กระท่อมติง เออะละว้า (ซำ) จับว้าว ซี้ควาย จับกระต่ายซี้ลิง เอ้อละว้า โฉ๊ะติง กระท่อมติง เออะละว้า (ซำ) จับว้าวซี้ควาย จับกระต่ายซี้ลิง เอ้อละว้า

ในท่อนที่ลูกคู่ร้องตาม ร้องสอด หรือร้องทั้งท่อนในทำนองใหม่สั้นๆ ถือได้ว่าเป็นการร้องสนับสนุนทำนองหลักในท่อนที่พ่อเพลง แม่เพลงร้อง เป็นข้อสังเกตที่ว่าในท่อนที่ลูกคู่ร้องนั้นมีลูกคู่หลายคนทั้งร้องและปรบมือ เสียงจะดังมากในบางท่อนจะเพิ่มความเร็วของอัตราจังหวะขึ้นทำให้เพลงมีอารมณ์สนุกสนานมากขึ้น

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะอื่น ๆ โดยทั่วไปของเพลงเต้นกำพอนูมานได้ว่าเพลงเต้นกำ เป็นเพลงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดความรู้สึบต่อกันมาในรูปแบบมุขปาฐะ จากการดู การฟัง และการจำ การถ่ายทอดความรู้ต้องใช้การท่องจำเนื้อร้องพร้อมฝึกทำรำ เพลงจึงออกมามีขนาดสั้นๆต่อกันไป เพื่อให้จำได้ง่าย

2. เป็นการละเล่นที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานคือการทำนา สถานที่เล่นจึงเป็นทุ่งนา ในขณะที่เก็บเกี่ยว เพื่อให้ง่ายต่อการเล่นจึงไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ จะใช้การปรบมือให้จังหวะ และเสียงร้องจากลูกคูในบางช่วงมีลักษณะคล้ายลีลาจังหวะซ้ำๆกัน (Rhythmic pattern) เครื่องแต่งกายเป็นชุดเดียวกันกับชุดทำนา อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นเป็นเครื่องมือในการทำนาคือ เลื่อยเกี่ยวข้าว และรวงข้าวที่เป็นผลผลิต จะเห็นได้ว่าการละเล่นเพลงเต้นกำนั้นเป็นการสร้างสรรค์ ศิลปะแบบง่ายๆที่มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิต

เพลงเต้นกำรำเคียว ของชาวสระทะเล

โดย กลุ่มอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านตำบลสระทะเล

เนื้อเพลงเต้นกำรำเคียวต้นฉบับ

เพลงมา เพลงเดิน เพลงไป เพลงรำ เพลงชัก เพลงบิน เพลงร่อน เพลงแฉ เพลงย่อ
เพลงย่าง เพลงถอง มีทั้งหมด 11 เพลง

เพลงมา จะมีเนื้อเพลงทั้งสิ้น 3 เพลง เนื่องจากในการเล่นเพลงเต้นกำรำเคียวนั้น ในช่วง
ตอนแรกของการเล่น นั้นฝ่ายชายจะเป็นผู้เริ่มเล่นก่อน โดยร้องเพลงเชิญแม่เพลง ด้วยเพลงมา
เพลงที่ 1 เพลงที่ 2 และเพลงที่ 3 เพลงทั้ง 3 เพลงนั้น ร้องเหมือนกันโดยเปลี่ยน เนื้อร้องช่วง
สุดท้ายคือ

มาเพลงที่ 1 .....จะร้อง....มาเต้นกำรำเคียวที่ในอันนानीเออ.....ลูกคู่รับ เอ้อเออนี้
เออ.....มาเต้นกำรำเคียวที่ในอันนानीเออ.....เฮ้เฮ้

มาเพลงที่ 2.....จะร้อง....ที่เรียกเรียกน้องก็อย่าเนิ่น พี่เชิญน้องก็อย่าช้า จวนเวลาได้เวลา
ให้ลุกขึ้นมาวงเออ....ลูกคู่รับ...เอ้อเอ้อ วงเออ จวนเวลาได้เวลาให้ลุกขึ้นมาวงเออ เฮ้เฮ้

มาเพลงที่ 3....จะร้อง.....เอื้อนจบ กระจะครบสาม ขอเชิญแม่งามลุกขึ้นมาว่า แม่หนูคน
ไหนจะไปกับข้าให้ลุกขึ้นมาวงเออ ลูกคู่รับ ....เอ้อเอ้อ วงเออ แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลุก
ขึ้นมาวงเออ

ในการร้องเพลงเต้นกำรำเคียวนี้ จะร้องสลับกันระหว่างพ่อเพลงและแม่เพลง ถ้าพ่อเพลง
ร้อง ลูกคู่ของฝ่ายชายจะเป็นลูกคู่ร้องรับ ขณะเดียวกันถ้าฝ่ายหญิงร้องลูกคู่ฝ่ายหญิงจะร้องรับ
ส่วนการปรบมือให้จังหวะ แล้วร้อง.....ซัดซ่า.....ซัดซ่า จะเป็นหน้าที่ของลูกคู่ฝ่ายชาย เพราะมี
มือเปล่าไม่ได้ถือเคียวหรือกำข้าวในมือเหมือนฝ่ายหญิง การร้องเพลงเต้นกำรำเคียวนี้ มีเทคนิค
ในการร้องเพื่อสร้างความสนุกสนาน ในการเล่นนั้นในขณะที่แม่เพลงร้องได้ฝ่ายชายนั้น ลูกคู่
ชาย จะร้องแทรก....ว่า ” โหยย โหยย โหยย โหยย ควับ ตะละลา ”

ขณะร้องเพลงได้ตอบกันนั้นไม่ว่าแม่เพลงฝ่ายหญิงหรือ พ่อเพลงฝ่ายชาย เสียงขาดหาย
ไม่ว่ากรณีใดๆ อาจเป็นการพักเสียง หรือหยุดคี่มน้ำ หรือพ่อเพลงรำล่อกำแม่เพลง ลูกคู่จะร้อง
เพลงขัดจังหวะขึ้นมาว่า “ ซัดฆ่า ซัดฆ่า ซัดฆ่า (ซ้า) โจ๊ะทิง กระจะท่อมทิง เออละว้า (ซ้า) จับ
วัวชีควาย จับกระจะต่ายชีลิง เออละว้า โจ๊ะทิง กระจะท่อมทิง เออละว้า (ซ้า) จับวัวชีควาย จับ
กระจะต่ายชีลิง เออละว้า ” ร้องจนกว่าพ่อเพลงหรือแม่เพลงร้องเพลงขึ้นมาใหม่จึงจะหยุดร้อง

เนื้อเพลง เพลงมา

พ่อเพลง

1. เพลงมา.....เพลงที่ 1

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า..)แม่มา (ซัดซ่า..ตบมือ) มาหรือมา (ซัดซ่า.) แม่มา มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันน่านี่เอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อ เอ้อ นี่เอ๋ย มาเดินกำยำหญ้าที่ในอันน่านี่เอ๋ย .....เฮ้ เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงมา.....เพลงที่ 1

มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อมา (ซัดซ่า) มาหรือมา (ซัดซ่า) พ่อมา พ่อโหมงามนำหน้านั้นหรือพญากำเอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อเอ้อ กำเอ๋ย พ่อโหมงามนำหน้านั้นหรือพญากำเอ๋ย .....เฮ้ เฮ้

พ่อเพลง

เพลงมา.....เพลงที่ 2

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) แม่มา (ซัดซ่า) มาหรือมา (ซัดซ่า) แม่มา พี่เรียกน้องก็อย่าเนิ่น พี่เชิญน้องก็อย่าช้า จวนเวลา ได้เวลา ให้ลุกขึ้นมาวงเอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย จวนเวลา ได้เวลา ให้ลุกขึ้นมาวงเอ๋ย .....เฮ้ เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงมา.....เพลงที่ 2

มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อมา (ซัดซ่า) มาหรือมา (ซัดซ่า) พ่อมาแล้ว มาหรือ พ่อยอดคะไคร้ ไบกระทือ มาถึง แต่มือก็เอง .....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อเอ้อ ก็เอง พ่อยอดคะไคร้ ไบกระทือ มาถึง แต่มือก็เอง ..เฮ้ เฮ้

พ่อเพลง

เพลงมา.....เพลงที่ 3

มาเถิดเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) แม่มา (ซัดซ่า) มาหรือมา (ซัดซ่า) แม่มา เอื่อนจบกะไรครบสาม ขอเชิญแม่งามลุกขึ้นมาว่า แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลุกขึ้นมาวงเอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อเอ้อ วงเอ๋ย แม่หนูคนไหนจะไปกับข้าให้ลุกขึ้นมาวงเอ๋ย .....เฮ้ เฮ้

แม่เพลงร้อง

เพลงมา.....เพลงที่ 3

มาแล้วเอ๋ย เอ๋ยมา (ลูกคู่ฝ่ายชายปรบมือให้จังหวะ ..แล้วร้อง..ซัดซ่า) พ่อมา (ซัดซ่า) มาหรือมา (ซัดซ่า) พ่อมา พี่เรียกน้องก็ไม่เนิ่น พี่เชิญน้องก็ไม่ช้า (ช้า) พ่อโหมงามให้ร้อออกหน้านั้นหรือพญากำเอ๋ย.....ลูกคู่ร้องรับ .....เอ้อเอ้อ กำเอ๋ย พ่อโหมงามให้ร้อออกหน้าเป็นพญากรรมเอ๋ย .....เฮ้ เฮ้

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ หน่วยที่ 1

เต๋นกำ เพลงมา

สระทะเล สระทะเล

Andante con moto

Em A Em A Em A

Treble Solo

rit. molto rit. a tempo

มา เกิด เอช เอช มา แม่ มา มา เอช มา แม่ มา มา เต๋น กำ ชำ
(พ่อเพลง) *mf*

G F#m Em A Em A G F#m Em

9 *pizz.*

พญา ที โน อัน นา นี เอช เอช นี เอชมา เต๋น กำ ชำ พญา ที โน อัน นา นี เอช (ฮัว)
(ลูกคู่) *f*

A Em A Em A

18 *arco*

มา แล้ว เอช เอช มา พ่อ มา มา หรือ มา พ่อ
(แม่เพลง) *mp*

Em G A G F#m Em G

25

มา พ่อ ผม กระ ฉาย ราช หน้า นัน หรือ พระ ยา กำ เอช (ลูกคู่) พ่อ ผม กระ ฉาย ราช
mf

A G F#m Em G A A

31 *pizz. arco*

หน้า นัน หรือ พระ ยา กำ เอช *accel. f* ชัด ชำ ชัด ชำ ชัด ยา ชัด ชำ ชัด ชำ ชัด ยา *cresc.*

A

39 *v*

พิง กระ ท่อม ทิง *v* โจ๊ะ ทิง กระ ท่อม พิง จับ วั ซี่ ควาย จับ กระ ต่าย ซี่ ลิง โจ๊ะ

แบบทดสอบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรม ระหว่างเรียน หน่วยที่ 1

วันที่.....เวลา..... ครั้งที่ 1

ชื่อ – นามสกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

ข้อ	หัวข้อกิจกรรม	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การตอบคำถามในชั้นเรียน			
	1.1 ประวัติการเล่นเพลงเต๋นกำ			
	1.2 การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงเต๋นกำ			
2	การอภิปรายหน้าชั้นเรียน คุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำ			
3	การร้องเพลงเต๋นกำ (เพลงมา)			
	3.1 เนื้อร้อง			
	3.2 ทำนอง			
	คะแนนรวม			

เกณฑ์การประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน หน่วยที่ 1

ข้อ	หัวข้อกิจกรรม	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การตอบคำถามในชั้นเรียน			
	1.1 ประวัติการละเล่นเพลงเต๋นกำ	สนใจตอบคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สนใจตอบคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องพอประมาณ	ไม่สนใจตอบคำถามและตอบได้ถูกต้องน้อยครั้ง
	1.2 การดำรงอยู่ในปัจจุบันของเพลงเต๋นกำ	สนใจตอบคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สนใจตอบคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องพอประมาณ	ไม่สนใจตอบคำถามและตอบได้ถูกต้องน้อยครั้ง
2	การอภิปรายหน้าชั้นเรียน คุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำ	สามารถอธิบายคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำได้ครบทุกข้อ	สามารถอธิบายคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำได้พอประมาณ	อธิบายคุณลักษณะสำคัญของเพลงเต๋นกำได้น้อยมาก
3	การร้องเพลงเต๋นกำ (เพลงมา)			
	3.1 เนื้อร้อง	ออกเสียงร้องมีสำเนียงและเนื้อร้องได้ถูกต้องดีมาก	ออกเสียงร้องมีสำเนียงและเนื้อร้องได้ถูกต้องดีพอประมาณ	ออกเสียงร้องมีสำเนียงและเนื้อร้องไม่ถูกต้องต้องปรับปรุง
	3.2 ทำนอง	ร้องทำนองได้ถูกต้องตามระดับเสียง จังหวะลักษณะของเสียง และเสียงเบา-ดัง ได้ดีมาก	ร้องทำนองได้ถูกต้องตามระดับเสียง จังหวะลักษณะของเสียง และเสียงเบา-ดัง ถูกต้องดีพอประมาณ	ร้องทำนองได้ถูกต้องตามระดับเสียง จังหวะลักษณะของเสียง และเสียงเบา-ดัง ไม่ถูกต้องนัก
	คะแนนรวม	15		

แบบรวมคะแนน หน่วยที่ 1

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	1. การตอบ คำถาม ในชั้น เรียน	2. การ อภิปราย หน้าชั้น เรียน	3. การร้อง เพลง เต็มคำ	คะแนน รวม	หมายเหตุ
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	4	1	4	9	
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณฤทธิ	4	2	3	9	
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนคม	4	2	4	10	
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	5	2	3	10	
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	6	3	4	13	
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	6	3	6	15	
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	4	2	2	8	
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงสุภักษ์	4	1	4	9	
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	6	2	6	14	
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	6	2	6	14	111

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 2

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 2

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

เรื่อง

เทคนิคพื้นฐานในการปฏิบัติไวโอลิน

1. การสีสายเปล่า
2. การสีโดยแบ่งส่วนของคันชัก
3. การปฏิบัติเสียงเบ-ดั่ง ในแบบฝึกหัด
4. นำเทคนิคมาใช้ในบทเพลง

สาระสำคัญและแนวคิด

1. การฝึกสีไวโอลินสายเปล่าในจังหวะที่สม่ำเสมอจะช่วยสร้างความคุ้นเคยของกล้ามเนื้อ จัดท่าทาง และพัฒนาในการรับรู้ระดับเสียงที่ถูกต้อง และสร้างคุณภาพของเสียงที่ดี
2. การฝึกฝนการสีไวโอลินโดยแบ่งช่วงชักในแบบฝึกหัดจะช่วยทำให้แบ่งสัดส่วนในการสีค่าอัตราจังหวะตัวโน้ตได้เหมาะสม ทำให้ออกแรงใช้กล้ามเนื้อได้อย่างถูกต้อง
3. การฝึกสีไวโอลินโดยการคำนึงถึงความเข้มของเสียง (Dynamic) เพื่อสร้างอารมณ์และมิติของเสียง การฝึกฝนสามารถบูรณาการร่วมกันกับการแบ่งคันชัก บันไดเสียง ลักษณะของเสียงสั้น-ยาว เพื่อนำไปใช้ในบทเพลง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสีไวโอลินสายเปล่าในจังหวะที่สม่ำเสมอมีคุณภาพเสียงที่ดี
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสีไวโอลินโดยแบ่งคันชักได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสีไวโอลินด้วยระดับความเข้มของเสียงดัง-เบา (Dynamic) ตามที่กำหนดโดยใช้สัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย ได้ดี
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเทคนิคที่เรียนรู้ไปในหน่วยการเรียนรู้นี้มาใช้ในบทเพลง

เนื้อหา

ใบความรู้ที่ 2.1

การสีสายเปล่า

การสีสายเปล่าให้เริ่มจากการสีลง-ขึ้น สายที่ 1 เสียง E ในอัตราความเร็วช้าๆก่อน ผ่อนร่างกายให้สบาย ไม่ตึงตั้น อวัยวะของร่างกายส่วนไหนที่ไม่ใช่ ไม่ต้องขยับ และไม่เกร็ง นั่งควบคุมลมหายใจเข้าออกให้สบายสม่ำเสมอราบเรียบ สร้างสมาธิในขณะที่หูรับรู้เสียงที่ได้ยิน ในขณะที่สีไวโอลิน

ขณะที่สีไวโอลินนิ้วชี้มือขวาจับความรู้สึกลึกเสมือนสัมผัสกับสายไวโอลิน ควบคุมจับความรู้สึกรับรู้โดยตลอด เมื่อสายที่ 1 ได้เสียงที่สมบูรณ์แล้ว พร้อมทั้งจะเปลี่ยนไปสายที่ 2 สายที่ 3 และสายที่ 4 ต่อไปแล้วย้อนกลับมาเริ่มใหม่อีกครั้ง ข้อควรระวังในการเปลี่ยนสาย ต้องพิถีพิถันในการเปลี่ยนองศาของคันชักให้ได้เสียงที่มีคุณภาพ อย่าให้มีเสียงที่ไม่ต้องการ เมื่อฝึกฝนดังที่กล่าวมาแล้ว จึงฝึกปฏิบัติแบบฝึกหัด การฝึกสียกคันชัก และวางคันชัก

การสีโดยการฝึกยกคันชักและวางคันชักจะช่วยให้การจับคันชักได้มั่นคง ฝึกการควบคุมทิศทาง และความนิ่มนวลในการวางคันชักลงบนสายพอดีกับจังหวะของการสีโน้ตตัวต่อไป เหตุผลของการยกคันชักก็เพื่อความเหมาะสมในการใช้คันชักในการบรรเลงบทเพลง

แบบฝึกหัดที่ 2.1 การสีสายเปล่า และการสียกคันชักและวางคันชัก

♩ = 52

Violin I

E สาย 1   A สาย 2   D สาย 3   G สาย 4

5

V   V   V   V

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ปฏิบัติไวโอลินการสีสายเปล่า

ขั้นนำ

1. ผู้สอนบอกถึงเนื้อหาสาระสำคัญและขอบเขตในแผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 2
2. ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2.1
3. ผู้เรียน และผู้สอนถาม-ตอบกันเรื่องการตั้งสายไวโอลิน

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบาย ตัวโน้ต และความหมายของเครื่องหมาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ในแบบฝึกหัด
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินในแบบฝึกหัด
3. ผู้สอนสาธิต การใช้คันชักสีไวโอลิน ให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม
4. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินในแบบฝึกหัดพร้อมกัน

ขั้นสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนออกมาปฏิบัติไวโอลินในแบบทดสอบ พร้อมเก็บคะแนน

ใบความรู้ที่ 2.2

การแบ่งช่วงชัก

เมื่อหนีบไวโอลินและจับคันชักได้ถูกต้องแล้ว ขั้นต่อไปก็คือการสีให้ได้เสียงที่มีคุณภาพ ความสำคัญอยู่ที่การควบคุมแขนขวาออกแรงเคลื่อนไหวให้เป็นไปตามธรรมชาติ หางม้าสัมผัสกับสายเกิดการเสียดสีเป็นเสียง เริ่มจากการฝึกสีสายเปล่าในแบบฝึกหัดที่ผ่านมา ในลักษณะการชักคันชักลงและคันชักขึ้นต้องควบคุม นิ้ว มือ แขน ข้อศอก และหัวไหล่ข้างขวาให้สัมพันธ์กัน หางม้าจะต้องตั้งฉากกับสายตลอดการสีลง-ขึ้นบนสายแต่ละเส้น

ในการสีไวโอลินให้ได้เสียงแต่ละเสียงนั้นอาจจะใช้ช่วงระยะคันชักไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความเร็ว ค่าอัตราตัวโน้ต ความเบา-ดัง ในบทเพลง ในส่วนเริ่มแรกของการฝึกสีการชักคันชักลง-ขึ้นสั้นๆ (ประมาณครึ่งหนึ่งของคันชัก) ทำได้ง่ายกว่าการชักคันชักยาวๆ แต่อย่างไรก็ตามในบทเพลงหนึ่งๆนั้นจะมีการใช้ช่วงคันชักที่หลากหลายผสมกันไป เช่นในเพลงท่อนที่ต้องการให้เสียงเบา อาจจะใช้ช่วงชักสั้นกว่า และเมื่อต้องการให้เพลงดังขึ้นตามลำดับ (Crescendo) จะใช้ช่วงคันชักลง-ขึ้นค่อยๆกว้างขึ้นเรื่อยๆเพื่อที่จะได้เสียงตามต้องการ หรืออาจมีการใช้คันชักซ้ำช่วง หมายถึงมีการยกคันชักกลับมาใช้ช่วงคันชักเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทเพลงและการตีความเพื่อจะออกแบบสร้างเสียงของผู้บรรเลง การแบ่งช่วงคันชักจึงมีความสำคัญที่ผู้เรียนควรฝึกฝนเป็นพื้นฐาน

แบบฝึกหัดที่ 2.2 การลีโดยแบ่งช่วงชัก

Andante . = 52

Violin 1

กิจกรรมการเรียนการสอน

ปฏิบัติไวโอลินการลีโดยกำหนดช่วงชัก

ขั้นนำ

1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2.2
2. ผู้เรียนและผู้สอนถาม-ตอบกันในเรื่องคันชักและความสำคัญของการแบ่งช่วงชัก

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายการใช้ช่วงชักในส่วนต่างๆพร้อมทั้งสาธิตการปฏิบัติไวโอลินตาม

แบบฝึกหัด

2. ผู้สอน ปฏิบัติตามแบบฝึกหัดอีกครั้งให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม
3. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินในแบบฝึกหัดพร้อมกัน

ขั้นสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนออกมาปฏิบัติไวโอลินในแบบทดสอบทีละคน พร้อมเก็บคะแนน

ใบความรู้ที่ 2.3

เครื่องหมายและสัญลักษณ์ และหลักการปฏิบัติความเข้มของเสียง

การบรรเลงบทเพลงหนึ่งๆนั้น ความแตกต่างในเรื่องความเข้มของเสียงเบา-ดัง มีส่วนสำคัญในการรับรู้ทางอารมณ์ และสร้างจินตนาการให้กับผู้ฟัง ความเข้มของเสียงมากหรือน้อยเกิดจากจำนวนของสิ่งกำเนิดเสียง (เครื่องดนตรี) ชนิดของเครื่องดนตรีที่มีความเบา-ดังแตกต่างกัน และเทคนิควิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นนั้นๆให้เกิดเสียงเบา-ดัง

Dynamic เป็นลักษณะของเสียง (Characteristics of Sound) ในทางดนตรี หมายถึงความเข้มของเสียงหรือปริมาณของเสียง เสียงที่มีความเข้มของเสียงมากจะดังมาก เสียงที่มีความเข้มของเสียงน้อยจะเบา การสร้างความเข้มของเสียงที่แตกต่างกันในระดับต่างๆเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออกทางดนตรี ซึ่งมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆในการผลิตเสียง การเปลี่ยนแปลงความเบา-ดังของเสียง ประกอบด้วย สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ตัวอักษรย่อต่างๆ ที่ใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

ภาพที่ 3 สัญลักษณ์ระดับความดังของเสียง

ff fortissimo หมายถึง ดังมาก f forte หมายถึง ดัง

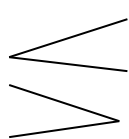
mf mezzo forte หมายถึง ดังปานกลาง

mp mezzo piano หมายถึง เบาปานกลาง

p piano หมายถึง เบา

pp pianissimo หมายถึง เบามาก

นอกจากนี้แล้วยังมีเครื่องหมายที่ใช้สำหรับการเปลี่ยนแปลงของเสียง โดยให้เสียงที่ปฏิบัตินั้นค่อยๆ เกิดขึ้นทีละน้อยเช่น

Crescendo (เครเซนโด) แสดงการเพิ่มความดังของเสียงขึ้นตามลำดับ

Decrescendo (เดเครเซนโด) แสดงการลดความดังของเสียงขึ้นตามลำดับ

หรือ *Diminuendo* (ดิมินูเอนโด)

ดนตรีตะวันตกในยุคบาโรก เริ่มมีการเน้นลักษณะเกี่ยวกับเสียง เบา-ดัง แต่ยังไม่มีการใช้ Crescendo และ Diminuendo ต่อมาในยุคโรแมนติกได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากโดยนำมาใช้อย่างเข้มข้น โดยมีเครื่องหมายบอกลักษณะของเสียงที่เปลี่ยนแปลงไว้ทุกช่วงของบทเพลง ผู้ประพันธ์บางคนจะใช้สัญลักษณ์ *fff* เพื่อแสดงให้เห็นว่าต้องการให้เพลงดังมากๆ หรือ *ppp* เพื่อต้องการให้เพลงนั้นแผ่วเบาที่สุด (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555, น.49)

ประเภทตัวอักษรย่อมาจากภาษาอิตาลี เป็นการเปลี่ยนเสียงโดยจับพลัง เช่น

sf ย่อมาจาก *sforzato*

sfz ย่อมาจาก *sforzando*

fz ย่อมาจาก *forzato*

หมายถึง การเน้นเสียงคอร์ดหรือโน้ตตัวใดตัวหนึ่งโดยทันทีทันใด ไม่มีผลต่อเนื่องกับโน้ตตัวอื่นๆ

fp ย่อมาจาก *fortepiano* (ฟอรัต เต ปียา โน)

sfp ” *sforzando piano* (ซฟอรัตซัน โด ปียา โน)

หมายถึง การเน้นเสียงคอร์ดหรือโน้ตตัวใดตัวหนึ่งโดยเล่นดังแล้วเบาทันที

rfz ” *Rinforzando* (ริน ฟอรัตซัน โด)

หมายถึง การเน้นเสียง

ประเภทของ Dynamics

ความเข้มของเสียงแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ความเข้มของเสียงแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง จะใช้เครื่องหมาย เคเรเซน โด หรือ เคเคเรเซน โด
2. ความเข้มของเสียงที่แตกต่างกันเกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด เช่นบทเพลงบรรเลงอยู่ในช่วงความเข้ม *pp* ต่อมาบรรเลงในความเข้มของเสียง *ff* จะเป็นความเข้มอย่างกะทันหัน ทำให้อารมณ์เพลง แตกต่างออกไปทันที
3. ความเข้มของเสียงที่เน้นเฉพาะที่ใดที่หนึ่งหรือเน้นเฉพาะโน้ตตัวใดตัวหนึ่งโดยเพิ่มความดังเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญกับตัวโน้ต แทนด้วยสัญลักษณ์ด้วยตัวย่อเช่น *fp* , *fz* , *rf* (หรือ *rfz*) , *sfp* , *sf* (หรือ *sfz*) (ฉัชชา พันธุ์เจริญ, 2552, น.112)

การปฏิบัติไวโอลิน ในเรื่องความเข้มของเสียง (Dynamics)

ผู้วิจัยได้สรุปการบรรยายโดย ญัฐพร ผกาหลง เรื่องการปฏิบัติไวโอลินโดยการใช้ไวโอลินคันเดียว สร้างความเข้มของเสียงเบา-ดัง ด้วยเทคนิควิธี แยกแยะการฝึกปฏิบัติออกมาได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การสร้างเสียงเบา-ดัง โดยคำนึงถึงธรรมชาติ หรือศักยภาพในการผลิตเสียงของเครื่องดนตรีที่จุดกำเนิดเสียง (sounding point) ระหว่างสะพานนิ้ว (Finger Board) กับ หย่อง (Bridge) เสียงที่ออกมา จะมีความเบา-ดังแตกต่างกันในช่วงระยะของจุดที่คันชัก (Bow) สัมผัสกับสายไวโอลินแล้วเสียง สอดคล้องกับ Ivan Galamian แบ่งพื้นที่ sounding point ออกเป็นสี่ส่วน เมื่อสีคันชักในในส่วนต่างๆจะให้เสียงดังนี้

ส่วนที่ 1 ช่วงที่อยู่ใกล้หย่องมากที่สุด เสียงจะดังและหนักกว่าส่วนอื่นๆ

ส่วนที่ 2 ช่วงที่อยู่ใกล้หย่องเป็นอันดับที่สอง เสียงจะดังรองลงมา เป็นส่วนที่ใช้บ่อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ช่วงที่อยู่ใกล้หย่องเป็นอันดับที่สาม เสียงจะเบา และสว่างกว่า

ส่วนที่ 4 ช่วงที่อยู่ไกลหย่องมากที่สุด (บนสะพานนิ้ว) จะให้เสียงเบาที่สุด ใช้ในบางโอกาส

ผู้บรรเลงในบทเพลงหนึ่งๆอาจจะใช้ผสมผสานกันไปตามความเหมาะสม (เทคนิคการใช้คันชัก, 2551, ออนไลน์)

2. การสร้างเสียงเบา-ดัง โดยการควบคุมน้ำหนักมือและนิ้ว โดยการกดข้อมือขวาเพิ่มน้ำหนักจะทำให้เสียงดัง เมื่อผ่อนน้ำหนักลงเสียงจะเบา และโดยการควบคุมน้ำหนักนิ้วชี้ และนิ้วก้อยขวาก็เช่นเดียวกัน เมื่อเพิ่มแรงกดนิ้วชี้ ผ่อนแรงกดนิ้วก้อย ทำให้เสียงดัง ในทางตรงกันข้าม เมื่อผ่อนแรงกดนิ้วชี้ เพิ่มน้ำหนักนิ้วก้อยจะทำให้เสียงเบาลง หรือควบคุมทั้งสองอย่างผสมกัน

3. การสร้างเสียงเบา-ดัง ในการสีคันชักโดยคำนึงถึงสัดส่วนและองศาในส่วนหน้าสัมผัสของหางม้า เมื่อสีในหน้าสัมผัสเต็ม เสียงจะดังกว่าการสีโดยเอียงคันชักซึ่งหน้าสัมผัสของหางม้าจะสัมผัสกับสายเพียงส่วนริม

4. การสร้างเสียงเบา-ดัง โดยการสีคันชักขึ้น-ลง ด้วยความเร็วที่แตกต่างกัน หากสีในความเร็วกว่า จะให้เสียงที่ดังกว่า ในทางกลับกันเมื่อสีคันชักช้ากว่า เสียงจะเบากว่า

5. การสร้างเสียงเบา-ดัง โดยคำนึงถึงสัดส่วนของคันชัก ตามธรรมชาติแล้วเมื่อสีคันชักในน้ำหนักปกติเท่ากัน เมื่อสีคันชักลงส่วนของก้นคันชัก (Bottom Bow) ไปหาส่วนปลายคันชัก (Point Bow) ความดังจะไล่ระดับจากเสียงที่ดังไปหาเสียงที่ด้น้อยกว่า ในทางกลับกัน เมื่อสีคันชักขึ้น จากส่วนปลายคันชักไปหากก้นคันชัก ความดังจะไล่ระดับจากด้น้อยไปหาดังมากกว่า

ทั้งนี้การฝึกปฏิบัติดังกล่าว 5 ข้อนั้นเมื่อผู้ฝึกปฏิบัติแยกฝึกข้อใดข้อหนึ่งต้องควบคุมปัจจัยข้ออื่นๆให้อยู่คงที่ เมื่อฝึกปฏิบัติแต่ละข้อจนชำนาญแล้ว ตามปกติผู้บรรเลงไวโอลินจะใช้เทคนิควิธีต่างๆที่กล่าวมาผสมผสานกันไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของบทเพลงและความต้องการของผู้บรรเลง

ความเข้มของเสียงเป็นการสร้างความรู้สึกแสดงออกในการปฏิบัติ ในการเรียนการสอน การปฏิบัติไวโอลินเรื่องการควบคุมเสียงเบา-ดัง อาจจะจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันระหว่างการสี การสีสายเปล่า การสีโดยแบ่งช่วงชัก บั่นใดเสียง แล้วจึงนำไปประยุกต์ใช้ในบทเพลงต่อไป

แบบฝึกหัดที่ 2.3 การปฏิบัติเสียง เบา-ดัง

♩ = 52

Violin I

แบบฝึกหัดที่ 2.4 เพลงต้นกำเนิด 1

Andante con moto

Violin 1

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ปฏิบัติไวโอลินความเข้มของเสียง (Dynamics)

ขั้นนำ

1. ผู้สอนเปิดเพลงเพลงหนึ่งที่มีระดับความเข้มของเสียงที่แตกต่างกันอย่างเข้มข้นและมีความหลากหลายให้ผู้เรียนฟัง (Surprise Symphony ของ ไฮเดิน)
2. ศึกษาใบความรู้ที่ 2.3
3. ผู้เรียน และผู้สอนถาม-ตอบกันเรื่องความเข้มของเสียง

ขั้นสอน

1. นำเพลงเดิมที่เปิดตอนต้นกลับมาเปิดอีกครั้ง และวิพากษ์ร่วมกัน
2. ผู้สอนอธิบาย ความหมายของเครื่องหมาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ในเรื่องความเข้มของเสียง พร้อมทั้งสาธิตการปฏิบัติไวโอลินตามเครื่องหมาย และสัญลักษณ์นั้น
3. ผู้สอนปฏิบัติไวโอลินในแบบฝึกหัด ด้วยเสียงเบา-ดัง
4. ผู้สอนร้องโน้ตในแบบฝึกหัดที่ 2.4 ให้ผู้เรียนร้องตาม โดยเน้นความเข้มของเสียงตามสัญลักษณ์ที่กำหนด
5. ผู้สอนสาธิต และอธิบายการใช้คันชักให้ผู้เรียนปฏิบัติตามโดยนำหลักการเรื่องความเข้มของเสียงมาปฏิบัติ
6. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินในแบบฝึกหัดพร้อมกัน

ขั้นสรุป ให้ผู้เรียนออกมาปฏิบัติไวโอลินในแบบทดสอบที่ละคน พร้อมเก็บคะแนน และมอบการบ้านให้กลับไปฝึกซ้อม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลงพร้อมเครื่องเปิด
2. ใบความรู้ พร้อมแบบฝึกหัด
3. ไวโอลิน

การวัดผลและการประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด
  - 1.1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินการสีสายเปล่า
  - 1.2. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินโดยการสีแบ่งช่วงชัก
  - 1.3. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยเสียงเบา-ดัง
2. วิธีการวัด

- 2.1. ประเมินจากการสังเกตในการปฏิบัติ
- 3. เครื่องมือที่ใช้
  - 3.1. แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ
- 4. เกณฑ์การประเมิน
  - 4.1. ปฏิบัติผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบทดสอบที่ 2.3 การปฏิบัติเสียง เบา-ดัง

♩ = 52

Violin I

5

แบบทดสอบที่ 2.4 เพลงต้นกำเนิด 1

Andante con moto

Violin I

5

9

pizz.

dim.

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ระหว่างเรียน หน่วยที่ 2

แบบประเมินผล ทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา..... ครั้งที่ 2

ชื่อ – นามสกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อกิจกรรม (ขีดเส้นใต้ในหัวข้อที่ปฏิบัติ)	ตัวชี้วัด	ระดับคะแนน		
		3	2	1
การสีสายเปล่า (15 คะแนน)	การวางท่าทางและความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในร่างกายได้เหมาะสม (Posture)			
การสีโดยแบ่งช่วงชัก (15 คะแนน)	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bow Control)			
การสีโดยกำหนดเสียงเบา-ดัง (15 คะแนน)	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)			
แบบทดสอบประเมินผลทักษะเพลงต้นกำเนิด 1 (15 คะแนน)	ความสามารถในการควบคุมคุณภาพของเสียง (Tone Quality)			
	ความสามารถในการสร้างสมาธิขณะปฏิบัติ			
คะแนนรวม				

(ในหน่วยการเรียนรู้นี้ แบ่งเป็นการประเมินทักษะการปฏิบัติย่อย 4 รายการ เมื่อได้คะแนนรวมมาให้หารด้วย 4)

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการเล่นไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	การให้สายเปล่า
การวางท่าและความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในร่างกายได้เหมาะสม	3	การวางท่าและการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในร่างกายให้เหมาะสมได้ดี
	2	การวางท่าและการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในร่างกายให้เหมาะสมได้พอใช้
	1	การวางท่าและการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะในร่างกายให้เหมาะสมได้ไม่ดี
ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bow Control)	3	ควบคุมหัวไหล่การทำมุมคันชักสียง-ขึ้นได้ดี (Elbow Angle)
	2	ควบคุมหัวไหล่การทำมุมคันชักสียง-ขึ้นได้พอใช้
	1	ควบคุมหัวไหล่การทำมุมคันชักสียง-ขึ้นได้ไม่ดี
ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุมคุณภาพของเสียง (Tone Quality)	3	สามารถควบคุมและสร้างคุณภาพเสียงได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถควบคุมและสร้างคุณภาพเสียงได้พอใช้
	1	ไม่สามารถสร้างและควบคุมคุณภาพเสียงได้
ความสามารถในการสร้างสมาธิขณะปฏิบัติ	3	สร้างสมาธิ มีใจจดจ่อ มุ่งมั่น อดทน ในการปฏิบัติ และ ทบทวนแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง เป็นอย่างดี
	2	สร้างสมาธิ มีใจจดจ่อ มุ่งมั่น อดทน ในการปฏิบัติ และ ทบทวนแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง พอประมาณ
	1	สร้างสมาธิ มีใจจดจ่อ มุ่งมั่น อดทน ในการปฏิบัติ และ ทบทวนแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง ได้น้อยมาก
คะแนนรวม		15

แบบรวมคะแนน หน่วยที่ 2

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	การดี สาย เปล่า	การดี โดยแบ่ง ช่วงซัก	การดี โดย กำหนด เสียง เบา-ดัง	แบบทดสอบ เพลง ต้นกำเนิด 1	คะแนน รวม
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	12	12	13	11	48
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณฤทธิ	12	12	13	12	49
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนคม	13	13	12	12	51
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	15	12	13	11	51
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	15	14	14	14	57
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	13	14	13	13	53
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	14	14	12	10	50
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงศุภรัถย์	13	13	11	10	47
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	15	15	14	14	58
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	15	15	14	13	57

(ในหน่วยการเรียนรู้นี้ แบ่งเป็นการประเมินทักษะการปฏิบัติย่อย 4 รายการ เมื่อได้คะแนนรวมมาให้หารด้วย 4)

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 3

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 3

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

เรื่อง

เทคนิคขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติไวโอลิน ให้มีความแม่นยำในระดับเสียงที่ถูกต้อง (Intonation) รวมถึง
สร้างคุณภาพเสียงที่ดี (Tone Quality)

1. การฝึกปฏิบัติไวโอลินสี่คู่เสียงเพอร์เฟค คู่ที่ 1, คู่ที่ 4, คู่ที่ 5 และคู่ที่ 8
2. การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้การร้อง (Solfege) บันไดเสียง
3. การฝึกปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง E minor natural
4. การนำเทคนิคมาใช้ในบทเพลงต้นกำ

สาระสำคัญและแนวคิด

1. การฝึกปฏิบัติไวโอลิน โดยการสี่คู่เสียงเพอร์เฟค เป็นการสร้างเสียงสองเสียงให้เกิดขึ้น
พร้อมกันเพื่อที่จะฟังเปรียบเทียบหาความกลมกลืนในขั้นคู่นั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการ
วางรากฐานการปฏิบัติไวโอลิน การฝึกทักษะด้วยการกดนิ้วมือซ้าย และสั่นชักมือขวาให้ม
ความสัมพันธ์กันจนเป็นความเคยชินของกล้ามเนื้อ จะได้จุดในการกดนิ้วที่ตรงและมีความแม่นยำ
ในระดับเสียงที่ถูกต้องได้คุณภาพเสียงที่ดี

2. ในการปฏิบัติไวโอลิน บันไดเสียงเป็นพื้นฐานสำคัญของการบรรเลงบทเพลง ทั้งยังใช้
บันไดเสียงในการฝึกเทคนิคต่างๆที่เกี่ยวข้องในการสร้างทักษะเพื่อที่จะนำมาใช้ในบทเพลง การได้
บันไดเสียงพร้อมกับสัระดับเสียงได้แม่นยำ มีคุณภาพของเสียงและจังหวะ ได้ถูกต้องจะนำไปสู่การ
บรรเลงบทเพลงได้ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกสี่คู่เสียงเพอร์เฟค คู่ที่ 1, คู่เสียงที่ 4, คู่เสียงที่ 5, และคู่เสียงที่ 8 ได้
ระดับเสียงที่ถูกต้องกลมกลืนกัน

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege)
บันไดเสียง E minor natural และ E minor Arpeggios 1 octave

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง E minor natural and Fifth
และ E minor Arpeggios 2 octave ได้จากความทรงจำในระดับเสียงที่ถูกต้องมีความเที่ยงตรงแม่นยำ
ในการควบคุมอัตราจังหวะ (Tempo) มีคุณภาพเสียงที่ดี ในตำแหน่งนิ้วมือซ้ายที่ 1

4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติในบทเพลง

เนื้อหา

ใบความรู้ที่ 3

การสีสายคู่เสียง

การสีคู่เสียงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการฝึกทักษะการเล่นไวโอลิน โดยเฉพาะขั้นคู่เพอร์เฟค คู่ที่ 1 คู่ที่ 4 คู่ที่ 5 และคู่ที่ 8 ถือว่าเป็นรากฐานในการที่จะฝึกขั้นคู่อื่นๆต่อไป ด้วยเหตุผลที่ขั้นคู่ที่ได้กล่าวมามีความสมบูรณ์ (Perfect) ตามหลักวิทยาศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับเสียงโอเวอร์โทน (Overtones) ก่อให้เกิดเสียงที่กลมกลืนแบบสมบูรณ์ (Perfect Consonance) ซึ่งเป็นขั้นคู่ที่มีเสียงรึ้นหูน่าฟัง ซึ่งมีความกลมกลืนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คู่ 8 เพอร์เฟค คู่ 5 เพอร์เฟค คู่ 4 เพอร์เฟค (ขั้นคู่พลิกกลับของคู่ 5 เพอร์เฟค) (ฉัชชา พันธุ์เจริญ, 2555, น. 110,121)

การฝึกแบบฝึกหัดการสีคู่สาย

ในการฝึกสีไวโอลินคู่เสียงเพอร์เฟคนั้นเริ่มจากง่ายไปหายาก ในขั้นแรกให้ฝึกสีช้าพอดีๆ ก่อนโดยยังไม่คำนึงถึงจังหวะในคู่เสียงที่ 5 เพอร์เฟค (คู่สายเปล่า) แล้วฟังเสียงไปด้วยโดยพยายามให้มีน้ำหนักของคันชักที่ตกลงไปบนสายทั้งสองเท่าๆกันพอดีๆแบบสบายๆ เมื่อฟังเสียงกลมกลืนดีแล้วจึงเปลี่ยนไปสีคู่สายอื่นๆต่อไป ทำเช่นเดียวกันกับคู่สายแรกไปกลับจนครบทุกคู่สาย

ต่อมาให้ฝึกสีคู่ที่ 4 เพอร์เฟค โดยกดนิ้วหนึ่งที่สาย 4 โน้ตตัว A คู่กับสาย 3 (สายเปล่า) โน้ตตัว D และคู่สายอื่นๆในแบบฝึกหัดตามลำดับ ที่สำคัญอย่ารีบร้อน สีให้ได้เสียงที่ฟังแล้วกลมกลืนที่สุด ถ้าฟังแล้วเสียงยังไม่กลมกลืนให้ยกนิ้วหนึ่งแล้วกดลงไปใหม่ (นิ้วชี้มือซ้ายที่กดสายอยู่) จนกว่าจะได้เสียงที่ถูกต้องแล้วจึงเปลี่ยนเป็นคู่สายอื่นต่อไปจนครบ

ต่อมาให้ฝึกสีคู่สายที่ 8 เพอร์เฟค เป็นการใช้นิ้ว 3 (นิ้วนางมือซ้าย) กดสายตามแบบฝึกหัดวิธีการฝึกเช่นเดียวกันกับการฝึกที่ผ่านมา

ต่อมาฝึกสีคู่ที่ 1 เพอร์เฟค โดยใช้นิ้ว 4 (นิ้วก้อยมือซ้าย) กดสายบนและสีพร้อมกับสายที่อยู่ล่าง โดยธรรมชาติของนิ้ว 4 เป็นนิ้วที่มีกำลังน้อย แบบฝึกนี้จึงเป็นการฝึกการออกกำลังนิ้ว 4 ให้แข็งแรง และให้เสียงที่กลมกลืนมากที่สุด เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ต่อมาให้ฝึกสีคู่สายที่ 8 เพอร์เฟค (Octave) เป็นการใช้นิ้ว 1 กดสายคู่กับนิ้ว 4 ซึ่งถือว่ายากกว่าการฝึกในคู่เสียงที่ผ่านมา และต้องจัดความสัมพันธ์กับนิ้ว 1 ซึ่งกดอยู่บนสายบน คู่เสียงนี้ไม่มีสายเปล่าให้เทียบเสียง จึงต้องฝึกให้ได้ระดับเสียงที่ถูกต้องเป็นเสียงเดียวกัน

การฝึกตามวิธีการข้างต้นนั้นมีส่วนในการฝึกการรับรู้ในการฟังเสียง ในขณะเดียวกันก็ฝึกการเรียนรู้ปรับปรุระดับเสียงให้ถูกต้องมีคุณภาพเสียงให้ดีขึ้นไปในตัว ฝึกสมาธิ และฝึกการเคลื่อนไหวควบคุมอวัยวะของร่างกายให้เกิดความทรงจำของกล้ามเนื้อ เมื่อปฏิบัติได้ดีแล้วจึง

ฝึกตามจังหวะให้ถูกต้องต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อการปฏิบัติถึงจุดหนึ่งแล้วไม่จำเป็นต้องฝึกตามลำดับในแบบฝึกหัดจะเล่นคู่เสียงไหนก่อนก็ได้ตามต้องการ และอาจจะใช้เป็นการปฏิบัติเพื่อเตรียมพร้อม ก่อนที่จะบรรเลงบทเพลงต่อไป (ประทักษ์ ประทีปะเสน, สัมภาษณ์, 2557)

การสีคู่เสียง

แบบฝึกหัดที่ 3.1.1 คู่ 5 เพอร์เฟค (คู่สายเปล่า)

♩ = 80

Violin 1

4

7

10

แบบฝึกหัดที่ 3.1.2 คู่ 4 เพอร์เฟค

♩ = 80

Violin 1

4

7

10

แบบฝึกหัดที่ 3.1.3 คู่ 8 เพอร์เฟค

♩ = 80

Violin 1

4

7

10

คู่ 8 เพอร์เฟค

♩ = 80

Violin 1

The musical score for Violin 1 consists of four staves. The first staff begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a tempo marking of ♩ = 80. The first measure contains a half note G4, followed by a quarter note A4, and a half note B4. The second measure contains a half note C5, followed by a quarter note B4, and a half note A4. The third measure contains a half note G4, followed by a quarter note F4, and a half note E4. The fourth measure contains a half note D4, followed by a quarter note C4, and a half note B3. The second staff starts at measure 4 and continues the melodic line. The third staff starts at measure 7 and features a series of chords. The fourth staff starts at measure 10 and continues the chordal accompaniment.

แบบฝึกหัดที่ 3.1.4 คู่ 1 เพอร์เฟค

♩ = 80

Violin 1

The musical score for Violin 1 consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a tempo marking of ♩ = 80. The first measure contains a half note G4, followed by a quarter note A4, and a half note B4. The second measure contains a half note C5, followed by a quarter note B4, and a half note A4. The third measure contains a half note G4, followed by a quarter note F4, and a half note E4. The fourth measure contains a half note D4, followed by a quarter note C4, and a half note B3. The second staff starts at measure 4 and continues the melodic line. The third staff starts at measure 7 and features a series of chords. The fourth staff starts at measure 10 and continues the chordal accompaniment.

แบบฝึกหัดที่ 3.1.5 เพลงต้นกำเนิด 2

สระทยล

Andante con moto

Violin

กิจกรรมการเรียนการสอน

ปฏิบัติไวโอลินการสีคู่เสียง

ขั้นนำ

1. ผู้สอนทบทวนเรื่องการสีสายเปล่าในแผนการเรียนรู้ที่ผ่านมา
2. ผู้สอนบอกถึงเนื้อหาสาระสำคัญและขอบเขตในแผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 3
3. ผู้สอนถาม-ตอบความรู้ในเรื่องคู่เสียง กับผู้เรียน
4. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3.1

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติไวโอลินการสีคู่เสียงในรูปแบบฝึกหัด
2. ผู้สอนสาธิต และอธิบายการกดนิ้ว การควบคุมคันชัก ทีละคู่สาย
3. ผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินการสีคู่เสียงทีละคู่โดยมีผู้สอนคอยแนะนำ
4. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินการสีคู่สายพร้อมกัน

ขั้นสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนถาม-ตอบข้อสงสัย และนำไปฝึกฝน

ใบความรู้ที่ 3.2

บันไดเสียง (Scale) และโน้ตแยก (Arpeggio)

บันไดเสียง (Scale) หมายถึงเสียงที่เรียงเป็นขั้นๆ จากต่ำไปหาสูง หรือจากสูงมาหาต่ำ ตามลำดับตัวอักษรอย่างน้อย 8 ตัว และความห่างของแต่ละขั้นขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของบันไดเสียงแต่ละชนิด

บันไดเสียงเนเจอร์ลไมเนอร์ หรือ เพียวไมเนอร์ เป็นบันไดเสียงที่นำมาจากเอโอเลียนโมด โดยไม่มีการคัดแปลงเป็นบันไดเสียงตามธรรมชาติ หรืออาจกล่าวได้ว่าเกิดจากการนำ ไมเนอร์เตตราคอร์ดและพรีเจียนเตตราคอร์ดมาเรียงต่อกัน มีโครงสร้างระยะห่างระหว่างขั้นห่างกัน 1 เสียงเต็ม ยกเว้นระยะห่างระหว่างขั้นที่ 2-3 และขั้นที่ 5-6 จะห่างกันครึ่งเสียง (บรรจง ชลวิโรจน์, 2552, น.36)

โน้ตแยก (Arpeggio) หมายถึงโน้ตแยกตัวที่ 1,3,5 ของคอร์ดพื้นฐาน หรือโน้ตตัวที่ 1,3,5,7 ของคอร์ดทาบ เจ็ด ซึ่งเล่นทีละตัวตามลำดับ จากต่ำไปสูง หรือจากสูงไปต่ำ มักจบด้วยโน้ตตัวแรก เพื่อให้ครบช่วงคู่แปด (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552, น.9)

การฝึกปฏิบัติบันไดเสียงและโน้ตแยกมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาทักษะในการเล่นเครื่องดนตรี โดยเฉพาะไวโอลินที่ต้องใช้การฝึกฝนเพิ่มทักษะเป็นอย่างมาก ในช่วงของการปฏิบัติแบบฝึกจะเป็นการบูรณาการร่วมกัน และสามารถที่จะปรับปรุงเทคนิคต่างๆที่ยังปฏิบัติได้ไม่ดี เทคนิคที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เช่น การสีข้ามสาย การควบคุมคันชัก การเปลี่ยน position และการสร้างเสียงให้มีคุณภาพและระดับเสียงถูกต้อง การฝึกปฏิบัติบันไดเสียงและโน้ตแยก อย่างมีรูปแบบระบบยังได้รับประโยชน์หลากหลาย อาจจะเริ่มฝึกจากการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (solfege) เป็นการสร้างการรับรู้และเรียนรู้ในการออกเสียง ช่วยพัฒนาการออกเสียงได้ตรงตามระดับเสียง รวมทั้งผลิตเสียงให้มีคุณภาพที่ดีในการร้องหรือเสียงของเครื่องดนตรี

การฝึกปฏิบัติบันไดเสียงและโน้ตแยกมีความสัมพันธ์กับอัตราความเร็ว (Tempo) ในมุมมองของตัวชี้วัดความแม่นยำและคุณภาพเสียง หมายความว่าการเล่นบันไดเสียงด้วยอัตราความเร็วที่ได้กำหนดไว้จะวัดความสามารถของผู้เล่นในเรื่องความแม่นยำในระดับเสียง คุณภาพเสียง ความเบา ดังของเสียง และเทคนิคต่างๆ

แบบฝึกหัดที่ 3.2.1 บันไดเสียง (Scale) สำหรับไวโอลิน (1st position)

E minor Natural Scale (2 octave and fifth)

Violin

♩ = 52

♩^p ♩^v

แบบฝึกหัดที่ 3.2.2 บันไดเสียง Variations

E minor Natural Scale (2 octave and fifth)

Violin

♩ = 52

♩^p ♩^v

แบบฝึกหัดที่ 3.2.3 โน้ตแยก E minor natural Arpeggio 2 Octave

Arpeggios E minor

Violin

♩ = 104

แบบฝึกหัดที่ 3.2.4 โน้ตแยก Variation

Arpeggios Variation

Violin

♩ = 104

1) ลีเสียงสั้น (staccato) 2) ลีเสียงยาว (tenuto) 3) การดีดสาย (Pizzicato)

การร้องหรืออ่านออกเสียงตามระดับเสียงของตัวโน้ต (Solfege)

ผู้สร้างชุดการสอนได้สรุปจาก ฌูสท์ สุททจิตต์ (2537) ในประดิ่งที่กล่าวไว้ว่า การอ่านโน้ตดนตรีเป็นจุดหมายสำคัญประการหนึ่งในการเรียนดนตรี จะช่วยให้ผู้เรียน มีพัฒนาการในการรับรู้องค์ประกอบดนตรี ผู้เรียนควรอ่านโน้ตดนตรีโดยการร้องหรือเล่นเครื่องดนตรีได้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ดนตรีได้ด้วยตนเองและศึกษาดนตรีได้กว้างขวางออกไป

การอ่านโน้ตในแผนการสอนนี้เป็นการอ่านระบบ โซลเฟจ (Solfege) การอ่านออกเสียงตามระดับเสียงของตัวโน้ต (Solfege) เป็นหลักและวิธีการหนึ่ง ของ คาลโครช หมายถึง การอ่านออกเสียงหรือร้องตามระดับเสียงของตัวโน้ต เป็นการอ่าน ซอล ฟา แบบอยู่กับที่ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องของระดับเสียงที่แน่นอน ในหน่วยการเรียนรู้นี้จะเป็นการอ่านบันไดเสียง และโน้ตแยก E minor and Fifth Natural and (Arpeggios) E minor 2 octave บันไดเสียงจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ระดับเสียงตามลำดับตัวอักษร โดยจะเริ่มจากให้ผู้เรียนได้ฟังก่อนโดยผู้สอนจะเป็นผู้เล่นการอ่านบันไดเสียง E minor and Fifth Natural

♩ = 52

Voice

มี เร มี ฟิ ซอล ลา ที โด เร มี ฟิ ซอล

ลา ที ลา ซอล ฟิ มี เร โด ที ลา ซอล ฟิ มี เร มี

โน้ตแยก (Arpeggios) E minor 2 octave

♩ = 104

Voice

มี ซอล ที มี ซอล ที มี ที ซอล มี ที ซอล มี

กิจกรรมการเรียนการสอน

การอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต และปฏิบัติไวโอลินในบันไดเสียง E minor natural และโน้ตแยก (Arpeggios)

ขั้นนำ

1. ให้ผู้เรียนชม DVD การแสดงดนตรีที่มีเครื่องไวโอลินบรรเลงนำในบทเพลงหนึ่ง บันไดเสียง E minor
2. ผู้สอนถาม-ตอบความรู้สึกในการรับรู้ และความรู้ของผู้เรียนในเรื่องบันไดเสียง และ โน้ตแยก เสียงเบา-ดังในแต่ละช่วงของบทเพลง และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ บทเพลง พอสังเขป
3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3.2

ขั้นสอน

1. ผู้สอนปฏิบัติไวโอลินในบันไดเสียง และ โน้ตแยก (Arpeggios)
2. ผู้สอนร้องโน้ตบันไดเสียง E Natural minor and Fifth และ โน้ตแยก (Arpeggios) E minor 2 octave
3. ผู้เรียนร้องโน้ตบันไดเสียง E minor and Fifth Natural และ โน้ตแยก (Arpeggios) E minor 2 octave โดยมีผู้สอนคอยแนะนำ
4. ผู้สอนสาธิต และอธิบายการกดนิ้วและการใช้คันชักในบันไดเสียง
5. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินในบันไดเสียง และ โน้ตแยก (Arpeggios) พร้อมกัน

ขั้นสรุป

ผู้สอนทบทวนส่วนสำคัญในแผนการเรียนรู้นี้ โดยบูรณาการร่วมกันในการปฏิบัติไวโอลิน การสีคู่เสียง กับ การสีบันไดเสียง ให้ปฏิบัติบันไดเสียงโดยเทียบเสียงจากการสีคู่เสียงไปด้วยเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของระดับเสียง และให้มาปฏิบัติหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

1. DVD พร้อมเครื่องเล่น
2. ใบความรู้
3. ไวโอลิน
4. เปียโน หรือ ออร์แกน

การวัดและการประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด

- 1.1 การสีคู่สายต่างๆ
- 1.2 การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) บันไดเสียง
- 1.3 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติบันไดเสียง E Natural minor and Fifth และ E minor Arpeggios 2 octave ได้จากความทรงจำในระดับเสียงที่ถูกต้องมีความเที่ยงตรงแม่นยำ ในการควบคุมอัตราจังหวะ (Tempo) มีคุณภาพเสียงที่ดี ใน position ที่ 1

2. วิธีการวัด

- 2.1. ประเมินจากการสังเกตในการปฏิบัติ

3. เครื่องมือที่ใช้

- 3.1. แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติระหว่างเรียน

4. เกณฑ์การประเมิน

- 4.1. ทำแบบประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน หน่วยที่ 3

แบบทดสอบที่ 3.1 การสีคู่เสียง สำหรับไวโอลิน

$\text{♩} = 80$

Violin

5

9

แบบทดสอบที่ 3.2 บันไดเสียง (Scale) สำหรับไวโอลิน

E minor Natural Scale (2 octave and fifth)

Violin

$\text{♩} = 52$

แบบทดสอบที่ 3.3 เพลงเต๋นกำ 2

Violin

Andante con moto

ສາທະຍາລ

molto rit. *a tempo*

mp *mf* *mp*

cresc.

Em A Em A

5

9 G F#m Em A

13 Em A G F#m Em

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ระหว่างเรียน หน่วยที่ 3

แบบประเมินผลทักษะปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา..... ครั้งที่ .....

ชื่อ – สกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
การสีคู่เสียง	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowling)			
	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	การสูญเสีย
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)	3	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงกลมกลืนถูกต้องทั้งหมด
	2	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงกลมกลืนถูกต้อง มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงกลมกลืนถูกต้องต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Tempo)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ค่อนข้างดี ผิด น้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ดี
	2	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชักไม่ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ตัวอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ดีพอใช้ได้
	1	ยังไม่สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบประเมินผลทักษะการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege)

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว

(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
การร้อง (Solfege) บันไดเสียง (Scale) โน้ตแยก (Arpeggios)	ความสามารถในการควบคุมการ หายใจ			
	ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Tempo)			
	ความสามารถในการออกเสียงให้มี ระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)			
	ความสามารถในการออกเสียงให้มี ลักษณะของเสียงถูกต้อง (Articulation)			
	ความสามารถในการออกเสียงให้มี คุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege)

หัวข้อ	ระดับ	การร้อง (Solfege) บันไดเสียง (scale) และโน้ตแยก (Arpeggios) E minor natural
ความสามารถในการควบคุมการหายใจ	3	ควบคุมการหายใจเข้าออกทางจมูกและปาก เก็บกักลมหายใจและปล่อยออกมาเป็นเสียงตามวรรคตอนได้ดีมาก
	2	ควบคุมการหายใจเข้าออกทางจมูกและปาก เก็บกักลมหายใจและปล่อยออกมาเป็นเสียงตามวรรคตอนพอใช้ได้
	1	ควบคุมการหายใจเข้าออกทางจมูกและปาก เก็บกักลมหายใจและปล่อยออกมาเป็นเสียงตามวรรคตอนได้ไม่ดี
ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการออกเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)	3	ออกเสียงได้ระดับเสียงถูกต้องทั้งหมด
	2	ออกเสียงได้ระดับเสียงถูกต้อง มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ออกเสียงได้ระดับเสียงถูกต้องต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการออกเสียงให้มีลักษณะของเสียงถูกต้อง (Articulation)	3	สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียงได้ดีทั้งหมด
	2	สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียงได้ดีพอใช้
	1	ไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียง
ความสามารถในการออกเสียงให้มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	สามารถออกเสียงได้คุณภาพเสียงที่ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถออกเสียงได้คุณภาพเสียงที่ดีพอใช้ได้
	1	ไม่สามารถออกเสียงได้คุณภาพเสียงที่ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
บันไดเสียง (scale) E minor natural และ โน้ตแยก(Arpeggios) E minor natural 2 octave	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowling)			
	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	บันไดเสียง (scale)E minor naturalและ โน้ตแยก (Arpeggios)E minor natural 2 octave
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)	3	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้องทั้งหมด
	2	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้อง มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้องต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Tempo)	3	ควบคุมจังหวะ ได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะ ได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะ ได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชัก ได้ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ดี
	2	จับคันชัก ได้ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชัก ไม่ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	สามารถผลิตคุณภาพเสียง ได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตคุณภาพเสียง ได้ดีพอใช้ได้
	1	ยังไม่สามารถผลิตคุณภาพเสียง ได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
แบบทดสอบบทเพลงต้นก่า 2	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Tempo)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowling)			
	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	แบบทดสอบเพลงต้นกำเนิด 2
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)	3	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องทั้งหมด
	2	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้อง มากกว่า 50% ผิด น้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Tempo)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ค่อนข้างดี ผิด น้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ดี
	2	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชักไม่ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ตัวอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ดีพอใช้ได้
	1	ยังไม่สามารถผลิตคุณภาพเสียงได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบรวมคะแนน หน่วยที่ 3

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	การดีคู่อเสียง	การร้อง Solfege บันไดเสียง และโน้ตแยก	การสีไวโอลิน บันไดเสียง และโน้ตแยก	แบบทดสอบ เพลง ต้นกำเนิด 2	คะแนนรวม
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	12	11	13	12	48
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณฤทธิ	12	13	13	13	51
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนคม	12	13	13	13	51
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	12	11	12	13	48
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	14	13	14	13	54
6	นางสาว ณิชยา ศิริบรรจงศักดิ์	14	15	14	13	56
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	10	13	13	13	49
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงศุภรัถย์	11	12	12	10	45
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	15	15	15	13	58
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	15	13	15	14	55

(ในหน่วยการเรียนรู้นี้ แบ่งเป็นการประเมินทักษะการปฏิบัติย่อย 4 รายการ เมื่อได้คะแนนรวมมาให้หารด้วย 4)

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 4

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 4

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

เรื่อง กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิด

1. การตบมือเป็นจังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) เพลงต้นกำเนิด (Theme)
2. การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) บทเพลงต้นกำเนิด (Theme)
3. บรรเลงเพลงต้นกำเนิด (Theme) โดยการร้องเพลงต้นกำเนิด (เพลงมา) ประกอบการเรียนการสอน

สาระสำคัญและแนวคิด

1. เพลงต้นกำเนิดเหมาะสมที่จะใช้เป็นเพลงสำหรับฝึกเทคนิคพื้นฐานในการฝึกทักษะการใช้มือและนิ้ว ทั้งซ้ายและขวา โดยเริ่มจากการปรบมือเป็นจังหวะเคาะ (Beat) และจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)
2. การอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยการร้องทำนองเพลงในระดับเสียงและจังหวะอย่างถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในด้านองค์ประกอบดนตรี และทักษะดนตรี
3. การนำเพลงต้นกำเนิดมาร้องในกระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเล่นไวโอลินเพลงต้นกำเนิด (Theme) ได้สำเนียงเสียงตรงตามเสียงร้องแบบดั้งเดิม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติ การร้องออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege) เพลงต้นกำเนิด (Theme) ถูกต้องในระดับเสียง และจังหวะ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงไวโอลินเพลงต้นกำเนิด (Theme) ได้ถูกต้องตรงตามระดับเสียงมีคุณภาพเสียงที่ดี ถูกต้องตรงตามจังหวะ และลักษณะของเสียง

เนื้อหา

ในช่วงแรกของแผนการเรียนรู้ที่ผ่านมาเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญในการบรรเลงไวโอลินของผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยการสีกู่เสียงต่างๆ บันไดเสียง โน้ตแยก ซึ่งเป็นตัววัด

ความแม่นยำและเที่ยงตรงในระดับเสียงที่ถูกต้อง (Intonation) รวมถึงการสร้างคุณภาพเสียงที่ดี (Tone Quality) และมีน้ำเสียงหรือสำเนียงที่ดี (Articulation) มีการฝึกเทคนิคการสีแบบ Staccato หมายถึง เสียงสั้น หรือเสียงขาด เทคนิค Tenuto หมายถึงเสียงต่อเนื่อง มีการใช้ Slur Bow และ Pizzicato คือการใช้นิ้วดีด รวมทั้งการบรรเลงด้วยระดับความเบา-ดัง (Dynamic) โดยใช้เครื่องหมายและสัญลักษณ์เพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในบทเพลง เนื้อหาในหน่วยนี้เป็นการบรรเลงบทเพลงเดินก้า (Theme) ซึ่งผู้เรียนต้องสามารถควบคุมจังหวะได้ดีทั้งจังหวะเคาะสม่าเสมอ (Beat) อัตราจังหวะ (Tempo) จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) โดยนำเพลงเดินก้า (เพลงมา) มาร้องประกอบในการเรียนการสอนเพื่อให้ได้สำเนียงเสียงให้เป็นธรรมชาติตามการร้องเพลงเดินก้าแบบดั้งเดิม

การร้องและการอ่านดนตรี

การร้องเป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนดนตรี ประสบการณ์ทางดนตรีส่วนใหญ่มักจะใช้การร้องเป็นพื้นฐานเพื่อจะนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องต่างๆทางดนตรีต่อไป และการร้องจะช่วยให้ผู้เรียนค้นพบ และใช้เสียงของตัวเองเป็นสื่อหรือเครื่องดนตรีในการแสดงออกทางดนตรี การร้องจึงควรเป็นประสบการณ์ที่ผู้สอนดนตรีจัดเตรียมขึ้นอย่างมีหลักการและมีจุดมุ่งหมายอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านการร้อง และประสบการณ์ดนตรีอื่นๆควบคู่กันไป ทำให้ผู้เรียนรักและซาบซึ้งดนตรีในที่สุด (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537, น.35)

การอ่านดนตรีควรสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกของการสอนดนตรี โดยเริ่มจากการอ่านจังหวะแยกออกจากระดับเสียง และการอ่านระดับเสียงโดยใช้สัญลักษณ์แทนระดับเสียงต่างๆ หลังจากผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องของจังหวะและระดับเสียงดีแล้ว จึงนำจังหวะและระดับเสียงมารวมกันกลายเป็นการอ่านทำนอง ต่อจากนั้นจึงอ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ได้แก่รูปแบบ ศัพท์ดนตรีต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับความเร็ว ลักษณะของเสียง ความเบา ดัง และความรู้สึกของบทเพลง อ่านชื่อตัวโน้ต การอ่านกระทำได้สองลักษณะคือการอ่านโดยการร้อง และการอ่านโดยการเล่นเครื่องดนตรี สำหรับการร้องผู้เรียนควรเริ่มจากการอ่านเป็นชื่อตัวโน้ตก่อน เมื่อผู้เรียนอ่านแนวทำนองได้ถูกต้องแล้วจึงอ่านโดยมีเนื้อร้องแทนชื่อตัวโน้ต (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537, น.134)

ในหน่วยการเรียนการสอนที่ผ่านมาได้ฝึกฝนการร้องเนื้อเพลงแบบดั้งเดิม และการร้องบันไดเสียงแบบ Solfege ไปแล้วในเบื้องต้น ในหน่วยการเรียนการสอนนี้จะร้องเพลงเดินก้าแบบ Solfege เพื่อไปสู่การปฏิบัติไวโอลินในบทเพลงเดินก้า Theme พร้อมทั้งนำเพลงเดินก้า (เพลงมา) นำมาร้องเนื้อประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

แบบฝึกหัดที่ 4.1

เดินกำ Theme

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

Em A Em A Em

molto rit. *a tempo*

mf *cresc.*

8 A G F#m Em A Em A

16 G F#m Em A Em A Em

pizz. *arco*

24 A Em G A G F#m Em G

31 A G F#m Em G A G

pizz. *arco*

Accel. f

38 A A

cresc.

42

The image shows a violin score for the piece 'เดินกำ Theme' (Walk Theme) from the album 'บ้านสระทะเล' (Ban Sa Sa Talae). The score is in 2/4 time and G major. It consists of seven staves of music. The first staff starts with a tempo marking of 'Andante con moto' and includes dynamic markings like 'mf' and 'cresc.'. The second staff has a 'molto rit.' marking followed by 'a tempo'. The third staff includes 'pizz.' and 'arco' markings. The fourth staff has an 'Accel. f' marking. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and fingerings. Chord symbols are provided above the staff lines. The piece concludes with a double bar line and a fermata on the final note.

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ปฏิบัติไวโอลินเพลง เต็มกำ (เพลงมา)

ขั้นนำ

1. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่ผ่านมาในเรื่องเพลงเต็มกำ และการปฏิบัติไวโอลิน
2. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาในแผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 4
3. ทบทวนการฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้การร้อง(Solfege)บันไดเสียง การฝึกปฏิบัติบันไดเสียง (Scale) และ โน้ตแยก (Arpeggio) E minor natural (2 octave)
4. เปิดวิดีโอเพลงเต็มกำที่ถ่ายทำมาจากภาคสนาม

ขั้นสอน

1. ผู้สอนและผู้เรียนร้องเนื้อเพลงเต็มกำ (เพลงมา) ตามแบบวิดีโอที่ถ่ายทำมาจากภาคสนาม
2. ผู้สอนถามผู้เรียนในเรื่อง ศัพท์และสัญลักษณ์ที่จะใช้ในบทเพลงเต็มกำ (Theme) และให้ผู้เรียนไปค้นคว้าในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมาเพื่อตอบคำถาม
3. ผู้สอน และผู้เรียน ตบมือเป็นจังหวะเคาะ (Beat) และเป็นจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)
4. ผู้สอนอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตเพลงเต็มกำ (Theme) ทีละประโยคอย่างถูกต้องทั้งระดับเสียงและจังหวะ (Melodic Rhythm) โดยให้ผู้เรียนอ่านตาม
5. ให้ผู้เรียนร้อง Solfege และทดลองปฏิบัติไวโอลินเพลง เต็มกำ (Theme)
6. ผู้สอนปฏิบัติไวโอลินเพลงเต็มกำ (Theme)
7. ผู้สอนสาธิต และอธิบายการกดนิ้ว และการใช้คันชัก ในประโยคเพลงที่ผู้เรียนยังปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์ โดยร้องเพลงเต็มกำ (เพลงมา) ประกอบ
8. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินเพลงเต็มกำ(Theme) พร้อมกัน

ขั้นสรุป ให้ผู้เรียนบรรเลงเพลงเต็มกำ (Theme) เป็นรายบุคคล ผู้สอนให้คะแนน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. DVD พร้อมเครื่องเล่น
2. ใบความรู้
3. โน้ตเพลงเต็มกำ (Theme) โน้ตเพลงเต็มกำ (เพลงมา)
4. ไวโอลิน

การวัดและการประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด

- 1.1. การฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตโดยใช้กระบวนการร้อง (Solfege) บทเพลง
- 1.2. ผู้เรียนสามารถออกเสียงตามตัวโน้ตและบรรเลงเพลงต้นกำเนิด (Theme)

2. วิธีการวัด

- 2.1. ประเมินจากการสังเกตในการปฏิบัติ

3. เครื่องมือที่ใช้

- 3.1. แบบประเมินผลการปฏิบัติ

4. เกณฑ์การประเมิน

- 4.1. ทำแบบประเมินผลผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบประเมินผลการปฏิบัติที่ 4

เดินกำ Theme

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

Em A Em A Em

tr. *molto rit.* *a tempo* *cresc.*

8 A G F#m Em A Em A

16 G F#m Em A Em A Em

pizz. *arco*

24 A Em G A G F#m Em G

31 A G F#m Em G A G

pizz. *arco* *Accel.* *f*

38 A A

cresc.

42

The image shows a violin score for the piece 'เดินกำ Theme' (Walking Theme) from the film 'บ้านสระทะเล' (Ban Sa Sa Talae). The score is written in G major, 2/4 time, and consists of 42 measures. It begins with a tempo marking of 'Andante con moto' and includes various performance instructions such as 'tr.' (trill), 'molto rit.' (much slower), 'a tempo' (return to tempo), 'cresc.' (crescendo), 'pizz.' (pizzicato), and 'arco' (arco). The score is divided into systems of four measures each, with measure numbers 8, 16, 24, 31, 38, and 42 clearly marked. The piece concludes with a double bar line and a fermata over the final note.

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ระหว่างเรียน หน่วยที่ 4

แบบประเมินผลทักษะการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege)

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

ครั้งที่.....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
การอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต โดยกระบวนการร้อง (Solfege) เพลงต้นกำเนิด (Theme)	ความสามารถในการควบคุมการ หายใจ			
	ความสามารถในการออกเสียงให้มี ระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)			
	ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Rhythm)			
	ความสามารถในการออกเสียงให้มี ลักษณะของเสียงถูกต้อง (Articulation)			
	ความสามารถในการควบคุมความ เบา-ดัง ของเสียง (Dynamic)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต (Solfege)

หัวข้อ	ระดับ	การร้อง (Solfege) บทเพลงต้นกำเนิด (Theme)
ความสามารถในการควบคุมการหายใจ	3	ควบคุมการหายใจออกทางจมูกและปาก และเปล่งเสียงออกมาตามวรรคตอนได้ดีมาก
	2	ควบคุมการหายใจออกทางจมูกและปาก และเปล่งเสียงออกมาตามวรรคตอนพอใช้ได้
	1	ควบคุมการหายใจออกทางจมูกและปาก และเปล่งเสียงออกมาตามวรรคตอนได้ไม่ดี
ความสามารถในการออกเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation)	3	ความสามารถในการออกเสียงได้ระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำดี
	2	ความสามารถในการออกเสียงได้ระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ พอใช้
	1	ความสามารถในการออกเสียงไม่ได้ระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ เพียงพอ
ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Rhythm)	3	ควบคุมจังหวะได้ดี
	2	ควบคุมจังหวะได้พอใช้
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี
ความสามารถในการออกเสียงให้มีลักษณะของเสียงที่ถูกต้อง (Articulation)	3	สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียงได้ดีทั้งหมด
	2	สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียงได้พอใช้
	1	ไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามลักษณะของเสียงได้เพียงพอ
ความสามารถในการควบคุมความเบา-ดัง ของเสียง (Dynamic)	3	สามารถออกเสียงและควบคุมความเบา-ดังของเสียงได้ดี
	2	สามารถออกเสียงและควบคุมความเบา-ดังของเสียงได้พอใช้
	1	ไม่สามารถออกเสียงและควบคุมความเบา-ดังของเสียงได้ดีพอ
คะแนนรวม		

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
แบบทดสอบบทเพลงต้นกำเนิด (Theme)	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้อง(Intonation) มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Rhythm)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowing)			
	ความสามารถในการผลิตลักษณะของเสียงมีความถูกต้องตามที่กำหนด (Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ตามที่กำหนด (Dynamic)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	แบบทดสอบเพลงต้นกำเนิด (Theme)
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation) รวมทั้งมีคุณภาพ ของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดีได้ทั้งหมด
	2	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี ต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Rhythm)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ดี
	2	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชักไม่ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตลักษณะ ของเสียงที่ถูกต้อง (Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ ตามที่กำหนด (Dynamic)	3	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้พอใช้
	1	ยังไม่สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบรวมคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	การอ่านออก เสียงตามตัว โน้ต บทเพลงต้นกำเนิด	การบรรเลง ไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด (Theme)	คะแนน รวม
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	13	12	25
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณฤทธิ	14	13	27
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนดม	14	12	26
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	14	13	27
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	13	13	26
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	15	13	28
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	11	12	23
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงสุภรณ์	10	11	21
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	15	15	30
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	14	14	28
	รวมคะแนน	133	128	261

(ในหน่วยการเรียนรู้นี้ แบ่งเป็นการประเมินทักษะการปฏิบัติย่อย 2 รายการ เมื่อได้คะแนนรวมมาให้หารด้วย 2)

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 5

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 5

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดอำเภอยะหริ่ง
จังหวัดนครสวรรค์
เรื่อง

กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดอำเภอยะหริ่ง (Variations)

1. การวิเคราะห์และการฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต โดยการใช้กระบวนการร้อง (Solfège) ขึ้นคู่เสียงที่สำคัญและน่าสนใจในบทเพลง
2. การปฏิบัติไวโอลินขึ้นคู่เสียงที่วิเคราะห์และอ่านออกเสียงตามตัวโน้ตข้างต้น
3. การบรรเลงเพลงต้นกำเนิด (Variation)

สาระสำคัญและแนวคิด

1. การวิเคราะห์ และปฏิบัติขึ้นคู่เสียงเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้และบรรเลงบทเพลง
2. นำเทคนิคที่ฝึกฝนมาแล้วในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมาประยุกต์ใช้ และปฏิบัติไวโอลินในเพลงต้นกำเนิด (Variations) เป็นการเพิ่มโน้ตขึ้นคู่ต่าง ๆ เข้าไปในทำนองเพื่อจะฝึกทักษะในด้าน Intonation ทำให้บทเพลงน่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ขึ้นคู่ที่สำคัญ ๆ ในบทเพลง และปฏิบัติไวโอลินในระดับเสียงที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงไวโอลินเพลงต้นกำเนิด (Variations) ถูกต้องในระดับเสียงและจังหวะ

เนื้อหา

ใบความรู้ที่ 5

เพลงต้นกำเนิด (Variations) สร้างเพื่อเป็นแบบฝึกไวโอลินสำหรับผู้เรียน มุ่งตรงไปสู่การฝึกทักษะด้านความถูกต้องแม่นยำในระดับเสียง และจังหวะ ในการปฏิบัติมือซ้าย และมือขวา โดยการนำเทคนิคที่ได้เรียนรู้มาแล้วในแผนการเรียนรู้ในหน่วยที่ผ่านมา เช่น การลีซามสาย การลีซันคู่เสียงต่าง ๆ

ฉชชา พันธุ์เจริญ (2553) ได้อธิบายถึงสังคีตลักษณะทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) ไว้ว่าเป็นสังคีตลักษณะที่มีระเบียบวิธีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สิ่งที่สำคัญที่สุดในสังคีตลักษณะชนิดนี้ไม่ใช่โครงสร้างที่มีรูปแบบแน่นอน แต่เป็นการใช้เทคนิคการแปรทำนองในทุกแง่มุม เป็นกระบวนการการประพันธ์เพลงมากกว่าที่จะเรียกว่าเป็นสังคีตลักษณะ แต่อนุโลมเรียกว่าเป็นสังคีตลักษณะ ส่วนสังคีตลักษณะมาตรฐานจะอยู่ในช่วงของทำนองหลัก ซึ่งนิยมใช้สังคีตลักษณะสองตอน สังคีตลักษณะทำนองหลักและการแปรอาจเป็นท่อนหนึ่งของบทเพลงที่มีหลายท่อน การแปรเป็นการปรับเปลี่ยนทำนองหลักที่มีอยู่ให้เกิดความหลากหลาย การปรับเปลี่ยนสามารถทำได้ทุก ๆ แง่มุม เช่น ทำนอง ลักษณะจังหวะ เสียงประสาน กุญแจเสียง โหมด ลีตันเสียง ความเข้มเสียง เนื้อดนตรี อัตราจังหวะ และอัตราความเร็ว การแปรมีลักษณะคล้ายการพัฒนาเป็นเทคนิคที่ทำให้เพลงงอกงามและเกิดความเคลื่อนไหวไปข้างหน้า การแปรจะใช้วัตถุดิบเป็นทำนองที่ค่อนข้างยาวและมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนการพัฒนาจะใช้ทำนองย่อยสั้น ๆ ซึ่งไม่ใช่ทำนองที่สมบูรณ์ ทำนองที่แปรไปจะรักษาทำนองเดิมไว้บ้างไม่มากนัก และคงสภาพเดิมไว้มากพอที่จะทำให้ระลึกได้ว่าเป็นทำนองเดิม ความยาวของทำนองที่แปรไปมักไม่แตกต่างไปจากทำนองเดิมมากนัก ส่วนการพัฒนาเป็นการคลี่ขยายความคิดจากวัตถุดิบเล็ก ๆ ให้มีเนื้อหายืดยาวขึ้น

ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์ (2555, น.60) อธิบายว่า รูปแบบของริ้มและแควรีเอชัน เป็นรูปแบบทางดนตรีที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ริ้มเป็นส่วนทำนองหลัก ซึ่งเป็นแนวทำนองที่ไม่ซับซ้อน โดยปกติผู้ประพันธ์มักนำมาจากที่อื่น เช่น มาจากเพลงพื้นเมือง จากผู้ประพันธ์เพลงคนอื่น ๆ หรืออาจเป็นแนวทำนองที่ผู้ประพันธ์เพลงแต่ขึ้นเอง ส่วนแควรีเอชัน คือส่วนที่แปรเปลี่ยนไปของทำนองหลักซึ่งผู้ประพันธ์เพลงคิดสร้างสรรค์ขึ้น โดยปกติเมื่อบทเพลงประเภทริ้มและแควรีเอชันเสนอทำนองหลักแล้ว ส่วนที่แปรเปลี่ยนไปขององค์ประกอบต่างๆ จะมีการแปรเปลี่ยนทำนองอยู่หลายท่อน การแปรเปลี่ยนมีหลายลักษณะ เช่น การแปรเปลี่ยนไปของทำนองจังหวะ อัตราจังหวะ การประสานเสียง การแปรเปลี่ยนของแต่ละท่อนมีความแตกต่างกันอย่างมาก

แบบฝึกหัดที่ 5

เต็นก้า Variations

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

tr *molto rit.* *a tempo*

mf *mp* *cresc.*

7 *mf* *f*

15 *mp* *pizz.* *arco*

23 *mf*

29 *mf* *Accel. f*

36 *cresc.*

41 *f*

Em A G F#m Em A Em A

G F#m Em Em A A G F#m

Em A Em G A G F#m

Em G A G F#m Em G

A G A A

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระ

ทะเลอำเภอพยุหะคีรี Variations

ขั้นนำ

1. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่ผ่านมาในเรื่องเพลงต้นกำเนิดบ้านสระ และการปฏิบัติไวโอลิน
2. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาและกิจกรรมในแผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 5
3. ทบทวนการฝึกปฏิบัติการอ่านออกเสียงตามตัวโน้ต โดยการใช้การร้อง (Solfege) บันไดเสียง การฝึกปฏิบัติไวโอลินบันไดเสียง (Scale) และ โน้ตแยก (Arpeggio) E minor natural

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินเพลง ต้นกำเนิด Theme
2. ผู้สอนกับผู้เรียนสนทนากันเรื่องการสร้าง Variations โดยวิเคราะห์การเพิ่มขึ้นคู่ (ขึ้นกระดานหน้าชั้นเรียน) อ่านออกเสียงตามตัวโน้ต และเล่นไวโอลินขึ้นคู่เสียง
3. ผู้เรียนทดลองเล่นเพลงต้นกำเนิด Variations
4. ผู้สอนสาธิต และอธิบายการกดนิ้ว และการใช้คันชัก ในประโยคเพลงที่ผู้เรียนยังปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์
5. ผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติไวโอลินเพลงต้นกำเนิด Variations พร้อมกัน

ขั้นสรุป

ให้ผู้เรียนบรรเลงเพลงต้นกำเนิด Variations รายบุคคล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้
2. โน้ตเพลงต้นกำเนิด Theme and Variations
3. ไวโอลิน
4. กระดาน พร้อมเครื่องเขียน

การวัดและการประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด
การบรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำเนิด Variations
2. วิธีการวัด
ให้คะแนนจากการสังเกตในการปฏิบัติ
3. เครื่องมือที่ใช้
แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน
4. เกณฑ์การประเมิน
ทำแบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบประเมินผลการปฏิบัติที่ 5

เต๋นกำ Variations

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

tr *molto rit.* *a tempo* *cresc.* *mp* *f* *pizz.* *arco* *mp* *Accel. f* *cresc.* *V* *f*

7 15 23 29 36 41

Em A G F#m Em A Em A
G F#m Em Em A G F#m Em G
A G A A A

แบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ระหว่างเรียน หน่วยที่ 5

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

ครั้งที่ .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
แบบทดสอบบทเพลงต้นกำเนิด (Variations)	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้อง(Intonation) มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Rhythm)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowling)			
	ความสามารถในการผลิตลักษณะของเสียงมีความถูกต้องตามที่กำหนด (Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ตามที่กำหนด (Dynamic)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	แบบทดสอบเพลงต้นกำเนิด (Theme)
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation) รวมทั้งมีคุณภาพ ของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดีได้ทั้งหมด
	2	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียงโดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี ต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Rhythm)	3	ควบคุมจังหวะได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้ายได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ดี
	2	จับคันชักได้ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชักไม่ถูกต้องและควบคุมคันชักได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตลักษณะ ของเสียงที่ถูกต้อง (Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ ตามที่กำหนด (Dynamic)	3	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้พอใช้
	1	ยังไม่สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบรวมคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	การบรรเลงไวโอลิน เพลงเต๋นกำ Variations	คะแนน รวม
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	12	
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณัฎฐ์	14	
3	นาย จิรภัทร เศษะมโนคม	13	
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	14	
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	14	
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	14	
7	นางสาว ฟ้าใส โยโพธิ์ทอง	11	
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงศุภรัถย์	11	
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	15	
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	14	
	คะแนนรวม	132	

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 6

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 6

ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์
เรื่อง

การแสดงไวโอลิน เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)

1. การแสดงของผู้เรียน บรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)
2. การทดสอบผู้เรียนโดยนำเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน ที่เคยเรียนรู้มา นำมาแสดงออก ในบทเพลง

สาระสำคัญและแนวคิด

1. การแสดงของผู้เรียน โดยบรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations) เป็นการแสดงออกให้ได้เห็นถึงผลรวมขององค์ความรู้ต่างๆ ในด้านดนตรีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
2. การทดสอบผู้เรียนจากการแสดงงานเป็นการทดสอบกระบวนการของการเรียนรู้ และวัดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำบทเพลงที่อยู่ในชุมชนมาสร้างสรรค์ โดยการนำองค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลิน บทเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์และนำมาใช้แสดง
3. เพื่อการวัดและประเมินผลของผู้เรียนและผู้สอน
4. เพื่อสร้างกระบวนการสื่อสารความคิด ความรู้สึก การรับรู้ และการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการปฏิบัติไวโอลิน โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี (Variations)

ขั้นนำ

ผู้สอนอธิบายเนื้อหาในแผนการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 และสนทนากับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการแสดงไวโอลินเพลงต้นกำ ในชั้นเรียน

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนฝึกซ้อมบรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)
2. ทำการแสดงบรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations) ผู้สอนคอยสังเกต ให้คะแนน

ขั้นสรุป

ผู้สอนกล่าวสรุปการใช้ชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. โน้ตเพลงต้นกำ (Theme and Variations)
2. ไวโอลิน

การวัดและการประเมินผล

1. สิ่งที่ต้องการวัด

ผู้เรียนสามารถทำการแสดงบรรเลงไวโอลินบทเพลงต้นกำบ้านสระทะเลอำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์ (Theme and Variations)

2. วิธีการวัด

ให้คะแนนจากการสังเกตในการปฏิบัติ

3. เครื่องมือที่ใช้

3.1 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้

4. เกณฑ์การประเมิน

4.1 ทำแบบทดสอบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน (หลังเรียน)

เดินกำ Theme

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

Em A Em A Em

tr. *molto rit.* *a tempo* *cresc.*

8 A G F#m Em A Em A

16 G F#m Em A Em A Em

pizz. *arco*

24 A Em G A G F#m Em G

31 A G F#m Em G A G

pizz. *arco* *Accel.* *f*

38 A A

cresc.

42

เต็นก้า Variations

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

tr *molto rit.* *a tempo*

mf *mp* *cresc.*

7 *mf* *f*

15 *mp* *pizz.* *arco*

23 *mf*

29 *mf* *Accel. f*

36 *cresc.*

41 *f*

The musical score is written for a violin in G major (one sharp) and 4/4 time. It begins with the tempo marking 'Andante con moto'. The first measure includes a trill (tr) and a dynamic of mezzo-forte (mf). The score is divided into measures, with measure numbers 7, 15, 23, 29, 36, and 41 indicated. Performance instructions include 'molto rit.' (very slow), 'a tempo' (return to tempo), 'pizz.' (pizzicato), 'arco' (arco), 'Accel. f' (accelerando, forte), and 'cresc.' (crescendo). The piece ends with a double bar line and a fermata.

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติ หลังเรียน หน่วยที่ 6 (E2)

แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

วันที่.....เวลา.....

ชื่อ – สกุล .....

ครั้งที่ .....

อายุ.....ปี

สถาบันศึกษา.....

ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติในการเรียนของผู้เรียนเพียงช่องเดียว
(คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับ		
		3	2	1
ขีดเส้นใต้หัวข้อที่ปฏิบัติ การบรรเลงไวโอลินเพลงต้นกำเนิด Theme การบรรเลงไวโอลินเพลงต้นกำเนิด Variations	ความสามารถในการผลิตเสียงให้มีระดับเสียงที่ถูกต้อง(Intonation) มีคุณภาพของเสียงที่ดี (Tone Quality)			
	ความสามารถในการควบคุมจังหวะ (Rhythm)			
	ความสามารถในการควบคุมนิ้วและมือซ้าย (Fingering)			
	ความสามารถในการควบคุมคันชัก (Bowing)			
	ความสามารถในการผลิตลักษณะของเสียงมีความถูกต้องตามที่กำหนด (Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ตามที่กำหนด (Dynamic)			
คะแนนรวม				

เกณฑ์การประเมินผลทักษะการปฏิบัติไวโอลิน

หัวข้อ	ระดับ	แบบทดสอบเพลงต้นกำเนิด (Theme)
ความสามารถในการผลิตเสียงให้ มีระดับเสียงที่ถูกต้องแม่นยำ (Intonation) รวมทั้งมีคุณภาพ ของเสียงที่ดี (Tone Quality)	3	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดีได้ทั้งหมด
	2	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี มากกว่า 50% ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ผลิตเสียง โดยมีระดับเสียงถูกต้องรวมทั้งมีคุณภาพเสียงที่ดี ต่ำกว่า 50% ผิด 5 ครั้งขึ้นไป
ความสามารถในการควบคุม จังหวะ (Rhythm)	3	ควบคุมจังหวะ ได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมจังหวะ ได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมจังหวะ ได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม นิ้วและมือซ้าย (Fingering)	3	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ดีถูกต้องทั้งหมด
	2	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ค่อนข้างดี ผิดน้อยกว่า 5 ครั้ง
	1	ควบคุมและจัดระเบียบนิ้วมือซ้าย ได้ไม่ดี ผิดมากกว่า 5 ครั้ง
ความสามารถในการควบคุม คันชัก (Bowing)	3	จับคันชัก ได้ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ดี
	2	จับคันชัก ได้ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ค่อนข้างดี
	1	จับคันชัก ไม่ถูกต้องและควบคุมคันชัก ได้ไม่ดี
ความสามารถในการผลิตลักษณะ ของเสียงที่ถูกต้อง(Articulation) รวมทั้งผลิตระดับเสียงเบา-ดัง ได้ ตามที่กำหนด (Dynamic)	3	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีอย่างสม่ำเสมอ
	2	สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้พอใช้
	1	ยังไม่สามารถผลิตลักษณะของเสียงรวมทั้งระดับเสียงเบา-ดัง ได้ดีเพียงพอ
คะแนนรวม		

แบบรวมคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	การบรรเลงไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด		คะแนน รวม (30)
		Themes	Variations	
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	12	12	24
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณัฏฐ์	13	13	26
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนดม	13	12	25
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	14	13	27
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	14	13	27
6	นางสาว ณชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	14	13	27
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	12	11	23
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงศุภรักษ์	11	10	21
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	15	14	29
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	14	13	27
		132	124	256

ตารางการให้คะแนนการปฏิบัติระหว่างเรียน หน่วยที่ 1-2-3-4-5
ตารางการให้คะแนนการปฏิบัติหลังเรียนหน่วยที่ 6

ตารางการให้คะแนนระหว่างเรียน หน่วยการเรียนรู้ ที่ 1 -5 (E1)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยการเรียนรู้					คะแนนรวม
		1	2	3	4	5	
		15	15	15	15	15	75
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ดีศิริ	9	12	12	12.5	12	57.50
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณฤทธิ	9	12.25	12.75	13.5	14	61.50
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนคม	10	12.75	12.75	13	13	61.50
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	10	12.75	12	13.5	14	62.25
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	13	14.25	13.50	13	14	67.75
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	15	13.25	14	14	14	70.25
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	8	12.50	12.25	11.5	11	65.25
8	เด็กหญิง ภูริชญา หงศุภรัถย์	9	11.75	11.25	10.5	11	53.5
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	14	14.50	14.50	15	15	73
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	14	14.25	13.75	14	14	71
		111	130.25	128.75	130.5	132	643.5

ตารางการให้คะแนนหลังเรียน (E2)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	การบรรเลง ไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด Themes	การบรรเลง ไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด Variations	หลังเรียน คะแนนรวม
		15	15	30
1	เด็กหญิง กรภัทร์ ศีศิริ	12	12	24
2	เด็กหญิง กัญญากร อารมณัฎฐ์	13	13	26
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนดม	13	12	25
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	14	13	27
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	14	13	27
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	14	13	27
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	12	11	23
8	เด็กหญิง ฐิริชญา หงสุภรณ์	11	10	21
9	นางสาว มัลลิกา ชนลาภประเสริฐ	15	14	29
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	14	13	27
		132	124	256

ภาคผนวก ฉ

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติ
ของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์ทำนอง
เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์**

การประเมินผลทางการเรียนแบบบันทึกคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียน และหลังเรียน
ชุดการสอนปฏิบัติไว้ออนไลน์โดยการประยุกต์ทำนองเพลงต้นกำบ้านสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน ก่อน เรียน	คะแนน หลัง เรียน	ผลต่าง คะแนน	เพิ่มขึ้น	ลดลง
1	ค.ญ. กรภัทร์ ศีศิริ	3	8	5	5	
2	ค.ญ. กัญญากร อารมณัฏฐ์	5	8	3	3	
3	นาย จิรภัทร เตชะมโนคม	2	8	6	6	
4	นางสาว ชมพูนุช จันทรา	4	9	5	5	
5	นาย ชัชวาล ลือเดชากุล	6	9	3	3	
6	นางสาว ณิชายุ ศิริบรรจงศักดิ์	5	9	4	4	
7	นางสาว ฟ้าใส ไยโพธิ์ทอง	2	6	4	4	
8	ค.ญ. ภูริชญา หงสุภรัักษ์	5	6	1	1	
9	นางสาว มัลลิกา ธนลาภประเสริฐ	8	9	1	1	
10	นางสาว สุพรรณษา วานิชชนันกุล	8	9	1	1	

คะแนนรวม

48

81

สรุปผลการประเมิน**ก่อนเรียน**

จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 48

คะแนนสูงสุด 8 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 2 คะแนน

หลังเรียน

จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 81

คะแนนสูงสุด 9 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ภาพตารางคำนวณปริมาณสถิติจากโปรแกรม Microsoft Excel

ภาพทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	n	s_{pooled}	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	4.80	2.15	3.30	1.83	5.71 *	0.0001
หลังเรียน	8.10	1.20				

จากตาราง ... พบว่า ภาพทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้น ...
 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.80 คะแนน และ 8.10 คะแนน ตามลำดับ
 และมีค่าเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน
 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพตารางคำนวณปริมาณสถิติจากโปรแกรม Microsoft Excel

t Table

cum. prob	$t_{.50}$	$t_{.75}$	$t_{.90}$	$t_{.95}$	$t_{.99}$	$t_{.995}$	$t_{.999}$	$t_{.9995}$	$t_{.9999}$	$t_{.99995}$
one-tail	0.50	0.25	0.20	0.15	0.10	0.05	0.025	0.01	0.005	0.0005
two-tails	1.00	0.50	0.40	0.30	0.20	0.10	0.05	0.02	0.01	0.001
df										
1	0.000	1.000	1.376	1.963	3.078	6.314	12.71	31.82	63.66	318.31
2	0.000	0.816	1.061	1.386	1.886	2.920	4.303	6.965	9.925	22.327
3	0.000	0.766	0.978	1.250	1.638	2.353	3.182	4.541	5.841	10.215
4	0.000	0.741	0.941	1.190	1.533	2.132	2.776	3.747	4.604	7.173
5	0.000	0.727	0.920	1.156	1.476	2.015	2.571	3.365	4.032	5.893
6	0.000	0.718	0.906	1.134	1.440	1.943	2.447	3.143	3.707	5.208
7	0.000	0.711	0.896	1.119	1.415	1.895	2.365	2.998	3.499	4.785
8	0.000	0.706	0.889	1.108	1.397	1.860	2.306	2.896	3.355	4.501
9	0.000	0.703	0.883	1.100	1.383	1.833	2.262	2.821	3.250	4.297
10	0.000	0.700	0.879	1.093	1.372	1.812	2.228	2.764	3.169	4.144
11	0.000	0.697	0.876	1.088	1.363	1.796	2.201	2.718	3.106	4.025
12	0.000	0.695	0.873	1.083	1.356	1.782	2.179	2.681	3.055	3.930
13	0.000	0.694	0.870	1.079	1.350	1.771	2.160	2.650	3.012	3.852
14	0.000	0.692	0.868	1.076	1.345	1.761	2.145	2.624	2.977	3.787
15	0.000	0.691	0.866	1.074	1.341	1.753	2.131	2.602	2.947	3.733
16	0.000	0.690	0.865	1.071	1.337	1.746	2.120	2.583	2.921	3.686
17	0.000	0.689	0.863	1.069	1.333	1.740	2.110	2.567	2.898	3.646
18	0.000	0.688	0.862	1.067	1.330	1.734	2.101	2.552	2.878	3.610
19	0.000	0.688	0.861	1.066	1.328	1.729	2.093	2.539	2.861	3.579
20	0.000	0.687	0.860	1.064	1.325	1.725	2.086	2.528	2.845	3.552
21	0.000	0.686	0.859	1.063	1.323	1.721	2.080	2.518	2.831	3.527

ภาพตาราง t Table

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติของชุดการสอนปฏิบัติไวโอลินโดยการประยุกต์
ทำนองเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุทธศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์

ก่อนเรียน

หลังเรียน

ชื่อ-นามสกุล _____ วันที่ _____

คำชี้แจง : แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านปฏิบัติ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน
อาจารย์พิจารณาให้คะแนนผู้ทดสอบตามความเป็นจริง

ข้อทดสอบ ให้ผู้ทดสอบบรรเลงเพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุทธศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์

Theme and Variations (เพลงละ 10 คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนนข้อทดสอบการปฏิบัติไวโอลิน

รายการประเมิน		
เพลงต้นกำเนิดบ้านสระทะเลอำเภอยุทธศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์		Theme and Variations
ดี ผ่านระดับดี (2 คะแนน)	ผ่าน ระดับปานกลาง (1 คะแนน)	ไม่ผ่าน ต้องปรับปรุง (0 คะแนน)
สามารถบรรเลงบทเพลงตาม หัวข้อประเมินได้เสียงถูกต้อง ชัดเจน	สามารถบรรเลงบทเพลงตาม หัวข้อประเมินได้เช่นเดียวกับ ช่องผ่านในระดับดีเพียง ร้อยละ 50	ไม่สามารถบรรเลงบทเพลง ตามหัวข้อประเมินได้ เพียงพอ

(พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนข้อทดสอบจาก สุพจน์ ยุคลธรรมศรี, 2540)

การให้คะแนน   ผ่านระดับดี   2   คะแนน
                                 ผ่านระดับปานกลาง   1   คะแนน
                                 ไม่ผ่านต้องปรับปรุง   0   คะแนน

ช่วงคะแนน เฉลี่ย	10-8	7-5	4-0
ระดับคุณภาพ	2 ดี	1 ระดับปานกลาง	0 ควรปรับปรุง

การประเมินข้อทดสอบการปฏิบัติไวโอลิน เพลงต้นกำเนิด Theme and Variations

หัวข้อประเมิน	คะแนน
1. ด้านระดับเสียง (Pitch) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้ระดับเสียงที่ถูกต้อง เที่ยงตรงแม่นยำ (Intonation) (2 คะแนน)	
2. ด้านจังหวะ (Time) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินด้วยลักษณะจังหวะได้ดี ถูกต้อง อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น เหมาะสม (2 คะแนน)	
3. ด้านคุณภาพเสียง (Tone) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินที่มีคุณภาพเสียง (Tone Quality) ผลิตน้ำเสียงออกมาได้เป็นอย่างดี ผู้ฟังรับรู้ได้โดยพลันถึง ความรู้สึก บ่งบอกได้อย่างชัดเจนในด้านหลักเสียงหรือระบบเสียง (Tonality) (2 คะแนน)	
4. ด้านรูปร่างของดนตรี (Shape) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติไวโอลินได้อย่างเป็น ธรรมชาติ แสดงออกทางอารมณ์ (Expression) ได้สำเนียงที่บอกถึงกระบวน แบบทางดนตรี ตามยุคของดนตรี และเทคนิคปฏิบัติที่เหมาะสมกับเครื่อง ดนตรี โดยแสดงรายละเอียดในการผลิตเสียงที่มีลักษณะเสียงสั้นเสียงยาว เสียงดังเสียงเบา เสียงเชื่อมเสียงขาด ได้ถูกต้องและเหมาะสม (Articulation) (2 คะแนน)	
5. ด้านการแสดงออกทางดนตรี (Performance) ผู้เรียนสามารถแสดงออกทาง ดนตรีมีลักษณะมั่นคง แน่นอน สมบูรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย และสื่อสาร ได้อย่างชัดเจนตามลักษณะรูปแบบของบทเพลง และถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟังให้ เข้าใจได้ (2 คะแนน)	
คะแนนรวม	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

บทเพลงต้นกำเนิด Theme
บทเพลงต้นกำเนิด Variations

เต๋นกำ Theme

บ้านสระทะเล

Andante con moto

Violin

Em molto rit. a tempo A Em A Em A

mf *mp* *cresc.* *mf*

9 G F#m Em A Em A G F#m

Vln. *f*

17 Em A Em A Em A

Vln. *pizz.* *arco* *mp* *mf*

25 Em G A G F#m Em G

Vln. *f*

31 A G F#m Em G A G

Vln. *pizz.* *arco* *Accel. f*

38 A A

Vln. *cresc.*

42

Vln. *V.* *sf*

Detailed description of the musical score: The score is for a piece titled 'เต๋นกำ Theme' (Tenka Theme) from the film 'บ้านสระทะเล' (Ban Sa Sa Tal). It is in 2/4 time and G major. The Violin part starts with a melody in the right hand, marked 'Andante con moto'. It includes dynamics like *mf*, *mp*, *cresc.*, and *mf*, and articulations like 'molto rit.' and 'a tempo'. The Violin part consists of six staves. The first staff is the Violin part. The second and fourth staves are Violin parts with fingerings (1, 4, 0, 4, 0, 4, 0, 4, 0) and dynamics like *f*. The third and fifth staves are Violin parts with articulations like 'pizz.' and 'arco', and dynamics like *mp* and *mf*. The sixth staff is a Violin part with dynamics like *f* and 'Accel. f'. The score ends with a double bar line and a *sf* dynamic.

เต๋นกำ Variations

บ้านสระทะเล

Violin

Andante con moto

Em molto rit. a tempo

A Em A Em

mf *mp* *cresc.* *mf*

8 A G F#m Em A Em A

15 G F#m Em pzz. arco Em A

mp

23 Em A Em G A G F#m

mf

29 Em G A G F#m Em pzz. arco G

mf *Accel. f*

36 A G A A

cresc.

41

f

ภาคผนวก ข
แบบตอบรับในการเผยแพร่บทความวิจัย

Corresponding Letter

**Journal of Thailand University Art and Culture Network
6th International Conference on Art and Cultures in Creative Economy**

Dear Phongphun Dejkrit

Author The creation of a violin practical instructional package by applying Tentkum song melody of Ban Sa thale Sub-district, Phayuhakhiri District, Nakhonsawan

As you have submitted us your research paper for publication in the journal of Thailand University Art and Culture Network, Vol.1, No.1, March 2015,

The editorial staff is happy to inform you that your research paper has been accepted and is under the process of consideration for publication in our journal.

Title of the paper: The creation of a violin practical instructional package by applying Tentkum song melody of Ban Sa thale Sub-district, Phayuhakhiri District, Nakhonsawan

Author: Phongphun Dejkrit

Best Regards

(Asst. Dr. Sisikka Wannajun)

Dean, Faculty of Cultural Science

ภาคผนวก ซ

สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายพงศ์พันธุ์ เดชครุฑ
วัน เดือน ปีเกิด	17 ธันวาคม 2507
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	58/109 ซอยนิมิตใหม่ 11 ถนนนิมิตใหม่ แขวงทรายกองดิน เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	โรงเรียนโกรกพระ
พ.ศ. 2526	โรงเรียนพัฒนวิชาการวิทยาลัยนครสวรรค์
พ.ศ. 2531	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2556	เรียนไวยาโธลินกับ ดร.ประทักษ์ ประทีปประเสน สอบได้เกรด 7 สถาบัน ABRSM
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2535	นักดนตรี นักประพันธ์เพลง
พ.ศ. 2549	ครูสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีเอกชน
พ.ศ. 2558	วิทยากร แนะนำการสอนปฏิบัติไวยาโธลินของสถาบัน ABRSM